

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
W 2014 ROKU**

Warszawa, 26 stycznia 2015 r.

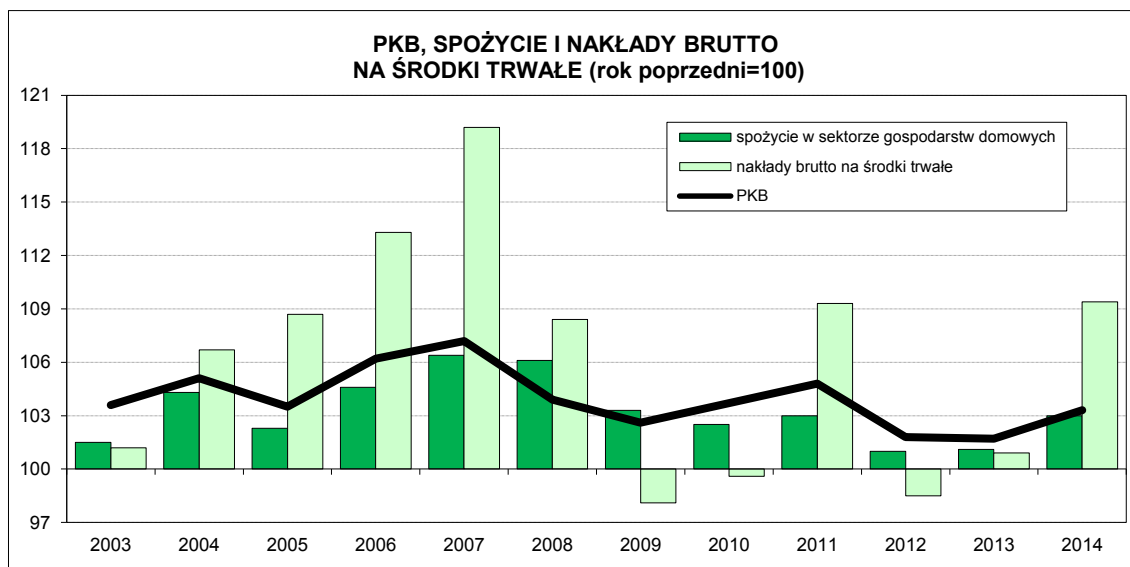
Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Dynamika realna produktu krajowego brutto w latach 2005–2014.....	6
Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w latach 2005-2014 ...	7
Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów.....	8
Sytuacja demograficzna Polski	9
Wychowanie i edukacja w roku szkolnym 2014/2015	18
Rynek pracy	20
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	26
Ceny.....	30
Rolnictwo.....	39
Przemysł	49
Budownictwo	55
Budownictwo mieszkaniowe	59
Rynek wewnętrzny.....	62
Transport.....	65
Łączność.....	68
Usługi biznesowe.....	69
Bilans płatniczy.....	70
Handel zagraniczny	72
Pieniądz	79
Giełdowy rynek papierów wartościowych.....	82
Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen	86
Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach	88
 Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	 92
Produkcja ważniejszych wyrobów.....	94
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	95

Wstęp

W 2014 r., przy niewielkiej poprawie koniunktury w gospodarce europejskiej, w Polsce odnotowano umiarkowane, wyższe niż w dwóch poprzednich latach, tempo wzrostu gospodarczego. Głównym czynnikiem wzrostu był popyt krajowy, zarówno konsumpcyjny, jak i inwestycyjny. Eksport netto, odmiennie niż w trzech poprzednich latach, negatywnie oddziaływał na wzrost PKB.

Według wstępnego szacunku, produkt krajowy brutto w 2014 r. zwiększył się realnie o 3,3% w skali roku wobec wzrostu o 1,7% w 2013 r. Spożycie ogółem było wyższe niż przed rokiem o 3,0%, w tym w sektorze gospodarstw domowych zwiększyło się również o 3,0%. Znacząco wzrosła akumulacja brutto (o 11,6%, po spadku przed rokiem o 3,7%), w tym nakłady brutto na środki trwałe zwiększyły się o 9,4% (w 2013 r. niewielki wzrost – o 0,9%). Popyt krajowy był o 4,6% wyższy niż przed rokiem (kiedy wzrósł o 0,2%). Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej zwiększyła się w skali roku o 3,0%. W największym stopniu wzrosła wartość dodana brutto w budownictwie (o 4,7%). W przemyśle oraz transporcie i gospodarce magazynowej tempo wzrostu wyniosło po 3,6%, a w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 3,4%. W pozostałych obszarach (ujmowanych łącznie) zanotowano wzrost realny o nieco ponad 2%.

Na rynku pracy w kolejnych kwartałach 2014 r. obserwowano stopniową poprawę trudnej sytuacji. Według szacunkowych danych, liczba pracujących w gospodarce narodowej w końcu 2014 r. była o 1,1% wyższa niż przed rokiem. W kolejnych okresach 2014 r. nieco umacniała się dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw i w rezultacie w całym roku zanotowano wzrost o 0,6%. Według wyników

badania popytu na pracę, w okresie trzech kwartałów 2014 r. utworzono więcej niż przed rokiem nowych miejsc pracy. Równocześnie obserwowano zmniejszenie skali likwidacji miejsc pracy. Napływ do bezrobocia w 2014 r. był wyraźnie mniejszy niż w 2013 r.; równocześnie zwiększyła się liczba skreśleń z ewidencji bezrobotnych, w szczególności z powodu podjęcia pracy. Stopa bezrobocia w kolejnych miesiącach 2014 r. kształtowała się poniżej poziomu notowanego przed rokiem i w końcu grudnia, przy znacznym spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, wyniosła 11,5% (wobec 13,4% przed rokiem).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. rosły szybciej niż w 2013 r. (3,7% wobec 2,9%), choć w II połowie roku obserwowano osłabienie ich tempa wzrostu. Niska dynamika cen konsumpcyjnych wpłynęła na umocnienie wzrostu siły nabywczej płac. Przeciętne nominalne i realne emerytury i renty brutto w obu systemach wzrosły w mniejszym stopniu niż rok wcześniej.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych począwszy od lipca były niższe niż odpowiednio przed rokiem (w grudniu spadek o 1,0%). W rezultacie w całym 2014 r. ukształtowały się one na poziomie sprzed roku. Dynamika cen w większości grup towarów i usług była słabsza niż przed rokiem. Odnotowano spadek cen odzieży i obuwia, towarów i usług w zakresie transportu oraz żywności i napojów bezalkoholowych. Wzrosły natomiast m.in. ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem. Ceny producentów w przemyśle obniżyły się w nieco większym stopniu niż przed rokiem, natomiast w budownictwie tempo spadku było wolniejsze.

Produkcja sprzedana przemysłu ogółem, według wstępnych szacunków, w 2014 r. wzrosła o 3,2% (wobec 1,8% przed rokiem). W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób produkcja zwiększyła się o 3,3%. Wzrost notowano w przetwórstwie przemysłowym oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, przy spadku w pozostałych dwóch sekcjach przemysłu. Wśród głównych grupowań przemysłowych najszybciej rosła produkcja dóbr inwestycyjnych, a najwolniej – konsumpcyjnych nietrwałych. Zmniejszyła się sprzedaż dóbr związanych z energią. Po nieznacznym wzroście w listopadzie, w grudniu 2014 r. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się wyraźnie powyżej poziomu ubiegłorocznego (wzrost o 8,4%, a po wyeliminowaniu czynników sezonowych – o 5,3%).

Szacuje się, że produkcja budowlano-montażowa ogółem w 2014 r. była o ok. 3,0% wyższa niż przed rokiem (wobec spadku o 5,9% w 2013 r.). W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż wzrosła o 3,6% (po spadku o 12,0% przed rokiem), a na tempo wzrostu istotnie wpłynęła wysoka dynamika obserwowana w I półroczu. Znacznie szybciej rosła sprzedaż robót remontowych niż inwestycyjnych. Zwiększyła się produkcja budowlano-montażowa w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz robotach budowlanych specjalistycznych. Spadek odnotowano natomiast w budowie budynków. W grudniu 2014 r., przy korzystnych warunkach meteorologicznych, po raz pierwszy od września odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku (o 5,0%, a po wyeliminowaniu czynników sezonowych – o 5,4%).

Sprzedaż detaliczna, według wstępnych szacunków, w 2014 r. była wyższa niż przed rokiem o 2,7% (wobec wzrostu o 1,3% w 2013 r.). W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż detaliczna zwiększyła się o 4,1%. W grudniu 2014 r., po niewielkim wzroście przed miesiącem, tempo wzrostu sprzedaży detalicznej umocniło się – do 4,0%.

Ogólny klimat koniunktury w styczniu br. jest pozytywnie oceniany przez przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego. Optymistyczne (wobec negatywnych w grudniu 2014 r.) są przewidywania w zakresie portfela zamówień oraz produkcji; mniej pesymistyczne są prognozy dotyczące sytuacji finansowej. Oceny bieżące w tych obszarach pozostają negatywne. Podmioty budowlane oceniają koniunkturę mniej niekorzystnie niż w dwóch poprzednich miesiącach. Pesymistyczne, ale lepsze niż w grudniu 2014 r., są przewidywania dotyczące portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej, jednak oceny bieżące w tym zakresie ulegają dalszemu pogorszeniu. Negatywne i gorsze niż przed miesiącem są nastroje jednostek handlu detalicznego. Bardziej pesymistyczne są przewidywania sprzedaży (przy niewielkiej poprawie ocen bieżących). Pogarszają się niekorzystne oceny bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej tych podmiotów. Poprawę ogólnego wskaźnika koniunktury obserwuje się w 9 spośród 11 badanych sekcji usług. W styczniu br. poprawiły się nastroje konsumenckie.

Globalna produkcja rolnicza w 2014 r., według wstępnych szacunków, zwiększyła się w porównaniu z 2013 r. o 5,7%. Wpłynął na to wzrost zarówno produkcji roślinnej (o 4,7%), jak i zwierzęcej (o 6,9%). Badanie przeprowadzone na początku grudnia 2014 r. wskazuje na utrzymanie trendu wzrostowego w liczebności pogłowia trzody chlewnej (do 2,2% w skali roku). Pogłowie bydła na początku grudnia 2014 r. było o 1,2% większe niż przed rokiem, a wzrost jego liczebności obserwowano w większości grup wiekowo-użytkowych. Na rynku rolnym w 2014 r., przy skupie wyższym w skali roku, ceny większości produktów roślinnych i zwierzęcych były niższe niż przed rokiem (z wyjątkiem targowiskowych cen ziemniaków oraz cen mleka w skupie). W wyniku głębszego spadku cen produktów rolnych sprzedawanych przez rolników niż cen towarów i usług przez nich nabywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej, wskaźnik „nożyc cen” w trzecim z kolei roku ukształtował się na niekorzystnym poziomie i wyniósł 93,4 wobec 97,6 przed rokiem.

W okresie styczeń–listopad 2014 r. obroty towarowe handlu zagranicznego były wyższe niż przed rokiem, ale dynamika zwolniła w porównaniu z obserwowaną w I półroczu. W wyniku wyższego wzrostu importu niż eksportu pogłębiło się ujemne saldo wymiany ogółem. Wzrosła wartość wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) oraz z krajami rozwijającymi się, natomiast obroty z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – zwłaszcza po stronie eksportu – były niższe niż przed rokiem. W wyniku spadku cen towarów importowanych, wskaźnik terms of trade w okresie styczeń–październik 2014 r. kształtował się korzystniej niż przed rokiem (103,7 wobec 102,2).

Dynamika realna produktu krajowego brutto w latach 2005–2014^a

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ^b
	rok poprzedni = 100									
Spożycie	102,7	104,8	105,6	105,9	103,5	102,8	101,7	100,7	101,3	103,0
w tym spożycie w sektorze gospodarstw domowych	102,3	104,6	106,4	106,1	103,3	102,5	103,0	101,0	101,1	103,0
Akumulacja brutto	101,6	116,8	123,7	102,2	87,3	109,7	112,2	95,7	96,3	111,6
w tym nakłady brutto na środki trwałe	108,7	113,3	119,2	108,4	98,1	99,6	109,3	98,5	100,9	109,4
Popyt krajowy	102,4	107,2	109,5	105,0	99,7	104,2	103,8	99,6	100,2	104,6
Produkt krajowy brutto	103,5	106,2	107,2	103,9	102,6	103,7	104,8	101,8	101,7	103,3
Wartość dodana brutto	103,4	106,2	107,3	103,8	102,9	103,8	104,7	101,8	101,8	103,0
w tym:										
przemysł	102,7	111,1	109,6	105,9	99,7	108,6	108,5	102,0	104,9	103,6
budownictwo	105,4	110,1	107,5	99,2	111,6	106,1	110,8	96,8	101,0	104,7
handel; naprawa pojazdów samochodowych	104,7	104,8	106,1	105,3	104,6	103,9	97,4	103,2	99,8	103,4
transport i gospodarka magazynowa	107,6	110,6	104,0	94,6	96,5	100,5	112,5	111,7	99,9	103,6

^a Ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.^b Szacunek wstępny.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w latach 2005–2014

Wyszczególnienie a – rok poprzedni=100	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność ¹ (w końcu okresu) w tys.	38157	38125	38116	38136	38167	38530	38538	38533	38496	38484 ²
Pracujący w gospodarce narodowej (w końcu okresu) w tys.	12891	13220	13771	14037	13782	14107	14233	14172	14244	14400 ²
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³ w tys.	4769	4915	5146	5392	5327	5373	5544	5549	5494	5529
a	x	103,0	104,7	104,8	98,8	100,8	103,2	100,1	99,0	100,6
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	9169	9151	9189	9257	9332	9244	9124	9027	8952	8870
a	99,5	99,8	100,4	100,7	100,8	99,0	98,7	98,9	99,2	99,1
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys.	2773	2309	1747	1474	1893	1955	1983	2137	2158	1825
a	92,4	83,3	75,6	84,4	128,4	103,3	101,4	107,8	101,0	84,6
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %	17,6	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4	13,4	11,5
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych										
rok/rok	102,1	101,0	102,5	104,2	103,5	102,6	104,3	103,7	100,9	100,0
grudzień/grudzień	100,7	101,4	104,0	103,3	103,5	103,1	104,6	102,4	100,7	99,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³ w zł	2515,70	2643,78	2889,09	3185,75	3324,91	3434,62	3604,68	3728,36	3837,20	3980,24
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w gospodarce narodowej .....a	x	104,0	105,5	105,9	102,0	101,4	101,4	100,1	102,8	.
w tym w sektorze przedsiębiorstw ³ .....a	x	104,2	106,8	106,1	101,1	100,8	100,9	99,8	102,0	103,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych .....a	100,3	106,2	100,0	104,1	104,3	103,6	100,3	101,3	104,4	103,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto rolników indywidualnych .....a	99,2	104,4	98,4	100,5	101,9	101,9	98,6	102,8	105,1	102,0
Mieszkania oddane do użytkowania w tys.	114,1	115,4	133,7	165,2	160,0	135,8	131,0	152,9	145,1	143,4
Globalna produkcja rolnicza (ceny stałe) .....a	95,7	98,8	105,9	103,2	102,4	97,3	102,2	99,1	103,7	105,7 ²
roślinna .....a	88,1	94,8	108,9	108,3	103,0	90,6	105,9	99,4	105,0	104,7 ²
zwierzęca .....a	105,2	102,6	102,9	97,1	101,7	105,0	97,9	98,6	102,1	106,9 ²
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe) a	x	111,6	110,7	103,6	95,5	109,0	107,5	100,5	101,8	103,2 ²
Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe) .....a	x	118,1	115,5	112,1	105,1	104,6	111,8	93,7	94,1	103,0 ²
Sprzedaż detaliczna (ceny stałe) .....a	97,6	107,2	107,6	105,0	101,7	99,0	103,2	100,5	101,3	102,7
Sprzedaż usług w transporcie (ceny stałe) ....a	x	118,1	112,1	102,7	85,2	105,1	111,4	103,0	101,8	102,6
Sprzedaż usług w łączności (ceny stałe) .....a	x	105,5	103,3	107,6	97,8	101,1	102,8	107,8	100,8	100,7
Rentowność obrotu brutto ⁴ w %	4,9	5,8	6,1	4,2	5,0	5,3	5,4	4,2	4,5	4,8 ⁵
Rentowność obrotu netto ⁴ w %	3,9	4,7	5,0	3,3	4,1	4,4	4,5	3,4	3,8	4,2 ⁵
Handel zagraniczny:										
eksport w mln euro	71423,5	87925,9	101838,7	116243,8	98218,0	120373,1	136693,9	143456,1	154994,0	150465,8 ⁶
import w mln euro	81169,7	100784,1	120389,5	142447,9	107528,9	134188,4	152568,4	154040,2	156978,0	152189,4 ⁶
saldo w mln euro	-9746,2	-12858,2	-18550,8	-26204,1	-9310,9	-13815,3	-15874,5	-10584,1	-1984,0	-1723,6 ⁶
Budżet państwa:										
dochody w mld zł	179,8	197,6	236,4	253,5	274,2	250,3	277,6	287,6	279,1	260,3 ⁶
wydatki w mld zł	208,1	222,7	252,3	277,9	298,0	294,9	302,7	318,0	321,3	285,1 ⁶
wynik w mld zł	-28,4	-25,1	-16,0	-24,3	-23,8	-44,6	-25,1	-30,4	-42,2	-24,8 ⁶
PKB (ceny stałe) .....a	103,5	106,2	107,2	103,9	102,6	103,7	104,8	101,8	101,7	103,3 ⁷
spożycie .....a	102,7	104,8	105,6	105,9	103,5	102,8	101,7	100,7	101,3	103,0 ⁷
w tym w sektorze gospodarstw domowych .....a	102,3	104,6	106,4	106,1	103,3	102,5	103,0	101,0	101,1	103,0 ⁷
akumulacja brutto .....a	101,6	116,8	123,7	102,2	87,3	109,7	112,2	95,7	96,3	111,6 ⁷
w tym nakłady brutto na środki trwałe ..a	108,7	113,3	119,2	108,4	98,1	99,6	109,3	98,5	100,9	109,4 ⁷
wartość dodana brutto .....a	103,4	106,2	107,3	103,8	102,9	103,8	104,7	101,8	101,8	103,0 ⁷
w tym:										
przemysł .....a	102,7	111,1	109,6	105,9	99,7	108,6	108,5	102,0	104,9	103,6 ⁷
budownictwo .....a	105,4	110,1	107,5	99,2	111,6	106,1	110,8	96,8	101,0	104,7 ⁷
handel; naprawa pojazdów samochodowych .....a	104,7	104,8	106,1	105,3	104,6	103,9	97,4	103,2	99,8	103,4 ⁷
transport i gospodarka magazynowa .....a	107,6	110,6	104,0	94,6	96,5	100,5	112,5	111,7	99,9	103,6 ⁷

1 Dane opracowano na podstawie wyników kolejnych spisów powszechnych: dla lat 2005-2009 – NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

2 Dane wstępne.

3 W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

4 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

5 Dane za okres styczeń–wrzesień.

6 Dane wstępne; za okres styczeń–listopad.

7 Szacunek wstępny.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów

Wyszczególnienie a – analogiczny okres poprzedniego roku=100	2013				2014			
	kwartały							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Ludność ¹ (w końcu okresu) w tys.	38512	38502	38507	38496	38486	38484	38495	38484
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ² w tys.	5500	5481	5487	5509	5508	5517	5527	5565
a	99,2	98,8	98,8	99,2	100,1	100,7	100,7	101,0
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys. ..	8992	8968	8936	8911	8895	8872	8857	8857
a	99,3	99,3	99,1	99,0	98,9	98,9	99,1	99,4
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys. ...	2314,5	2109,1	2083,1	2157,9	2182,2	1912,5	1821,9	1825,2
a	108,1	107,4	105,3	101,0	94,3	90,7	87,5	84,6
Stopa bezrobocia w % (w końcu okresu)	14,3	13,2	13,0	13,4	13,5	12,0	11,5	11,5
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	101,3	100,5	101,1	100,7	100,6	100,3	99,7	99,3
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu	99,2	98,0	98,9	98,7	98,8	98,8	98,3	98,2
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ² w zł	3740,79	3788,26	3813,25	4005,97	3896,97	3943,91	3939,22	4139,42
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ²	100,8	102,4	102,3	102,6	103,7	103,8	103,5	104,0
Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	104,2	104,7	104,0	104,5	103,4	103,4	103,8	104,0
Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych	106,2	105,2	104,4	104,9	102,7	101,1	101,9	102,5
Mieszkania oddane do użytkowania od początku roku w tys.	37,2	68,0	102,1	145,1	35,6	66,4	100,2	143,4
Produkcja sprzedana przemysłu ² (ceny stałe) ..a	98,0	101,2	105,0	104,5	104,9	103,7	101,8	103,1
Produkcja budowlano-montażowa ² od początku roku (ceny stałe)	84,9	78,5	84,4	88,0	110,6	109,8	105,5	103,6
Sprzedaż detaliczna ² (ceny stałe)	100,0	101,5	103,9	104,2	105,5	105,1	102,6	103,7
Sprzedaż usług w transporcie ² (ceny stałe)	103,7	100,7	103,6	108,1	105,3	105,6	106,9	104,1
Sprzedaż usług w łączności ² (ceny stałe)	98,6	102,3	102,1	100,9	102,4	100,3	101,1	100,7
Rentowność obrotu brutto ³ w % (od początku roku)	4,0	4,7	4,7	4,5	4,5	4,7	4,8	.
Rentowność obrotu netto ³ w % (od początku roku)	3,2	4,0	4,0	3,8	3,8	3,9	4,2	.
Handel zagraniczny ⁴ (od początku roku)								
eksport w mln euro	37350,7	75940,8	115282,4	154994,0	40290,7	81004,9	121453,9	150465,8 ⁵
import w mln euro	38460,9	76760,1	116049,9	156978,0	40711,7	81791,8	122813,2	152189,4 ⁵
saldo w mln euro	-1110,2	-819,3	-767,5	-1984,0	-421,0	-786,9	-1359,3	-1723,6 ⁵
Budżet państwa (od początku roku)								
dochody w mln zł	61320,8	133732,9	204358,0	279151,2	66974,9	136321,4	209190,5	260292,5 ⁵
wydatki w mln zł	85773,5	159606,5	234001,4	321345,3	84465,9	161620,0	231635,1	285083,1 ⁵
wynik w mln zł	-24452,7	-25873,7	-29643,4	-42194,1	-17491,0	-25298,6	-22444,6	-24790,7 ⁵
PKB (ceny stałe).....a	100,5	100,7	102,3	103,0	103,4	103,5	103,3	.
spożycie w sektorze gospodarstw domowych	100,3	100,4	101,2	102,4	102,9	103,0	103,2	.
nakłady brutto na środki trwałe	99,5	98,2	101,3	102,7	111,2	108,7	109,9	.

1 Dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011.

2 W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

3 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

4 Za 2014 r. – dane wstępne.

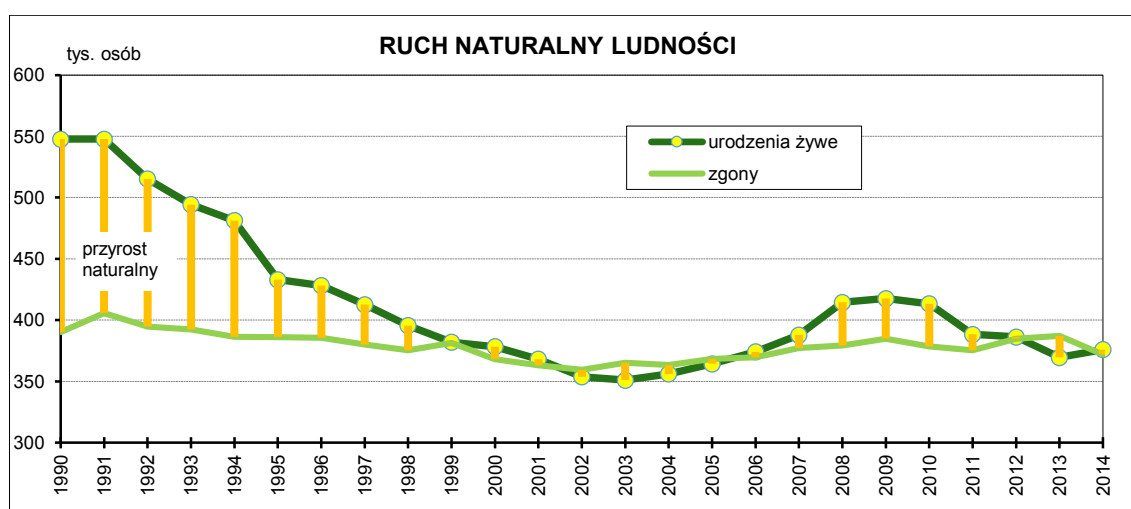
5 Dane za okres styczeń–listopad.

Sytuacja demograficzna Polski

Szacuje się, że w końcu 2014 r. **liczba ludności Polski** wyniosła 38484 tys., tj. o prawie 12 tys. mniej niż w końcu 2013 r. W trzecim z kolei roku liczba ludności zmalała (po wzroście notowanym w latach 2008–2011). Stopa ubytku rzeczywistego w 2014 r. wyniosła -0,03% co oznacza, że na każde 10 tys. ludności ubyły 3 osoby (w 2013 r. było to - 0,1%, tj. odpowiednio ubyło 10 osób).

W 2014 r. odnotowano dodatni **przyrost naturalny ludności**, na co wpłynął spadek liczby zgonów oraz niewielki wzrost liczby urodzeń. Ze wstępnych szacunków wynika, że liczba urodzeń była większa od liczby zgonów o prawie 4 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego (liczony na 1000 ludności) wyniósł 0,1‰ (przed rokiem był ujemny i wyniósł -0,5‰, w 2000 r. jego wartość była bliska 0‰, natomiast na początku lat 90. XX w. wynosił ponad 4‰). Współczynnik przyrostu naturalnego był zdecydowanie wyższy na wsi – w 2013r.¹ wyniósł 0,2‰, podczas gdy w miastach ukształtował się na ujemnym poziomie 0,9‰.

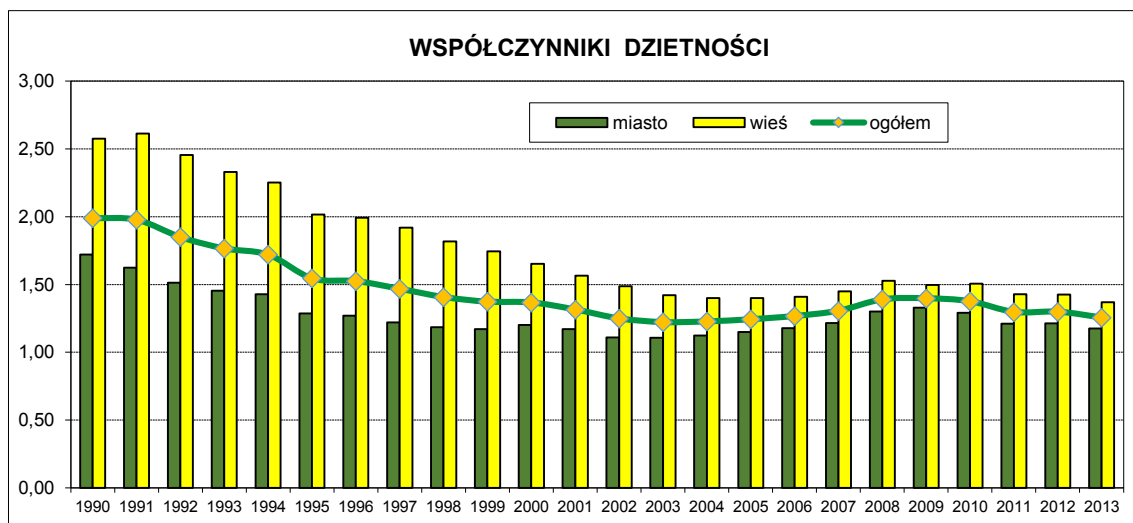

Szacuje się, że w 2014 r. zarejestrowano 376 tys. **urodzeń żywych**, co oznacza wzrost liczby urodzeń w porównaniu z poprzednim rokiem (o ok. 6 tys.), po czterech latach spadku. Współczynnik urodzeń wzrósł o 0,2 pkt do 9,8‰. Na wsi rodzi się relatywnie więcej dzieci niż w mieście - w 2013 r. współczynnik urodzeń na wsi wyniósł 10,2‰, a w mieście - 9,2‰.

Od ponad 20 lat utrzymuje się okres depresji urodzeniowej – **niska liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń**. W 2013 r. **współczynnik dzietności** wyniósł 1,26, co oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypadało

¹ Przywołane w tekście dane szczegółowe (np. w podziale na miasto i wieś) dotyczą 2013 r. Dane za 2014 r. stanowią wstępny szacunek.

126 urodzonych dzieci (w miastach – 118, na wsi – 137). Od lat 90. XX w. wartość współczynnika dzietności kształtuje się poniżej 2, podczas gdy wielkość optymalna, określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego wynosi 2,1–2,15 (tj. gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15–49 lat przypada średnio 210–215 urodzonych dzieci).

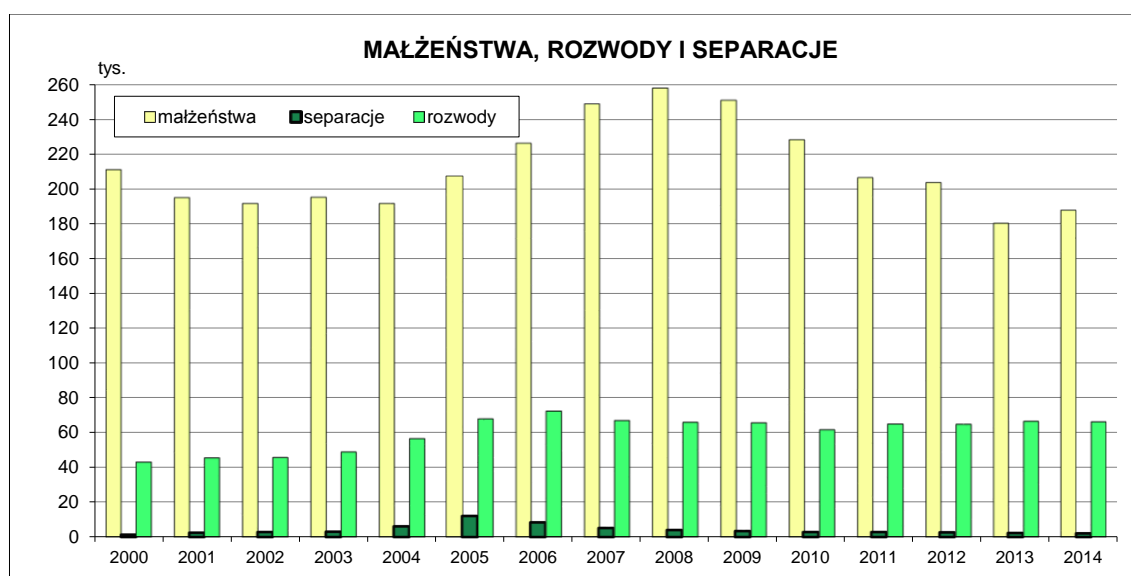

Obserwowane od początku lat 90. XX w. zmiany w zakresie urodzeń to efekt wyboru, jakiego dokonują ludzie młodzi, decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny oraz jej powiększenie. Skutkiem tych zmian jest przesunięcie najwyższej płodności kobiet z grupy wieku 20-24 lata do grupy 25-29 lat, a także znaczący wzrost płodności w grupie wieku 30-34 lata, związany w głównej mierze z realizacją „odłożonych” urodzeń. W konsekwencji nastąpiło podwyższenie (w szczególności w minionych 10-15 latach) **mediany wieku kobiet rodzących dziecko**, która w 2013 r. wyniosła 29,2 lat wobec 26,1 lat w 2000 r. Zwiększył się także średni wiek w momencie urodzenia pierwszego dziecka do 27,2 lat, tj. o 3,5 roku w porównaniu z 2000 r.

Dzietność kobiet jest w Polsce istotnie determinowana liczbą zawieranych związków małżeńskich. W ostatnich latach prawie 80% dzieci rodziło się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie, przy czym ponad połowa spośród nich urodziła się w okresie pierwszych trzech lat trwania małżeństwa rodziców. Systematycznie rośnie jednak odsetek urodzeń pozamałżeńskich. Na początku lat 90. XX w. ze związków pozamałżeńskich rodziło się ok. 6-7% dzieci, a w ostatnich latach ich udział wzrósł do 20-23%. Odsetek ten jest wyższy w miastach – w 2013 r. wynosił prawie 26%, podczas gdy na wsi – ok. 20%.

Szacuje się, że w 2014 r. zawarto ok. 188 tys. nowych **związków małżeńskich**, tj. o ponad 7 tys. więcej niż przed rokiem. Wzrost liczby zawieranych małżeństw

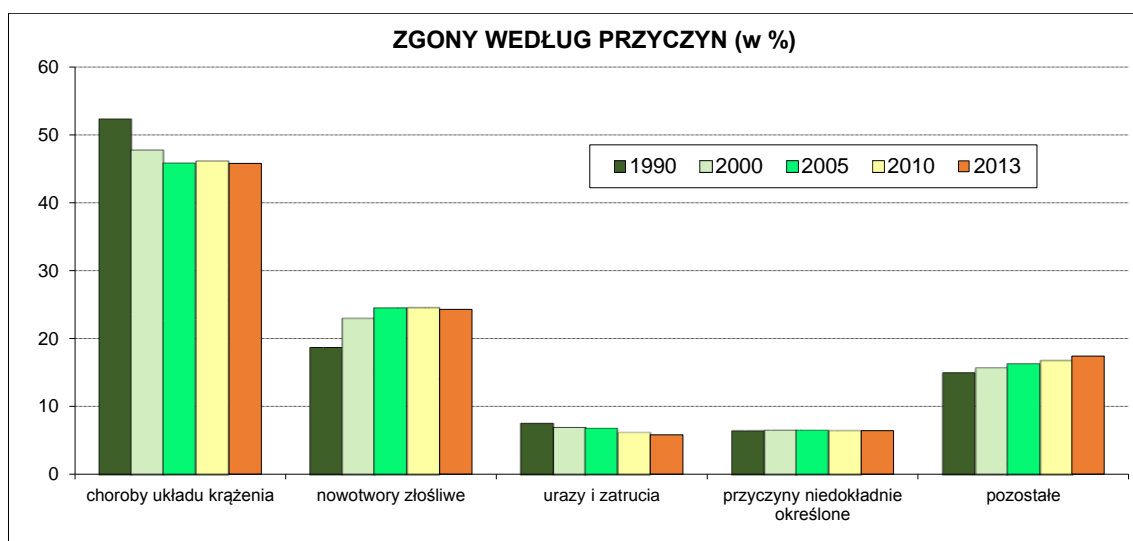
odnotowano po pięciu latach spadku. Zmiany liczby zawieranych małżeństw mają w perspektywie kolejnych 2-3 lat wpływ na liczbę urodzeń. Współczynnik małżeństw był na poziomie nieznacznie wyższym od notowanego przed rokiem i wyniósł 4,9‰ (wobec 4,7‰ w 2013 r.). Częstość zawierania małżeństw w miastach i na wsi jest podobna. Małżeństwa wyznaniowe (tj. zawarte w kościołach i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego) w 2013 r. stanowiły w Polsce ok. 64% zawieranych prawnie związków (na wsi – blisko 72% wszystkich związków). Niezmiennie wśród nowo zawartych związków ok. 82% stanowią małżeństwa pierwsze, tj. panien z kawalerami (na wsi – ok. 88%). W ostatnich kilkunastu latach zdecydowanie podniósł się wiek nowożeńców. W 2013 r. mediana wieku mężczyzny zawierającego związek małżeński wynosiła prawie 29 lat, a kobiety – prawie 27 lat, tj. o ponad 3 lata więcej niż w 2000 r. w przypadku obydwu płci. W końcu 2013 r. w Polsce istniało ok. 9038 tys. małżeństw.

Według wstępnych danych, w 2014 r. **rozwiódło się** ok. 66 tys. par małżeńskich, tj. podobnie jak rok wcześniej. W latach 1995–2002 orzekano ok. 40–45 tys. rozwodów rocznie, a w kolejnych latach ich liczba rosła, do ok. 72 tys. w 2006 r. Współczynnik rozwodów w 2014 r. wyniósł 1,7‰, tj. był zbliżony do notowanego w poprzednich latach. W 2013 r. na każde 10 tys. istniejących małżeństw 73 zostało rozwiązanych na drodze sądowej, podczas gdy w 1990 r. – odpowiednio 46. W miastach częstość rozwodów jest 2-krotnie wyższa niż na wsi (odpowiednio 91 wobec 45 rozwodów na 10 tys. istniejących małżeństw). Wśród rozwiedzionych w 2013 r. małżeństw ok. 58% wychowywało ponad 55 tys. nieletnich dzieci (w wieku do 18 lat). Najczęściej sąd przyznaje opiekę nad dziećmi wyłącznie matce – w 2013 r. w ok. 60% przypadków, natomiast wyłącznie ojcu – tylko w ok. 4,5% przypadków; ok. 34% rozwiedzionych małżeństw wychowuje dzieci wspólnie.

Po obserwowanym w latach 2001-2005 systematycznym wzroście liczby prawnie orzeczonych **separacji** (do 11,6 tys.), w ostatnich latach ustabilizowała się ona na poziomie ok. 2-3 tys. rocznie (w 2014 r. niespełna 2 tys.). Każdego roku odnotowuje się nieliczne przypadki zniesienia separacji, tj. powrotu do małżeństwa, jednak większość małżeństw pozostających w prawnej separacji wnosi o rozwód.

Według wstępnych danych, w 2014 r. **zmarło** ok. 372 tys. osób, tj. o ponad 15 tys. mniej niż przed rokiem. Współczynnik umieralności wyniósł 9,7‰ (wobec 10,1‰ w 2013 r.). W ogólnej liczbie osób zmarłych ok. 52% stanowili mężczyźni. W ciągu ostatnich kilkunastu lat natężenie zgonów w Polsce nie zmienia się istotnie.

Głównymi **przyczynami zgonów** są choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. Spowodowane nimi zgony stanowią ponad 70% wszystkich zgonów. Trzecią grupą przyczyn są urazy i zatrucia (prawie 6% wszystkich zgonów).

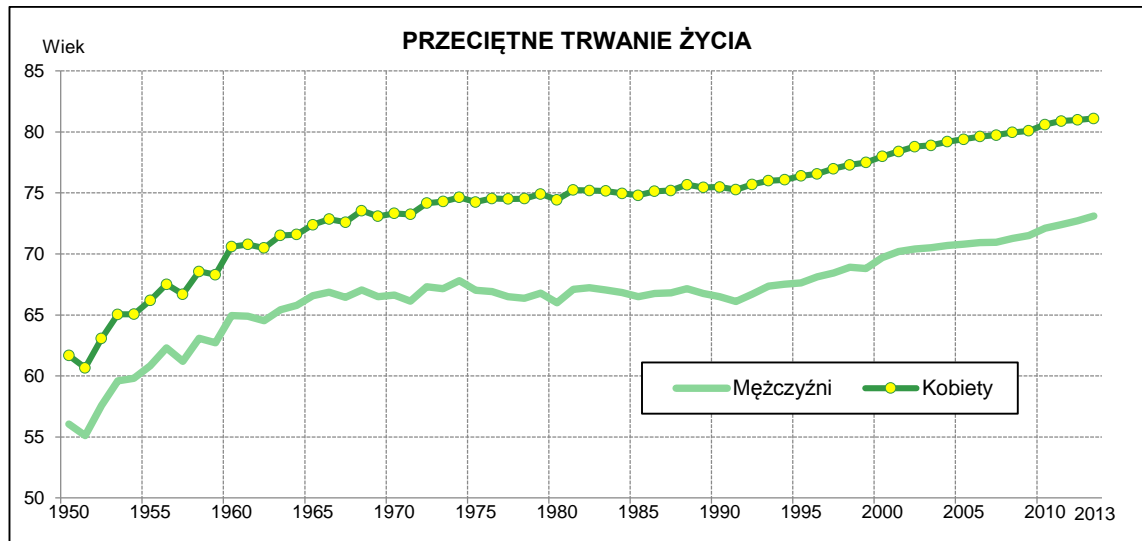
W zakresie umieralności z powodu chorób układu krążenia od kilku lat obserwuje się istotną poprawę. W 2013 r. choroby te były przyczyną ok. 46% wszystkich zgonów, podczas gdy na początku tego stulecia powodowały prawie 48% zgonów (na początku lat 90. XX w. ponad 52%). Wśród kobiet umieralność w wyniku chorób układu krążenia jest wyższa – w 2013 r. choroby te spowodowały ponad 51% wszystkich zgonów kobiet (wobec ok. 53% w 2000 r.). Wśród mężczyzn udział ten wyniósł w 2013 r. ok. 41% (w 2000 r. ok. 43%).

Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost liczby zgonów powodowanych chorobami nowotworowymi – na początku lat 90. XX w. nowotwory złośliwe były przyczyną niespełna 20% wszystkich zgonów, na początku tego stulecia – ok. 23%, a w 2013 r. – ponad 24%. Choroby nowotworowe są częstszą przyczyną zgonów wśród mężczyzn (stanowią przyczynę ok. 26% zgonów) niż wśród kobiet (ok. 23% zgonów).

Pozytywnym zjawiskiem jest nieprzerwanie obserwowany trend malejącej **umieralności niemowląt**. W 2014 r. zarejestrowano 1,6 tys. zgonów dzieci w wieku poniżej 1 roku życia, tj. ok. 100 mniej niż przed rokiem. Współczynnik wyrażający liczbę

zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 4,2‰ (wobec 4,6‰ w 2013 r., 8,1‰ – w 2000 r. i 19,3‰ – w 1990 r.).

Obserwowana od początku lat 90. XX w. poprawa sytuacji w zakresie umieralności korzystnie wpływa na długość trwania życia, przy czym nadal utrzymuje się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet. W 2013 r. **przeciętne trwanie życia** dla mężczyzn wynosiło 73,1 lat, a dla kobiet było o 8 lat dłuższe i wynosiło 81,1 lat.

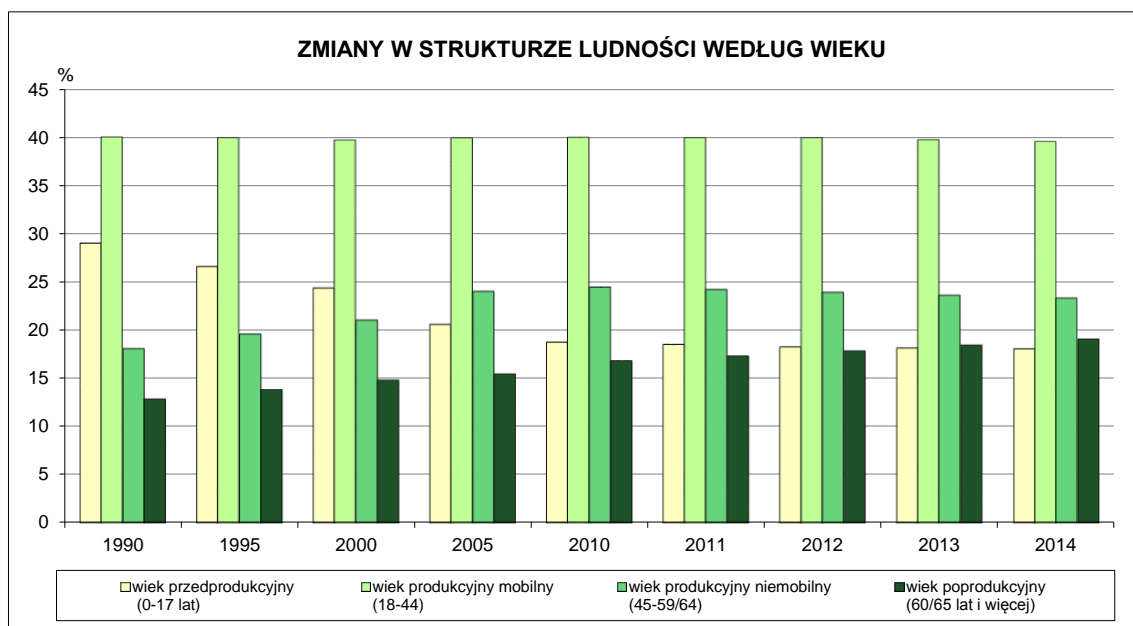
W porównaniu z początkiem lat 90. XX w. trwanie życia wydłużyło się o ok. 7 lat dla mężczyzn oraz o 6 lat – dla kobiet. Krótsze trwanie życia mężczyzn wynika ze zjawiska **wysokiej nadumieralności mężczyzn**, które obserwowane jest we wszystkich grupach wieku, a różnica ta zwiększa się wraz z wiekiem.

W ogólnej liczbie ludności Polski kobiety stanowią prawie 52%, a na 100 mężczyzn przypada ich 107 (w mieście 111, na wsi 101). Wskaźnik ten jest różny dla poszczególnych grup wieku ludności. Wśród ludności w wieku do 48 roku życia występuje przewaga liczebna mężczyzn (w 2013 r. na 100 mężczyzn przypadało 99 kobiet). W grupie osób w wieku 49 lat i więcej **współczynnik feminizacji** wynosił 126, przy czym w najstarszych rocznikach (70 lat i więcej) na 100 mężczyzn przypadało średnio 180 kobiet. Wśród mieszkańców wsi przewaga liczebna kobiet następuje dopiero począwszy od wieku 62 lat, natomiast w miastach – od 40 roku życia.

W 2013 r. **mediana wieku** mieszkańców Polski wyniosła 39,1 lat, wobec 35,4 lat w 2000 r. (mediana/wiek środkowy wyznacza granicę wieku, którą połowa ludności kraju już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła). Wiek środkowy dla mężczyzn wyniósł 37,4 lat, a dla kobiet – 40,9 lat (w 2000 r. odpowiednio 33,4 i 37,4). Mieszkańcy wsi są młodszy, mediana ich wieku wynosi 37,3 lat, podczas gdy mieszkańców miast – 40,2 lat.

Rezultatem przemian w procesach demograficznych, a przede wszystkim zapoczątkowanej w latach 90. XX w. depresji urodzeniowej, są zmiany **w liczbie**

i strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Przede wszystkim obserwowane jest sukcesywne zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (0-17 lat). Szacuje się, że w końcu 2014 r. było ich niespełna 7 mln, tj. o ok. 45 tys. mniej niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej liczbie ludności wyniósł 18,0% (wobec 24,4% w 2000 r. i 29,0% w 1990 r.). Dzieci poniżej 15 roku życia stanowiły w końcu 2014 r. ok. 15% ogólnej populacji (wobec ponad 19% w 2000 r. i prawie 25% na początku lat 90. XX w.).

Ludność według ekonomicznych grup wieku w wybranych latach według stanu w dniu 31 grudnia ^a:

Grupy wieku	1990	2000	2010	2013	2014 ^b	1990	2000	2010	2013	2014 ^b
	w tysiącach					w %				
Ludność ogółem	38073	38254	38530	38496	38484	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w wieku:										
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	11043	9333	7243	6995	6950	29,0	24,4	18,8	18,2	18,0
produkcyjnym (18-59/64)	22146	23261	24831	24422	24230	58,2	60,8	64,4	63,4	63,0
mobilnym (18-44)	15255	15218	15424	15337	15266	40,1	39,8	40,0	39,8	39,7
niemobilnym (45-59/64)	6890	8043	9407	9084	8964	18,1	21,0	24,4	23,6	23,3
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	4884	5660	6456	7078	7304	12,8	14,8	16,8	18,4	19,0

^a Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników kolejnych spisów powszechnych: dla 1990 r. – NSP 1988, dla 2000 r. – NSP 2002, dla lat 2012–2014 – NSP 2011. ^b Dane wstępne.

W wyniku wchodzenia w wiek produkcyjny osób urodzonych w okresie ostatniego wyżu demograficznego, w latach 2000–2009 obserwowano duże zmiany wśród ludności tej grupy wieku. Rosła zarówno ich liczba, jak i udział w ogólnej populacji. Od 2010 r. odsetek tej grupy osób w liczbie ludności ogółem obniża się i szacuje się, że w 2014 r. wyniósł 63,0%. Wynika to także z procesu przesuwania do grupy wieku poprodukcyjnego licznych

roczników osób urodzonych w pierwszej połowie lat 50. XX w. Jednocześnie zahamowaniu uległ proces starzenia się **zasobów** pracy, tj. maleją zarówno liczba jak i udział ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym, której udział w 2014 r. wyszacowano na 23,3%. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym mobilnym od ponad 20 lat oscyluje wokół 40% i obecnie wynosi 39,7%. Szacuje się, że od 2000 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym zwiększyła się o prawie 1 mln, przy czym przyrost ten dotyczył głównie osób w wieku produkcyjnym niemobilnym (wzrost o ponad 1,0 mln). Według szacunków, w 2014 r. liczba osób w wieku produkcyjnym była mniejsza w porównaniu z 2013 r. o ok. 190 tys., w tym w wieku niemobilnym spadła o 120 tys.

W ostatnich latach obserwowany jest także dalszy wzrost liczby i odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Według wstępnych danych, w końcu 2014 r. liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wyniosła ponad 7 mln osób, a jej udział w ogólnej populacji wyniósł ok. 19% (wobec 5,7 mln, tj. prawie 15% w 2000 r.). W stosunku do 2013 r. liczebność tej grupy wzrosła o ok. 226 tys., a udział zwiększył się o 0,6 p. proc.

Coraz bardziej istotne stają się relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności, co obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego. Obecnie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ok. 59 osób w wieku nieprodukcyjnym (wobec 64 w 2000 r. i 72 w 1990 r.). Znaczące zmiany można zaobserwować analizując wskaźniki cząstkowe, tj. relacje liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz odrębnie osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Niekorzystne zmiany dotyczą relacji osób w wieku przedprodukcyjnym, która znacznie się zmniejszyła. W 2014 r. na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 29 osób w wieku przedprodukcyjnym (w 2000 r. odpowiednio 40, a na początku lat 90. XX w. – 50) oraz 30 w wieku poprodukcyjnym (wobec 24 w 2000 r. oraz 22 na początku lat 90. XX w.).

Zwiększa się odsetek osób starszych (w wieku 65 lat i więcej). W 2014 r. stanowiły one 15,3% ogólnej populacji (wobec 12,4% w 2000 r. i 10,2% na początku lat 90. XX w.).

Obserwowane w ostatnich latach zmiany demograficzne wskazują, że **sytuacja ludnościowa Polski jest trudna**. W najbliższej perspektywie nie można spodziewać się znaczących zmian gwarantujących stabilny rozwój demograficzny. Zmiany występujące w trendzie urodzeń będą miały negatywny wpływ na przyszłą dzietność, co potęguje utrzymująca się wysoka skala emigracji Polaków za granicę (szczególnie emigracja czasowa ludzi młodych). Niski poziom dzietności, przy jednoczesnym korzystnym zjawisku, jakim jest wydłużanie trwania życia, będzie powodować zmniejszanie podaży pracy oraz coraz szybsze starzenie się społeczeństwa.

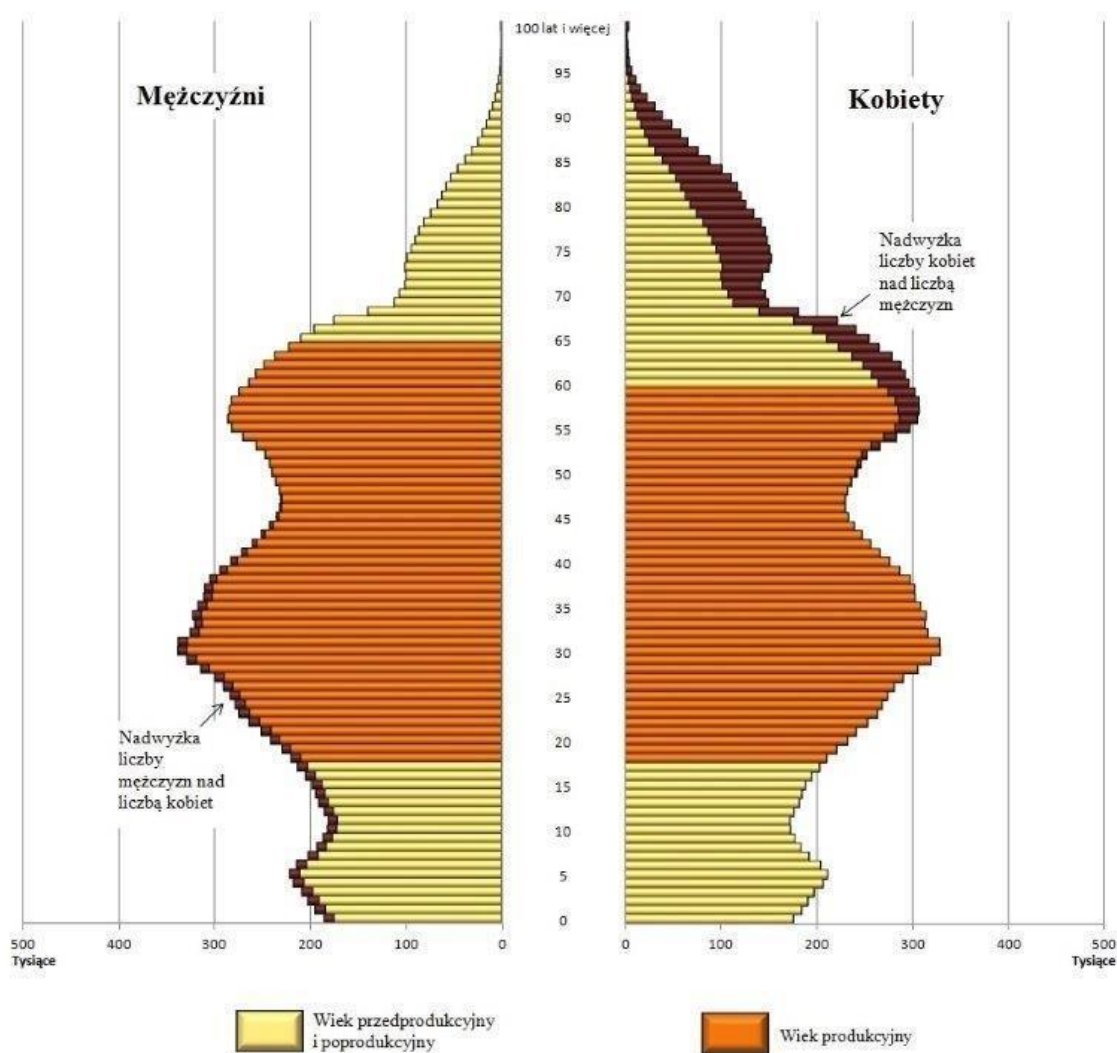
Zgodnie z najnowszą **prognozą ludności na lata 2014-2050** w Polsce będzie następował systematyczny spadek liczby ludności w całym prognozowanym okresie. W 2035 r. liczba ludności Polski obniży się do 36,5 mln, a w 2050 r. do niespełna 34 mln. Oznacza to, że w końcu horyzontu prognozy liczba ludności Polski będzie – w porównaniu z 2013 r. – mniejsza aż o 12% (o 4,5 mln osób).

Główną przyczyną spadku liczby ludności będzie malejąca liczba urodzeń. W 2013 r. w Polsce urodziło się 369,6 tys. dzieci. Przewiduje się, że w 2050 r. liczba urodzeń wyniesie zaledwie 254,7 tys., czyli o blisko jedną trzecią mniej niż obecnie.

Korzystnym zmianom w umieralności będzie towarzyszył systematyczny wzrost przeciętnego trwania życia. W 2050 r. przeciętne trwanie życia dla mężczyzn wyniesie 82,1 lat, dla kobiet 87,5 lat, podczas gdy urodzony w 2013 r. chłopiec ma przed sobą średnio 73,1 lata życia, natomiast dziewczynka – 81,1.

Konsekwencją utrzymującego się – w całym okresie prognozy – niskiego natężenia urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się życia, będzie postępujące starzenie się populacji. W 2013 r. ludność w wieku 65 lat i więcej stanowiła niecałe 15% populacji, a w 2050 r. odsetek ten wzrośnie do 33%. Z kolei udział osób w wieku 80 lat i więcej lat w ogólnej liczbie ludności zwiększy się w prognozowanym okresie z obecnych 4% do 10%.

Piramida wieku ludności (stan w dniu 30.06.2014 r.)

Podstawowe dane demograficzne dla lat 1990–2014^a

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ^b
Ludność ogółem												
(w tys., w dn. 31.XII)	38073	38284	38254	38157	38116	38136	38167	38530	38538	38533	38496	38484
Przyrost rzeczywisty												
w tys.	85	19	-9	-17	-10	20	31	33	9	-5	-37	-12
w %	0,22	0,05	-0,02	-0,04	-0,03	0,05	0,08	0,08	0,02	-0,01	-0,10	-0,03
Mężczyźni (w tys.)	18552	18628	18537	18454	18412	18415	18429	18653	18655	18649	18630	18622
Ludność miejska												
w tys.	23546	23675	23670	23424	23317	23288	23278	23429	23386	23336	23258	23233
w %	61,8	61,8	61,9	61,4	61,2	61,1	61,0	60,8	60,7	60,6	60,4	60,4
Ludność w wieku (%)												
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	29,0	26,6	24,4	20,6	19,6	19,3	19,0	18,8	18,5	18,3	18,2	18,1
produkcyjnym (18-59/64 lata)	58,2	59,6	60,8	64,0	64,4	64,5	64,5	64,4	64,2	63,9	63,4	62,9
mobilnym (18-44 lata)	40,1	40,0	39,8	40,0	40,1	40,1	40,1	40,0	40,0	40,0	39,8	39,6
niemobilnym (45-59/64 lata)	18,1	19,6	21,0	24,0	24,3	24,4	24,4	24,4	24,2	23,9	23,6	23,3
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	12,8	13,8	14,8	15,4	16,0	16,2	16,5	16,8	17,3	17,8	18,4	19,0
0-14 lat (dzieci)	24,4	21,6	19,1	16,2	15,5	15,3	15,2	15,2	15,1	15,0	15,0	15,0
65 lat i więcej	10,2	11,3	12,4	13,3	13,5	13,5	13,5	13,5	13,8	14,2	14,7	15,3
Przeciętne trwanie życia												
mężczyźni	66,2	67,6	69,7	70,8	71,0	71,3	71,5	72,1	72,4	72,7	73,1	.
kobiety	75,2	76,4	78,0	79,4	79,7	80,0	80,1	80,6	80,9	81,0	81,1	.
Małżeństwa nowo zawarte												
w tys.	255,4	207,1	211,2	206,9	248,7	257,7	250,8	228,3	206,5	203,9	180,4	188,0
na 1000 ludności	6,7	5,4	5,5	5,4	6,5	6,8	6,6	5,9	5,4	5,3	4,7	4,9
Rozwody												
w tys.	42,4	38,1	42,8	67,6	66,6	65,5	65,3	61,3	64,6	64,4	66,1	66,0
na 1000 ludności	1,1	1,0	1,1	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7
Separacje (w tys.)	-	-	1,3	11,6	4,9	3,8	3,2	2,8	2,8	2,5	2,2	2,0
Urodzenia żywe												
w tys.	547,7	433,1	378,3	364,4	387,9	414,5	417,6	413,3	388,4	386,3	369,6	376,0
na 1000 ludności	14,3	11,3	9,9	9,6	10,2	10,9	11,0	10,7	10,1	10,0	9,6	9,8
Współczynnik dzietności	1,99	1,55	1,37	1,24	1,31	1,39	1,40	1,38	1,30	1,30	1,26	.
Zgony ogółem												
w tys.	390,3	386,1	368,0	368,3	377,2	379,4	384,9	378,5	375,5	384,8	387,2	372,0
na 1000 ludności	10,2	10,1	9,6	9,7	9,9	10,0	10,1	9,8	9,7	10,0	10,1	9,7
wg przyczyn (w %):												
choroby układu krążenia	52,2	50,4	47,7	45,7	45,4	45,6	46,2	46,0	45,2	46,1	46,1	.
nowotwory złośliwe	18,7	20,2	23,0	24,5	24,6	24,5	24,2	24,5	24,6	24,6	24,3	.
urazy i zatrucia	7,6	7,5	7,0	6,9	6,6	6,7	6,3	6,2	6,3	6,1	5,8	.
w tym:												
wypadki drogowe	2,12	1,83	1,58	1,37	1,39	1,38	1,08	1,10	1,09	0,81	0,73	.
samobójstwa	1,27	1,42	1,59	1,64	1,40	1,50	1,68	1,68	1,63	1,65	1,60	.
przyczyny niedokładnie określone	6,5	8,5	6,6	6,6	6,7	6,4	6,2	6,5	6,4	5,9	6,4	.
Zgony niemowląt												
w tys.	10,6	5,9	3,1	2,3	2,3	2,3	2,3	2,1	1,8	1,8	1,7	1,6
na 1000 urodzeń żywych	19,3	13,6	8,1	6,4	6,0	5,6	5,6	5,0	4,7	4,6	4,6	4,2
Przyrost naturalny												
w tys.	157,4	47,0	10,3	-3,9	10,7	35,1	32,7	34,8	12,9	1,5	-17,7	3,5
na 1000 ludności	4,1	1,2	0,3	-0,1	0,3	0,9	0,9	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,1
Migracje zagraniczne na pobyt stały (w tys.)												
Imigracja	2,6	8,1	7,3	9,3	15,0	15,3	17,4	15,2	15,5	14,6	12,2	.
Emigracja	18,4	26,3	27,0	22,2	35,5	30,1	18,6	17,4	19,9	21,2	32,1	.
Saldo	-15,8	-18,2	-19,7	-12,9	-20,5	-14,9	-1,2	-2,1	-4,3	-6,6	-19,9	-15,0

^a Dane o liczbie ludności oraz współczynniki demograficzne w przeliczeniu na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników kolejnych spisów powszechnych: dla lat 1990 i 1995 – NSP 1988, dla lat 2000–2009 – NSP 2002, od 2010 – NSP 2011. ^b Dane oznaczone kursywą stanowią wstępny szacunek.

Wychowanie i edukacja w roku szkolnym 2014/2015

W roku szkolnym 2014/2015 odnotowuje się pierwszy od kilku lat wzrost liczby uczniów szkół podstawowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta wzrosła o 7,1%. W znacznej mierze do wzrostu tego przyczyniło się objęcie obowiązkiem szkolnym dzieci sześciolletnich urodzonych w I połowie 2008 r.

Według wstępnych danych z systemu informacji oświatowej w roku szkolnym 2014/2015 wychowaniem przedszkolnym² objętych jest 1,2 mln dzieci w wieku od 3 do 6 lat, tj. o 60,8 tys. mniej niż w roku poprzednim (spadek o 4,7%). Edukacja wczesna tych dzieci realizowana jest w 21,7 tys. **placówek wychowania przedszkolnego**, z czego 73,5% to placówki publiczne, a 26,5% – niepubliczne. Liczba przedszkoli wynosi 10,9 tys. (tj. 50,5% placówek wychowania przedszkolnego ogółem), oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 8,6 tys. (tj. 39,8%), zespołów wychowania przedszkolnego – 0,1 tys., a punktów przedszkolnych – 2,0 tys. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego liczba placówek ogółem wzrosła o 0,7%, w tym liczba przedszkoli zwiększyła się o 4,8%, a liczba oddziałów przedszkolnych spadła o 3,6%. Spośród wszystkich placówek zlokalizowanych w miastach przeważają przedszkola (71,1% placówek), a na wsi – oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (odpowiednio 56,6%).

Liczba dzieci uczących się w **szkołach podstawowych** w roku szkolnym 2014/2015 wynosi 2,3 mln i jest o 7,1% większa niż rok wcześniej. Liczba szkół podstawowych w roku szkolnym 2014/2015 wynosi 13,4 tys. i jest o 0,1% mniejsza niż w poprzednim roku szkolnym. Szkoły publiczne stanowią 92,0% szkół podstawowych, a pozostałe 8,0% to szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Liczba gimnazjalistów zmniejszyła się w porównaniu z rokiem szkolnym 2013/2014 o 2,9% – do 1,1 mln. Liczba **gimnazjów** zmalała o 0,7% i wynosi 7,6 tys. Zdecydowaną większość tego typu szkół stanowią szkoły publiczne (6,7 tys.), pozostałe to szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych (0,9 tys.).

Liczba absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów w roku szkolnym 2013/2014 była mniejsza niż w poprzednim roku. Szkoły podstawowe ukończyło 351,5 tys. osób (o 2,5% mniej niż rok wcześniej), a gimnazja 370,7 tys. absolwentów (odpowiednio o 4,3% mniej).

Liczba uczniów **szkół ponadgimnazjalnych** w roku szkolnym 2014/2015, podobnie jak w poprzednim roku, wynosi 1,5 mln. Edukacja na tym poziomie realizowana jest w 8,7 tys. placówkach szkolnych (o 9,0% mniej niż w roku szkolnym 2013/2014).

Do **liceów ogólnokształcących** (wraz z liceami ogólnokształcącymi uzupełniającymi) uczęszcza 708,6 tys. licealistów – tj. o 5,6% mniej niż w poprzednim roku

² Dotyczy placówek przedszkolnych prowadzących wychowanie i zarejestrowanych w Systemie Informacji Oświatowej (SIO); nie obejmuje dziennej opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym prowadzonej przez podmioty gospodarcze nie zarejestrowane w SIO.

szkolnym. Wśród osób uczęszczających do liceów kobiety stanowią 57,4%. Licea ogólnokształcące wciąż cieszą się największą popularnością, choć ich liczba w roku szkolnym 2014/2015 jest niższa niż rok wcześniej o 8,6% i wynosi 4,0 tys. W placówkach tych uczy się 48,8% wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W przypadku **techników** (wraz z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi) zanotowano spadek w skali roku zarówno liczby uczniów (o 1,0%), jak również liczby szkół (o 6,5%). W roku szkolnym 2014/2015 do 2,6 tys. szkół tego typu uczęszcza 542,5 tys. uczniów, a kobiety stanowią 41,2% tej zbiorowości.

W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano wzrost liczby uczniów **zasadniczych szkół zawodowych** – o 2,3% do 189,9 tys. Zmniejszyła się natomiast liczba szkół tego typu – o 3,8% do 1,7 tys. W ogólnej liczbie uczniów zasadniczych szkół zawodowych kobiety stanowią 32,3%.

W roku szkolnym 2014/2015 w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba **specjalnych szkół przysposabiających do pracy** (o 2,3% do 480 placówek). Nastąpił również wzrost liczby uczniów tych szkół – o 0,9% (do 11,0 tys.). Udział kobiet w ogólnej liczbie uczniów wynosi 42,3%.

Odnotowano dalszy znaczny spadek liczby **liceów profilowanych**³ (które obecnie działają jedynie w formule szkół dla dorosłych) oraz liczby uczniów tych szkół. Liczba szkół spadła do 12 w roku szkolnym 2014/2015, a liczba uczniów w szkołach tego typu zmniejszyła się do 229 osób. Udział kobiet w ogólnej liczbie uczniów liceów profilowanych wynosi 54,6%.

W roku szkolnym 2013/2014 w porównaniu z rokiem poprzednim obniżyła się **liczba absolwentów** liceów ogólnokształcących (o 9,5% do 228,8 tys.) oraz liceów profilowanych (o 36,9% do 5,3 tys.). Mniej osób ukończyło zasadnicze szkoły zawodowe (spadek o 37,0% do 43,4 tys.). W technikach (wraz z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi) także spadła liczba absolwentów – o 3,2% do 125,0 tys. Jedynie liczba absolwentów szkół przysposabiających do pracy uległa zwiększeniu (o 12,5% do 2,3 tys.).

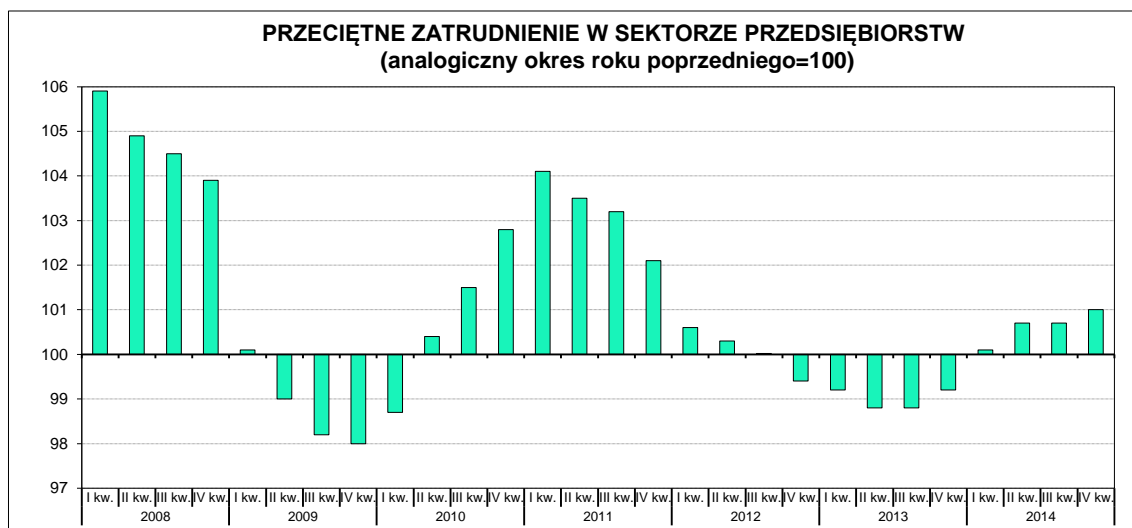
Liczba uczniów **szkół policealnych** w roku szkolnym 2014/2015 zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym o 5,1% i wynosi 264,8 tys., z czego 70,6% stanowią kobiety. Nauka jest prowadzona w 2,4 tys. szkołach policealnych (spadek w skali roku o 3,5%). Liczba absolwentów z roku szkolnego 2013/2014 była niższa o 9,9% w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 83,9 tys.

---

³ Spadek liczby liceów profilowanych (oraz liczby ich uczniów i absolwentów) związany jest z likwidacją tego typu szkół na podstawie Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o systemie oświaty.

Rynek pracy

Według danych szacunkowych, w końcu 2014 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej ukształtowała się na poziomie wyższym niż przed rokiem (wzrost o 1,1%). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było nieco większe niż w 2013 r., a tempo wzrostu w kolejnych okresach umacniało się. Według wyników badania popytu na pracę, w okresie trzech kwartałów 2014 r. utworzono więcej niż przed rokiem nowych miejsc pracy. Równocześnie obserwowano zmniejszenie skali likwidacji miejsc pracy. W kolejnych miesiącach 2014 r. stopa bezrobocia kształtowała się poniżej poziomu obserwowanego przed rokiem. Wyraźnie mniejszy niż w poprzednim roku był napływ do bezrobocia; jednocześnie zwiększyła się liczba osób skreślonych z rejestru bezrobotnych, w szczególności z powodu podjęcia pracy.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw⁴ w 2014 r. ukształtowało się na poziomie 5529,5 tys. osób i było o 0,6% większe niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 1,0%). Najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,1%) oraz informacji i komunikacji (o 3,1%). Wzrost zatrudnienia obserwowano również w administrowaniu i działalności wspierającej oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (po 2,4%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,1%), obsłudze rynku nieruchomości (o 1,9%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,3%) oraz nieznaczny – w transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,1%). Utrzymał się natomiast spadek zatrudnienia w budownictwie (o 7,7%), górnictwie i wydobywaniu (o 6,5%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,5%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,2%).

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2014		2013		2014	
	XII		I-XII			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5549,1	101,1	100,3	99,0	100,6	5529,5
w tym:						
Przemysł	2483,2	101,5	100,1	99,0	101,1	2472,9
górnictwo i wydobywanie	151,5	92,5	96,8	98,5	93,5	157,1
przetwórstwo przemysłowe	2088,8	102,6	100,5	99,2	102,1	2071,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	125,8	94,4	95,0	94,1	94,5	128,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	117,1	102,0	104,1	102,7	102,4	116,3
Budownictwo	402,1	93,2	93,6	91,3	92,3	409,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1138,2	101,6	100,8	99,4	101,3	1129,7
Transport i gospodarka magazynowa	485,5	100,9	100,6	100,3	100,1	484,0
Zakwaterowanie i gastronomia	108,3	101,7	99,4	98,2	98,8	108,4
Informacja i komunikacja	183,7	103,7	103,5	102,2	103,1	180,4
Obsługa rynku nieruchomości	94,9	101,6	97,9	96,9	101,9	95,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	185,6	106,5	103,7	101,6	107,1	183,5
Administrowanie i działalność wspierająca	332,0	102,1	106,7	104,4	102,4	329,6

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Spśród działań o znaczącym udziale w zatrudnieniu największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w stosunku do 2013 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją mebli (o 6,4%, wobec spadku przed rokiem o 1,8%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 5,0%), produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,6%), produkcją wyrobów z metali (o 3,4%), handlem detalicznym (o 2,9%), transportem lądowym i rurociągowym (o 2,5%), produkcją wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 1,3%). Zatrudnienie zwiększyło się także w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 0,5%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 0,3%, po spadku przed rokiem o 3,3%), handlu hurtowym i produkcji artykułów spożywczych (po 0,2%). Spadek przeciętnego zatrudnienia notowano natomiast w budowie budynków (o 11,1%), wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 9,5%), budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 6,3%), robotach budowlanych specjalistycznych (o 5,1%), produkcji odzieży (o 4,7%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 3,3%) i nieznaczny – w produkcji maszyn i urządzeń (o 0,3%).

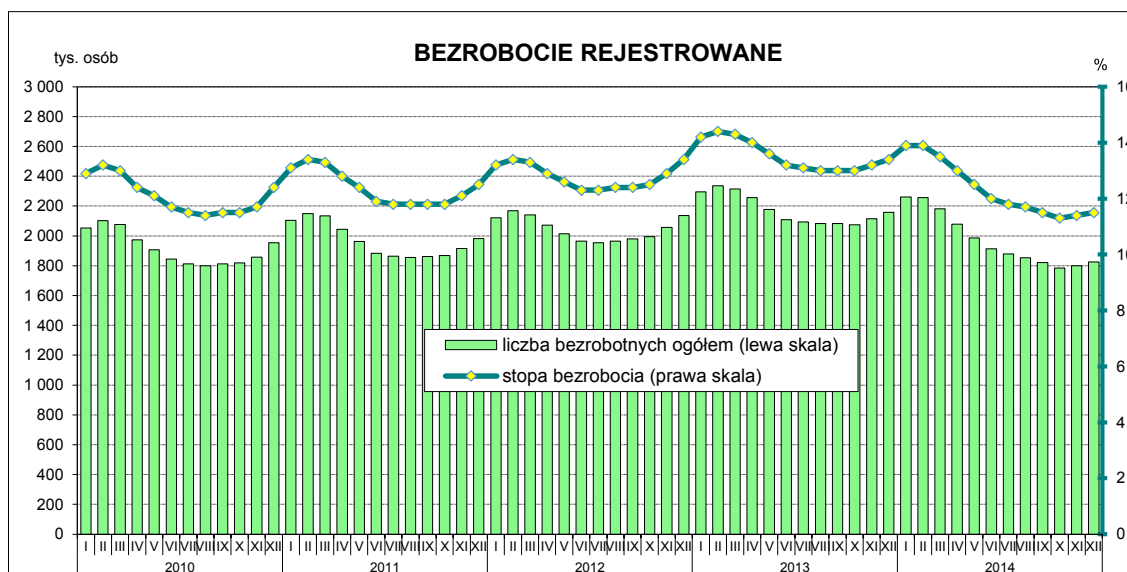
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w kolejnych kwartałach kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100							
Sektor przedsiębiorstw	99,2	98,8	98,8	99,2	100,1	100,7	100,7	101,0
w tym:								
Przemysł.....	98,9	98,9	98,9	99,4	100,5	101,1	101,2	101,6
górnictwo i wydobywanie.....	100,2	98,8	98,1	96,8	94,2	93,7	92,9	93,0
przetwórstwo przemysłowe	99,1	99,0	99,0	99,7	101,2	102,1	102,4	102,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	92,4	94,3	94,7	95,1	96,4	95,0	92,4	94,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	102,5	102,4	103,1	103,0	103,0	102,7	101,9	102,0
Budownictwo.....	92,7	91,1	90,4	91,2	91,3	92,8	92,5	92,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	99,8	98,8	98,8	100,0	100,5	101,5	101,7	101,7
Transport i gospodarka magazynowa	100,5	100,3	100,1	100,4	99,6	99,6	100,4	100,7
Zakwaterowanie i gastronomia.....	100,3	99,1	96,5	97,0	98,4	98,4	98,3	100,0
Informacja i komunikacja	102,4	102,5	102,4	101,8	102,7	102,8	103,1	103,6
Obsługa rynku nieruchomości.....	96,4	96,9	96,3	97,9	101,5	101,8	102,8	101,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	102,9	102,0	102,0	99,5	105,7	106,8	109,4	106,5
Administrowanie i działalność wspierająca...	102,5	103,7	106,6	104,8	104,8	102,2	99,8	102,9

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

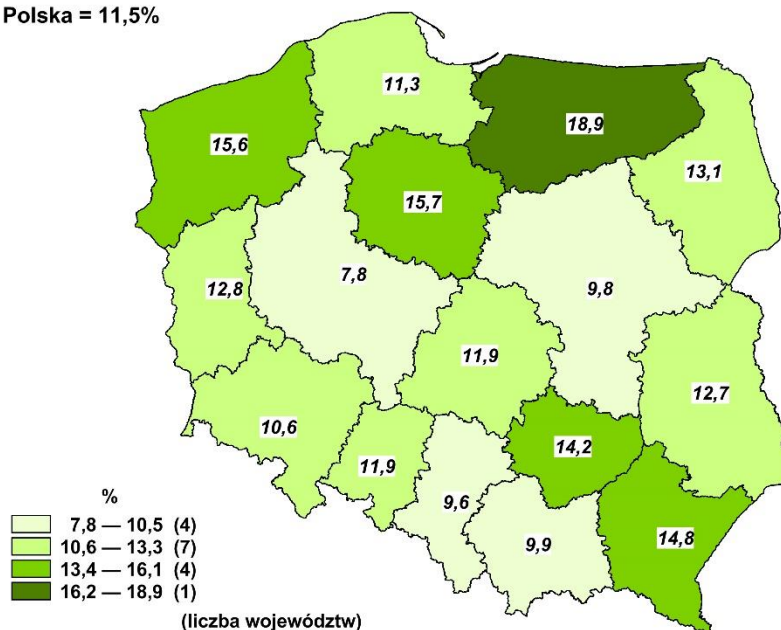
W grudniu 2014 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5549,1 tys. osób i było o 1,1% wyższe niż w analogicznym okresie 2013 r.

W końcu grudnia 2014 r. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 1825,2 tys. i była większa o 1,4% (tj. o 25,4 tys. osób) niż przed miesiącem, ale mniejsza o 15,4% (tj. o 332,7 tys.) niż przed rokiem. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 11,5%, tj. zwiększyła się o 0,1 p.proc. w porównaniu z poprzednim miesiącem i była niższa o 1,9 p.proc. w porównaniu z analogicznym miesiącem 2013 r.

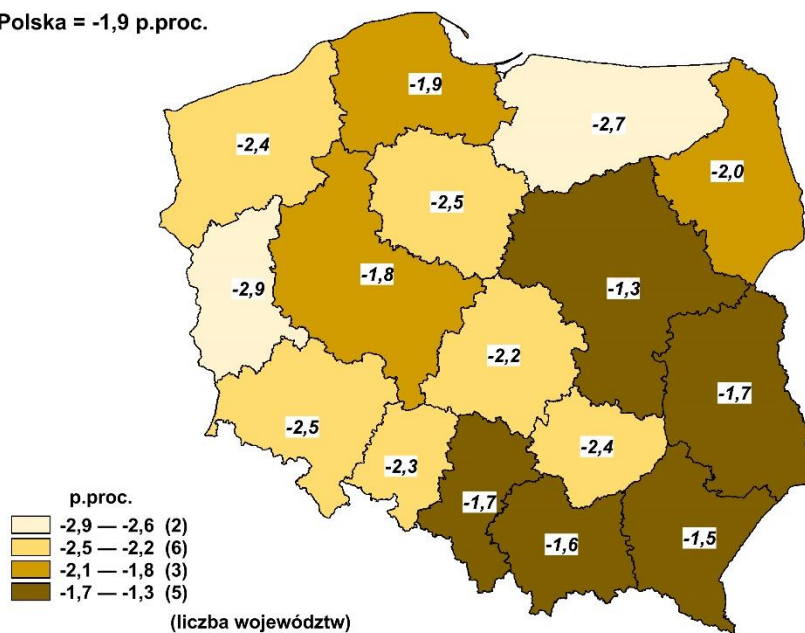
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Stan w końcu grudnia 2014 r.

Polska = 11,5%

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Grudzień 2014 r. do grudnia 2013 r.

Polska = -1,9 p.proc.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w końcu grudnia 2014 r. w granicach od 7,8% w wielkopolskim do 18,9% w warmińsko-mazurskim. W skali miesiąca stopa bezrobocia zwiększyła się w większości województw (poza województwem dolnośląskim, łódzkim, mazowieckim i śląskim, w których pozostała na niezmiennym poziomie). Największy wzrost notowano w województwie warmińsko-mazurskim (o 0,6 p.proc.) oraz podkarpackim i zachodniopomorskim (po 0,4 p.proc.). W porównaniu z grudniem 2013 r. stopa bezrobocia spadła we wszystkich województwach, najbardziej w województwie lubuskim (o 2,9 p.proc.), warmińsko-mazurskim (o 2,7 p.proc.), dolnośląskim i kujawsko-pomorskim (po 2,5 p.proc.), a najmniej – w województwie mazowieckim (o 1,3 p.proc.).

W końcu grudnia 2014 r. **w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych** udział kobiet był wyższy niż przed rokiem o 0,5 p.proc. i wyniósł 51,5%. Zwiększył się także udział osób wcześniej pracujących (o 0,9 p.proc. do 82,7%, w tym osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy stanowiły 6,3% wobec 6,4% w końcu grudnia 2013 r.) oraz osób bez prawa do zasiłku (o 0,5 p.proc. do 86,7%). Zmniejszył się natomiast udział absolwentów (o 0,9 p.proc. do 4,7%).

W końcu grudnia 2014 r. długotrwale bezrobotni⁵ stanowili 57,7% bezrobotnych zarejestrowanych ogółem, tj. o 4,0 p.proc. więcej niż przed rokiem. Zwiększył się również odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,7 p.proc. do 26,0%), osób niepełnosprawnych (o 0,6 p.proc. do 6,0%), osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,4 p.proc. do 9,8%) oraz osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 0,3 p.proc. do 30,2%). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia (o 2,1 p.proc. do 16,5%). Liczba bezrobotnych zmniejszyła się w skali roku we wszystkich wymienionych kategoriach, najbardziej wśród osób w wieku do 25 roku życia (o 24,7%).

W 2014 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 2452,8 tys. osób, tj. była o 9,5% niższa niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w porównaniu z notowanym przed rokiem (o 1,6 p.proc. do 81,0%). Wzrósł również udział osób zamieszkałych na wsi (o 0,6 p.proc. do 42,3%). Zmniejszył się natomiast udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,7 p.proc. do 5,2%), absolwentów (o 0,6 p.proc. do 10,9%) oraz osób dotychczas niepracujących (o 0,5 p.proc. do 19,3%).

Z ewidencji bezrobotnych w 2014 r. **skreślono** 2786,2 tys. osób, tj. o 3,6% więcej niż przed rokiem. Główną przyczynę wyrejestrowania z ewidencji nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 1285,8 tys. osób (wobec 1262,9 tys. w 2013 r.). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się wobec obserwowanego przed rokiem o 0,9 p.proc. do 46,1%. Więcej osób niż w 2013 r. podjęło pracę niesubsydiowaną (1122,4 tys. osób wobec 1113,2 tys.) oraz subsydiowaną

⁵ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

(163,4 tys. wobec 149,7 tys.). Zmniejszył się udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,5 p.proc. do 26,5%) oraz osób, które nabyły uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego (o 0,2 p.proc. do 1,3%). Zwiększył się natomiast odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,8 p.proc. do 6,1%), osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców (o 0,3 p.proc. do 10,7%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (o 0,1 p.proc. do 1,2%).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu):								
w tys. osób.....	2314,5	2109,1	2083,1	2157,9	2182,2	1912,5	1821,9	1825,2
analogiczny okres roku poprzedniego=100	108,1	107,4	105,3	101,0	94,3	90,7	87,5	84,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani:								
w tys. osób.....	756,7	554,5	692,4	705,8	650,1	498,9	625,9	677,9
analogiczny okres roku poprzedniego=100	109,3	105,3	102,5	92,8	85,9	90,0	90,4	96,1
Bezrobotni wyrejestrowani:								
w tys. osób.....	579,1	759,8	718,2	631,0	626,5	768,5	716,5	674,6
analogiczny okres roku poprzedniego=100	108,6	108,0	108,7	104,7	108,2	101,1	99,8	106,9
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ).....	177,6	-205,3	-25,8	74,8	23,6	-269,6	-90,6	3,3
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %.....	14,3	13,2	13,0	13,4	13,5	12,0	11,5	11,5

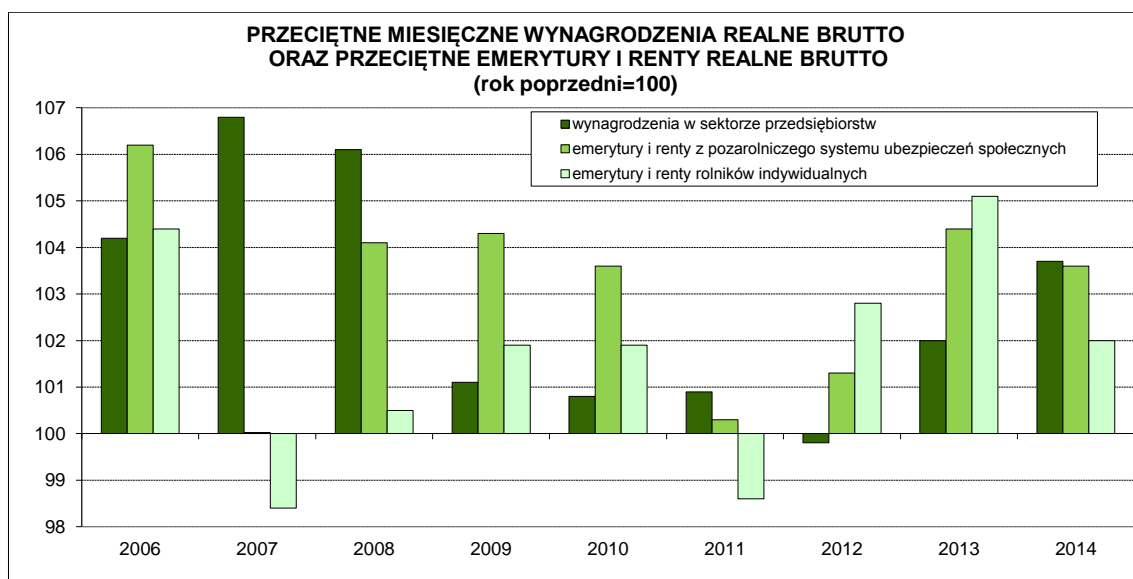
W 2014 r. do urzędów pracy zgłoszono 1094,9 tys. **ofert zatrudnienia**⁶, tj. o 25,3% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 16,4% ogółu ofert (wobec 20,4% przed rokiem). W końcu grudnia 2014 r. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 36,5% ogółu ofert (wobec 27,3% przed rokiem). Spośród wszystkich ofert 1,5% dotyczyło stażu, 7,7% było adresowanych do osób niepełnosprawnych, a 0,2% – do absolwentów.

W ramach zwolnień grupowych w 2014 r. pracodawcy zadeklarowali zwolnienie mniejszej niż przed rokiem liczby pracowników – 784 zakłady **zadeklarowały zwolnienie** 41,9 tys. pracowników, w tym 8,6 tys. osób z sektora publicznego (przed rokiem odpowiednio 1305 zakładów, 63,5 tys. pracowników, w tym 12,2 tys. z sektora publicznego).

⁶ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w większym stopniu niż przed rokiem; tempo wzrostu w II półroczu było nieco wolniejsze niż w I połowie roku. Niska dynamika cen konsumpcyjnych wpłynęła na umocnienie wzrostu siły nabywczej płac w skali roku. Przeciętne nominalne i realne świadczenia emerytalno-rentowe brutto w obu systemach wzrosły w mniejszej skali niż w 2013 r.

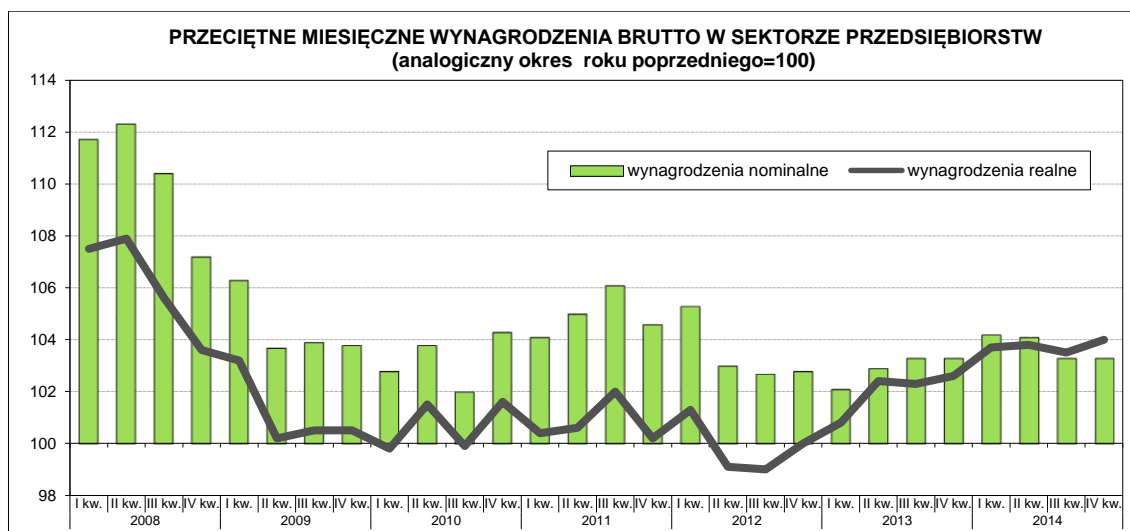
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁷ w 2014 r. ukształtowało się na poziomie 3980,24 zł i było o 3,7% wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,9%). Wynagrodzenia zwiększyły się we wszystkich sekcjach, najbardziej w administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,3%), przetwórstwie przemysłowym i budownictwie (po 4,3%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 4,0%). Płace wzrosły we wszystkich działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w tym w produkcji mebli oraz budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (po 5,4%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 5,2%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 5,1%), a także handlu hurtowym (o 5,0%).

⁷ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2014		2013		2014	
	XII			I-XII		
	w zł	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	4379,26	103,7	102,7	102,9	103,7	3980,24
w tym:						
Przemysł	4629,05	103,0	102,4	103,2	103,2	4086,96
górnictwo i wydobywanie	12194,86	103,9	98,1	101,5	101,8	6867,96
przetwórstwo przemysłowe.....	3897,23	104,9	105,3	103,6	104,3	3747,14
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	7828,38	100,7	99,7	105,0	103,0	6381,39
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	4455,45	105,9	98,1	101,7	103,2	3856,12
Budownictwo	4100,40	105,7	102,5	100,7	104,3	3887,65
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	3742,54	104,0	103,4	102,5	103,9	3563,12
Transport i gospodarka magazynowa.....	3926,42	104,0	100,6	102,5	103,8	3754,02
Zakwaterowanie i gastronomia.....	2837,44	103,8	104,2	105,1	103,9	2766,01
Informacja i komunikacja	6995,63	102,5	105,2	103,2	103,0	6896,02
Obsługa rynku nieruchomości	4890,26	103,6	104,0	103,7	103,9	4179,63
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	6155,27	104,5	102,7	103,3	104,0	5763,73
Administrowanie i działalność wspierająca	2816,64	105,8	106,0	105,3	105,3	2754,85

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W grudniu 2014 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 4379,26 zł i było wyższe w skali roku o 3,7% (w listopadzie 2014 r. notowano wzrost o 2,7%). Płace wzrosły we wszystkich sekcjach, najbardziej w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,9%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,8%), budownictwie (o 5,7%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 4,9%). Wzrost odnotowano we wszystkich działach, największy w budowie budynków (o 9,4%), magazynowaniu i działalności usługowej

wspomagającej transport (o 7,5%), wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 7,3%) oraz produkcji wyrobów z metali (o 7,1%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w kolejnych kwartałach kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100							
Sektor przedsiębiorstw	102,1	102,9	103,3	103,3	104,2	104,1	103,3	103,3
w tym:								
Przemysł.....	102,2	102,7	104,1	103,7	104,1	103,9	102,6	102,4
górnictwo i wydobywanie.....	103,9	98,0	102,4	102,2	104,5	101,5	99,7	101,8
przetwórstwo przemysłowe.....	102,0	103,0	104,7	104,8	104,9	105,2	103,4	103,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	104,3	109,2	103,9	103,1	102,6	103,3	106,2	100,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	101,6	102,0	102,5	100,7	102,5	102,8	103,2	104,3
Budownictwo.....	98,3	101,3	101,5	101,8	104,2	105,1	102,8	104,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	102,2	102,5	102,6	102,7	103,3	104,6	103,7	104,1
Transport i gospodarka magazynowa.....	102,5	103,7	101,3	102,6	106,6	102,9	103,3	102,4
Zakwaterowanie i gastronomia.....	103,5	107,7	104,6	104,8	103,9	103,3	103,8	104,4
Informacja i komunikacja.....	102,2	103,5	102,5	104,7	104,5	101,9	102,8	102,8
Obsługa rynku nieruchomości.....	103,9	104,4	103,6	103,0	102,8	104,1	104,8	104,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	102,6	103,0	103,3	104,4	102,6	104,9	102,9	105,6
Administrowanie i działalność wspierająca.....	104,0	104,9	106,3	106,1	104,3	105,3	107,3	104,6

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

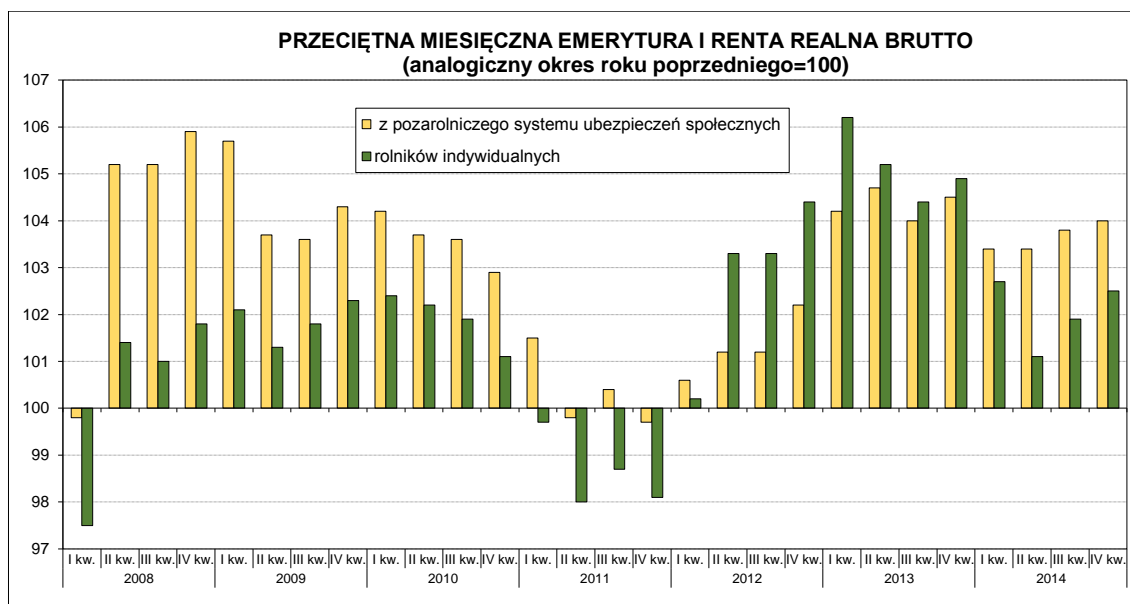
Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. była wyższa niż przed rokiem o 4,4% (w 2013 r. notowano wzrost o 1,9%).

Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. była wyższa niż przed rokiem o 3,7% (wobec wzrostu o 2,0% w 2013 r.). W grudniu 2014 r. przeciętna miesięczna płaca realna brutto była wyższa w skali roku o 4,7% (wobec wzrostu o 2,1% rok wcześniej).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013	2014					
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XII	
Przeciętna liczba emerytów i rencistów:							
w tys. osób.....	8951,8	8870,1	8895,3	8872,1	8856,5	8857,0	8864,9
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	99,2	99,1	98,9	98,9	99,1	99,4	99,4
Pobierający emerytury i renty:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób.....	7706,2	7658,6	7671,6	7656,5	7649,4	7657,1	7665,4
rolników indywidualnych w tys. osób.....	1245,6	1211,5	1223,7	1215,6	1207,1	1199,9	1199,5
Przeciętna emerytura i renta:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł.....	1921,23	1991,15	1959,27	2003,18	2000,01	2002,10	2002,65
analogiczny okres poprzedniego roku=100..	105,5	103,6	104,4	103,8	103,4	103,1	103,1
rolników indywidualnych w zł.....	1121,31	1144,49	1136,20	1147,26	1146,75	1148,61	1142,49
analogiczny okres poprzedniego roku=100..	106,3	102,0	103,7	101,5	101,5	101,6	101,8

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w 2014 r. wyniosła 1991,15 zł i wzrosła w skali roku o 3,6%. Siła nabywcza tych świadczeń zwiększyła się również o 3,6%. W grudniu 2014 r. przeciętna nominalna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym ukształtowała się na poziomie 2002,65 zł i wzrosła w skali roku o 3,1%, natomiast realnie zwiększyła się o 4,2%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w 2014 r. ukształtowała się na poziomie 1144,49 zł i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,0%. Siła nabywcza tych świadczeń wzrosła w skali roku również o 2,0%. W grudniu 2014 r. przeciętna nominalna emerytura i renta brutto w systemie rolników indywidualnych wyniosła 1142,49 zł i była wyższa niż przed rokiem o 1,8%, a realnie wzrosła o 2,9%.

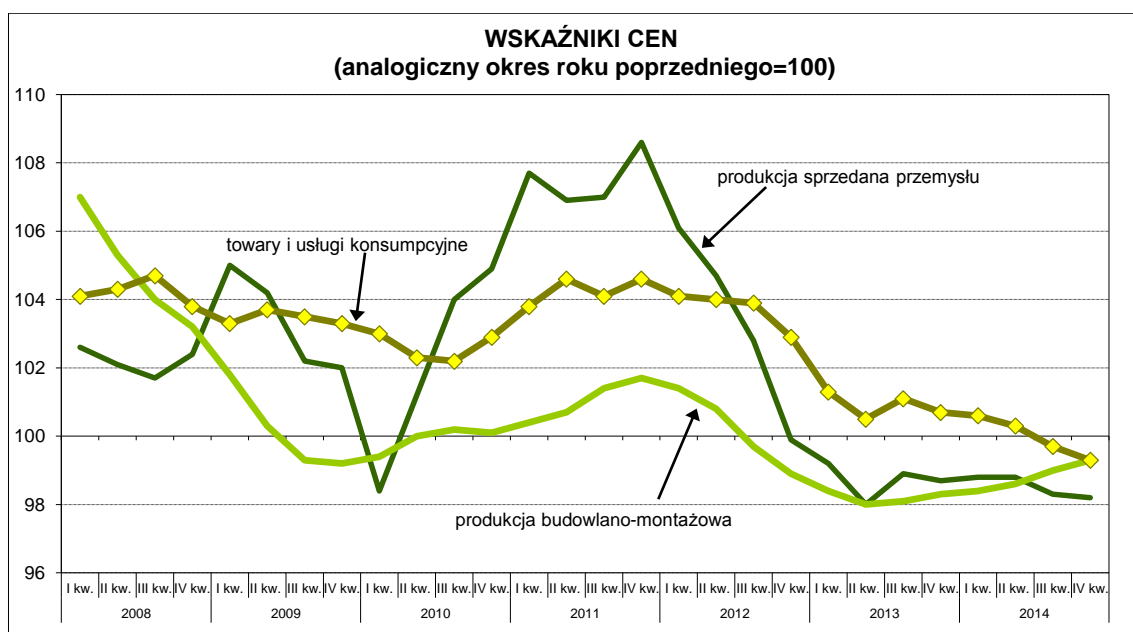
Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) w 2014 r. wyniosła 2328,0 mln zł, tj. spadła o 19,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. W grudniu 2014 r. wypłacono bezrobotnym 172,9 mln zł, tj. o 3,1% więcej niż przed miesiącem i o 15,7% mniej niż przed rokiem.

Wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w 2014 r. wyniosła 2370,2 mln zł i była o 12,5% większa niż w poprzednim roku. W grudniu 2014 r. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 191,0 mln zł, tj. większą o 1,4% niż przed rokiem i o 1,9% mniejszą niż w poprzednim miesiącu.

Wypłaty z Funduszu Emerytur Pomostowych w 2014 r. pobierało przeciętnie 10,7 tys. osób, a suma wypłaconych świadczeń wyniosła 301,0 mln zł (wzrost o 32,9% w stosunku do poprzedniego roku). W grudniu 2014 r. zrealizowano 11,8 tys. wypłat z tego źródła (wobec 9,3 tys. przed rokiem), a łączna kwota wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 28,0 mln zł i była większa niż przed rokiem o 29,9%.

Ceny

W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych utrzymały się na poziomie sprzed roku, a średnioroczny wskaźnik cen konsumpcyjnych był niższy od założonego w ustawie budżetowej. Dynamika cen w większości grup towarów i usług była słabsza niż przed rokiem, z wyjątkiem cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z łącznością. Niższe niż w 2013 r. były ceny odzieży i obuwia, towarów i usług w zakresie transportu oraz żywności i napojów bezalkoholowych. Ceny producentów w przemyśle obniżyły się w większym stopniu niż w 2013 r., głównie w wyniku pogłębienia spadku w sekcji przetwórstwo przemysłowe. Wolniejszy niż przed rokiem był spadek cen produkcji budowlano-montażowej.

Według wstępnych danych, spadek **cen produkcji sprzedanej przemysłu** w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku wyniósł 1,5% (wobec 1,3% w 2013 r.). Ceny producentów obniżyły się w sekcjach górnictwo i wydobywanie (o 4,7%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 1,6%). Wzrost cen zanotowano natomiast w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,1%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,2%). W zakresie przetwórstwa przemysłowego obserwowano spadek cen m.in. produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 6,8%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 2,3%), artykułów spożywczych oraz urządzeń elektrycznych (po 2,1%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,7%), a także wyrobów z metali oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (po 1,6%). Niższe niż w poprzednim roku były również ceny produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 1,4%),

mebli (o 1,0%), metali (o 0,8%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,5%) oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,3%). Wzrosły natomiast ceny m.in. produkcji papieru i wyrobów z papieru oraz napojów (po 0,4%), a także maszyn i urządzeń (o 0,6%).

W grudniu 2014 r. obserwowano spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu o 2,5% w skali roku. Obniżyły się ceny w sekcjach przetwórstwo przemysłowe (o 3,1%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 1,0%). Wzrost cen obserwowano natomiast w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,2%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,5%). Wyższe były ceny w zakresie wytwarzania paliw gazowych; dystrybucji i handlu paliwami gazowymi w systemie sieciowym – o 2,9% oraz wytwarzania i zaopatrywania w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – o 2,6%, przy spadku cen wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i handlu energią elektryczną – o 0,2%. Spośród działów przetwórstwa przemysłowego, spadek cen obserwowano m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 23,1%), artykułów spożywczych (o 4,2%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz urządzeń elektrycznych (po 1,9%), wyrobów z metali (o 1,6%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 0,9%), a także pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz napojów (po 0,7%). Niższe były również ceny produkcji maszyn i urządzeń oraz mebli (po 0,6%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,4%), a także chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz papieru i wyrobów z papieru (po 0,2%). Wzrosły natomiast ceny m.in. produkcji metali (o 1,2%) oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,6%).

Szacuje się, że w 2014 r. **ceny produkcji budowlano-montażowej** były niższe niż w poprzednim roku o 1,2% (wobec spadku o 1,8% w 2013 r.). Ceny budowy budynków obniżyły się o 1,6%, budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 1,3%, a robót budowlanych specjalistycznych – o 0,3%. W grudniu 2014 r. notowano spadek cen produkcji budowlano-montażowej w skali roku o 0,8%.

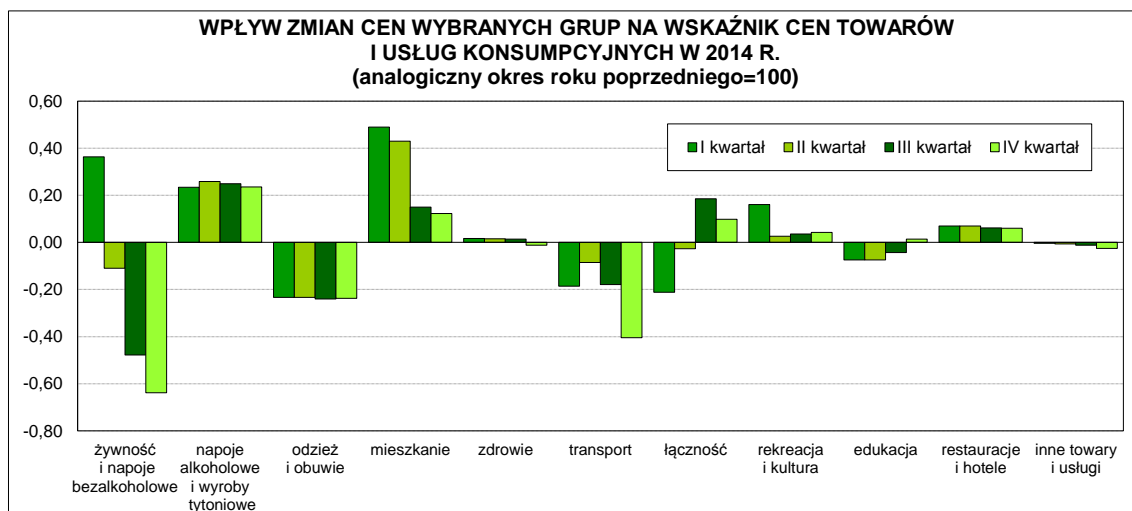
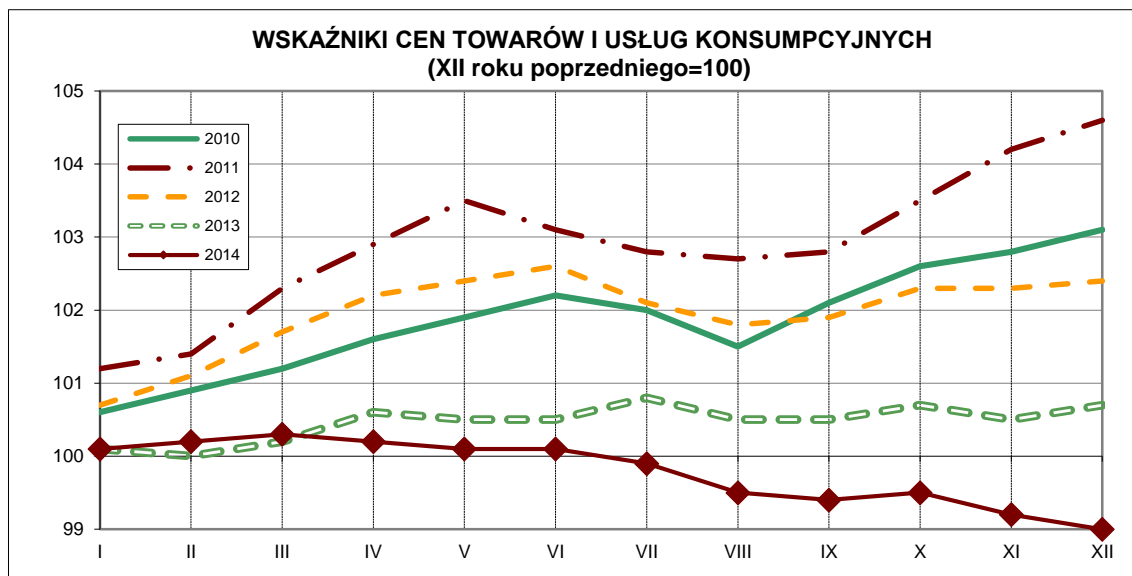
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2013	Grudzień roku poprzedniego=100					
XII.....	99,0	90,3	99,7	98,4	101,5	98,3
2014						
XII	97,5	99,0	96,9	101,2	101,5	99,2
2013	Miesiąc poprzedni=100					
XI	99,7	99,6	99,7	100,0	100,0	99,9
XII.....	99,9	99,2	100,0	100,0	100,0	99,9
2014						
I.....	100,0	100,7	99,9	100,5	100,7	99,8
II.....	99,9	99,1	99,9	100,1	99,9	99,8
III.....	99,8	97,7	99,8	100,1	100,3	99,9
IV	99,8	99,3	99,8	100,2	99,8	99,9
V.....	99,8	100,7	99,8	100,0	100,3	100,0
VI	99,9	99,6	99,9	100,1	99,9	100,0
VII.....	99,9	102,3	99,8	100,1	100,3	100,0
VIII	100,3	99,8	100,3	100,0	100,1	100,0
IX	100,0	100,5	100,0	100,1	100,5	100,0
X.....	99,6	100,5	99,5	100,0	99,8	100,0
XI	99,5	99,6	99,4	100,1	99,9	99,9
XII	99,0	99,3	98,8	99,9	100,0	99,9
2013	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
XI	98,5	90,0	99,0	98,4	101,7	98,3
XII.....	99,0	90,3	99,7	98,4	101,5	98,3
I-III	99,2	91,5	99,4	102,2	101,7	98,4
IV-VI	98,0	88,9	98,5	98,6	101,5	98,0
VII-IX.....	98,9	88,4	99,6	98,5	101,7	98,1
X-XII.....	98,7	89,9	99,3	98,4	101,6	98,3
I-XII.....	98,7	89,7	99,2	99,4	101,6	98,2
2014						
I.....	99,0	92,1	99,3	100,6	100,9	98,3
II.....	98,6	90,8	98,8	100,8	100,7	98,4
III.....	98,7	90,2	98,9	100,9	100,9	98,5
IV	99,3	93,2	99,3	101,1	100,8	98,5
V.....	99,0	93,9	99,0	101,0	100,9	98,6
VI	98,2	94,7	98,0	101,0	101,0	98,7
VII.....	97,9	97,9	97,5	101,1	101,3	98,8
VIII	98,5	97,6	98,2	101,1	101,5	99,1
IX	98,4	97,9	98,1	101,2	101,6	99,2
X.....	98,7	98,8	98,3	101,2	101,6	99,3
XI	98,4	98,8	98,0	101,3	101,5	99,4
XII	97,5	99,0	96,9	101,2	101,5	99,2
I-III.....	98,8	91,0	99,0	100,8	100,8	98,4
IV-VI	98,8	93,9	98,8	101,1	100,9	98,6
VII-IX.....	98,3	97,8	97,9	101,1	101,5	99,0
X-XII	98,2	98,9	97,7	101,3	101,5	99,3
I-XII	98,5	95,3	98,4	101,1	101,2	98,8

Według wstępnych danych, w grudniu 2014 r. ceny produkcji sprzedanej przemysłu były o 1,0% niższe niż przed miesiącem. Spadek cen notowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe (o 1,2%), górnictwo i wydobywanie (o 0,7%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,1%). Ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja były zbliżone do obserwowanych w listopadzie 2014 r.

Ceny produkcji budowlano-montażowej w grudniu 2014 r. były niższe niż przed miesiącem o 0,1%.

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem (wobec wzrostu o 0,9% w 2013 r. oraz o 3,7% w 2012 r.). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych w 2014 r. miały wzrosty cen towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,30 p.proc. i 0,24 p.proc. Spadki cen odzieży i obuwia, żywności i napojów bezalkoholowych oraz

towarów i usług związanych z transportem wpłynęły na obniżenie wskaźnika ogółem odpowiednio o 0,24 p.proc., 0,22 p.proc. i 0,21 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2013	Grudzień roku poprzedniego=100										
XII	100,7	101,5	103,7	95,1	101,8	101,9	99,1	88,4	103,3	94,0	101,7
2014											
XII	99,0	96,8	103,5	95,0	100,4	99,4	93,5	103,0	101,3	101,3	101,3
2013	Miesiąc poprzedni=100										
XI	99,8	100,2	100,1	99,8	100,1	101,3	98,8	95,1	99,8	100,1	100,1
XII	100,1	100,7	100,0	99,4	100,0	99,9	100,4	100,0	99,3	100,0	100,1
2014											
I	100,1	101,5	100,8	96,3	100,2	98,4	98,9	99,7	100,1	100,0	100,1
II	100,1	99,8	101,4	98,3	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,0	100,1
III	100,1	99,7	100,7	100,8	99,9	100,4	100,1	100,6	100,5	100,0	100,2
IV	100,0	99,5	100,3	102,8	100,0	100,0	99,9	98,5	100,3	100,0	100,2
V	99,9	99,6	100,2	99,9	100,0	100,4	99,6	99,9	99,4	100,0	100,2
VI	100,0	99,7	100,1	99,2	99,9	100,0	99,9	102,4	100,5	100,1	100,1
VII	99,8	98,9	100,0	97,2	100,0	100,1	100,8	101,2	100,9	100,2	100,1
VIII	99,6	98,4	100,0	97,3	100,1	100,1	100,0	101,3	100,1	100,1	100,0
IX	100,0	100,1	100,0	101,1	100,1	100,3	99,0	100,0	99,3	100,2	100,2
X	100,0	99,8	100,0	103,4	100,1	99,6	99,2	99,7	99,7	100,6	100,0
XI	99,8	99,9	100,1	99,8	100,0	99,9	98,0	99,3	100,3	100,0	100,0
XII	99,7	100,0	99,9	98,9	100,0	100,0	97,6	100,0	100,0	100,0	100,1
2013	Analogiczny okres roku poprzedniego=100										
XI	100,6	101,7	103,6	95,1	101,8	102,0	97,7	88,3	103,8	94,0	101,8
XII	100,7	101,5	103,7	95,1	101,8	101,9	99,1	88,4	103,3	94,0	101,7
I-III	101,3	102,5	103,3	94,9	102,2	102,2	99,4	95,6	100,5	102,7	102,6
IV-VI	100,5	101,3	103,6	95,2	101,1	101,8	96,7	91,1	103,6	102,6	102,3
VII-IX	101,1	102,5	103,6	95,2	101,9	101,4	98,7	90,3	103,3	99,7	102,0
X-XII	100,7	101,7	103,7	95,1	101,8	101,7	98,2	89,8	103,7	94,0	101,8
I-XII	100,9	102,0	103,5	95,1	101,7	101,8	98,2	91,7	102,8	99,7	102,2
2014											
I	100,5	101,6	103,4	95,0	101,9	100,4	98,5	92,2	103,0	93,8	101,5
II	100,7	101,6	103,6	95,3	101,9	100,3	98,2	96,8	102,8	93,8	101,5
III	100,7	101,2	103,7	95,7	101,8	100,3	97,3	99,7	101,9	93,7	101,6
IV	100,3	100,3	103,9	95,6	101,7	100,2	97,9	98,3	100,3	93,7	101,6
V	100,2	99,2	103,9	95,4	101,6	100,3	99,9	98,9	100,3	93,7	101,5
VI	100,3	99,1	104,0	95,3	101,6	100,3	99,4	101,3	100,7	94,0	101,4
VII	99,8	98,3	104,0	95,1	100,6	100,0	99,0	102,6	100,7	94,0	101,3
VIII	99,7	97,9	103,8	94,9	100,6	100,0	98,5	103,9	100,9	94,0	101,3
IX	99,7	98,0	103,6	95,3	100,5	100,7	96,8	104,0	100,0	101,2	101,4
X	99,4	97,8	103,6	95,4	100,5	100,7	97,0	99,6	100,1	101,3	101,3
XI	99,4	97,5	103,6	95,4	100,4	99,3	96,3	103,0	100,6	101,3	101,3
XII	99,0	96,8	103,5	95,0	100,4	99,4	93,5	103,0	101,3	101,3	101,3
I-III	100,6	101,5	103,6	95,4	101,9	100,3	98,0	96,2	102,6	93,8	101,5
IV-VI	100,3	99,6	103,9	95,4	101,6	100,3	99,1	99,5	100,4	93,8	101,5
VII-IX	99,7	98,1	103,8	95,1	100,6	100,3	98,1	103,5	100,5	96,3	101,3
X-XII	99,3	97,4	103,6	95,3	100,5	99,8	95,6	101,8	100,7	101,3	101,3
I-XII	100,0	99,1	103,7	95,3	101,1	100,2	97,7	100,2	101,0	96,2	101,4

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w 2014 r. spadły w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,9% (wobec wzrostu o 2,0% w 2013 r.), z tego żywność potaniała również o 0,9%, a napoje bezalkoholowe – o 0,3%. Niższe niż w 2013 r. były m.in. ceny cukru (o 28,8%), warzyw (o 3,6%), ryżu (o 3,5%), owoców (o 2,8%), mąki pszennej (o 2,6%), a także mięsa (przeciętnie o 1,1%, w tym mięsa wieprzowego – o 3,0%, drobiowego – o 2,8%, wołowego – o 1,1%, przy wzroście cen wędlin o 0,3%). Mniej niż przed rokiem płacono również za kasze i ziarna zbóż (o 0,6%), oleje i tłuszcze (o 0,3%) oraz pieczywo (o 0,2%). Na poziomie sprzed roku pozostały ceny ryb i owoców morza. Wyższe były natomiast m.in. ceny makaronów i produktów makaronowych (o 0,8%) oraz artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 2,3%, w tym ceny mleka – o 5,0%, śmietany – o 4,2%, serów i twarogów – o 3,5%, jogurtów – 2,7%, przy spadku cen jaj – o 6,3%).

Ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych wzrosły w większym stopniu niż przed rokiem (3,7% wobec 3,5%). Wyroby tytoniowe podrożały o 7,0%, a napoje alkoholowe – o 1,9%.

Ceny odzieży i obuwia w 2014 r. były o 4,7% niższe niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 4,9%), przy czym większe obniżki cen dotyczyły odzieży (o 5,4%) niż obuwia (o 3,8%).

Wolniejszy niż przed rokiem wzrost cen obserwowano w zakresie towarów i usług związanych z mieszkaniem (1,1% wobec 1,7%). Podniesiono opłaty za wywóz śmieci – o 16,3%, usługi kanalizacyjne – o 3,3% oraz zaopatrywanie w wodę – o 2,7%. Nieznacznie więcej niż przed rokiem należało zapłacić za nośniki energii (o 0,1%), w tym za gaz (o 4,3%), energię ciepłą (o 2,6%), przy spadku cen energii elektrycznej (o 3,4%) oraz opału (o 0,5%). Niższe były również ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,1%).

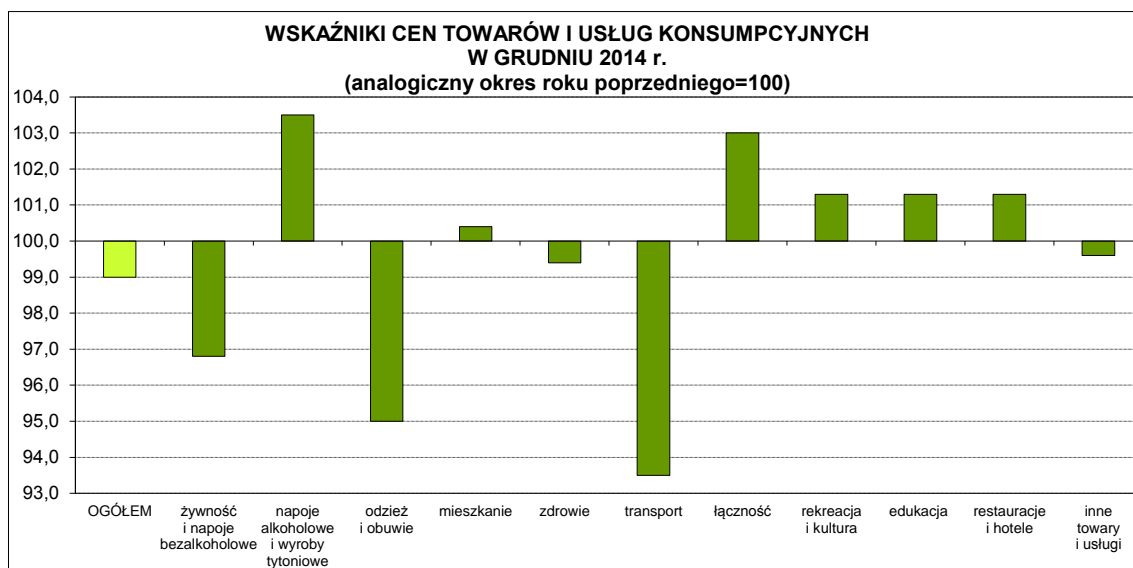
Opłaty związane ze zdrowiem w 2014 r. wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,2% (wobec wzrostu o 1,8% w 2013 r.). Droższe były usługi lekarskie (o 3,4%), sanatoryjne (o 2,9%), stomatologiczne (o 2,3%), a także szpitalne (o 1,3%). Spadły natomiast ceny wyrobów farmaceutycznych (o 1,1%).

Ceny w zakresie transportu w 2014 r. były o 2,3% niższe niż w 2013 r. (kiedy notowano spadek o 1,8%). Mniej konsumenci płacili za paliwa i smary do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 3,3%, w tym za olej napędowy – o 4,8% oraz benzyny – o 3,7%). Tańsze były również samochody osobowe (o 2,4%) oraz usługi transportowe (o 0,7%).

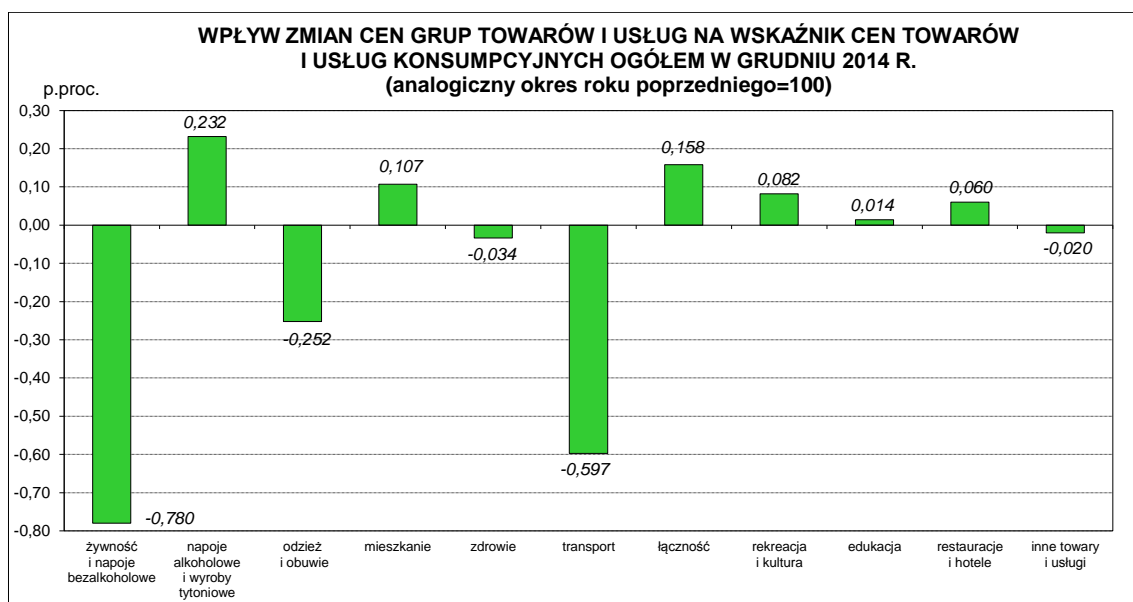
Ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury w 2014 r. wzrosły w skali roku o 1,0% (wobec wzrostu o 2,8% w 2013 r.). Podrożały m.in. gazety i czasopisma – o 6,9%, bilety do kin, teatrów i na koncerty – o 2,6%, książki – o 2,3% oraz usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (o 0,4%). Obniżyły się natomiast ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego – o 6,8%.

Wyższe niż w 2013 r. były ceny w zakresie restauracji i hoteli (o 1,4%), natomiast niższe – ceny związane z edukacją (o 3,8%). Spośród innych towarów i usług podrożały

m.in. usługi fryzjerskie, kosmetyczne i pielęgnacyjne (o 1,6%), natomiast potaniały ubezpieczenia (o 0,3%).

W grudniu w 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych **w skali roku** były niższe o 1,0%. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych w grudniu 2014 r. miały spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług związanych z transportem oraz odzieży i obuwia, które obniżyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,78 p.proc., 0,60 p.proc. i 0,25 p.proc. Wzrosty cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług związanych z łącznością oraz związanych z mieszkaniem wpłynęły na podwyższenie wskaźnika ogółem o 0,23 p.proc., 0,16 p.proc. i 0,11 p.proc.

Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych w grudniu 2014 r. w skali roku wyniósł 3,2%, przy czym żywność potaniała o 3,5%, a ceny napojów bezalkoholowych pozostały na poziomie sprzed roku. Spadły m.in. ceny cukru (o 32,8%), warzyw (o 13,2%), olejów i tłuszczów (o 5,2%), mąki pszennej (o 4,8%), ryżu (o 3,6%), owoców (o 3,5%), a także mięsa (przeciętnie o 2,9%, w tym niższe były ceny mięsa wieprzowego – o 7,5%, drobiowego – o 2,1%, wołowego – o 1,7% oraz wędlin – o 1,4%). Mniej niż w grudniu 2013 r. konsumenci płacili również za kasze i ziarna zbóż (o 1,8%), ryby i owoce morza (o 1,0%), a także artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,9%, w tym jaja potaniały o 1,7%, sery i twarogi – o 1,6%, mleko – o 0,9%, śmietana – o 0,1%, przy wzroście cen jogurtów – o 0,6%). Niższe były również ceny makaronów i produktów makaronowych (o 0,3%) oraz pieczywa (o 0,2%).

Wyroby tytoniowe w grudniu 2014 r. były droższe niż przed rokiem o 6,7%, a napoje alkoholowe – o 1,8%.

Ceny odzieży obniżyły się w stosunku do notowanych w grudniu 2013 r. o 5,7%, a obuwia – o 4,4%.

Ceny w zakresie mieszkania w grudniu 2014 r. wzrosły w skali roku o 0,4%. Droższe były usługi kanalizacyjne – o 2,5%, zaopatrywanie w wodę – o 2,3%, przy spadku opłat za wywóz śmieci – o 3,1%. Ceny nośników energii wzrosły o 0,2%, w tym podrożał gaz – o 4,5% oraz energia cieplna – o 2,1%. Niższe niż w grudniu 2013 r. były ceny energii elektrycznej (o 2,3%), a także opału – o 1,5%. Spadły ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,2%).

W porównaniu z grudniem 2013 r. obniżyły się ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 0,6%), w tym wyrobów farmaceutycznych (o 2,3%). Droższe były natomiast usługi sanatoryjne (o 3,3%), lekarskie (o 3,1%), stomatologiczne (o 2,2%) oraz szpitalne (o 0,9%).

Znacznie niższe niż w grudniu 2013 r. były ceny towarów i usług w zakresie transportu (o 6,5%). Spadły ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 10,1%, w tym oleju napędowego – o 12,0% oraz benzyn – o 10,1%). Tańsze były również samochody osobowe (o 4,7%) i usługi transportowe – o 0,2%.

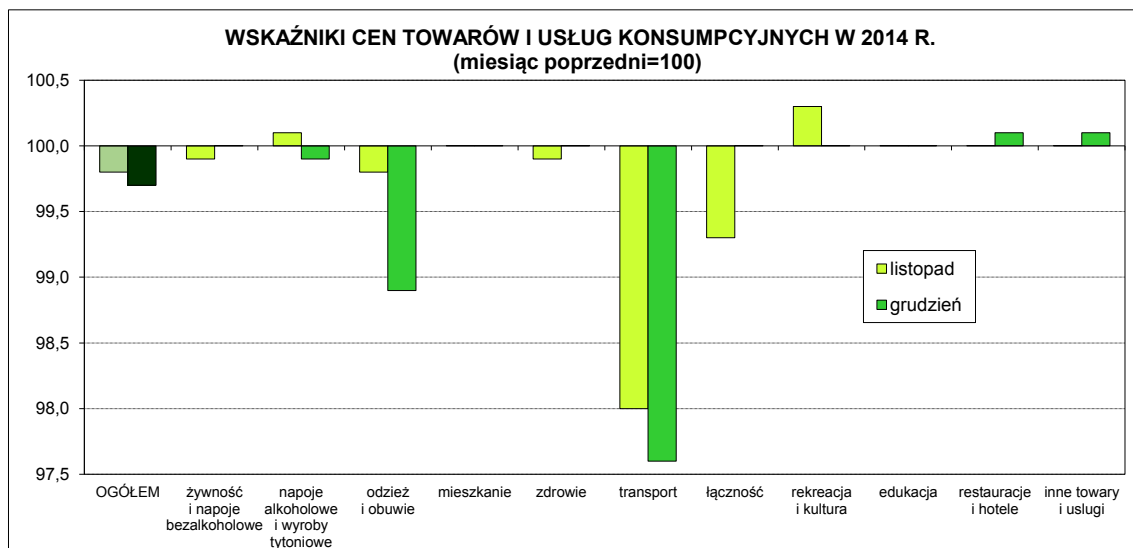
Ceny towarów i usług związanych z łącznością w grudniu 2014 r. były o 3,0% wyższe niż przed rokiem. Więcej konsumenci płacili za usługi telekomunikacyjne – o 3,2%, natomiast mniej – za usługi internetowe (o 1,1%).

Ceny związane z rekreacją i kulturą w grudniu 2014 r. wzrosły o 1,3% w skali roku. Wyższe były ceny gazet i czasopism – o 5,8%, książek – o 3,2%, biletów do kin, teatrów i na koncerty – o 2,2% oraz usług w zakresie turystyki zorganizowanej (o 1,5%). Niższe były natomiast ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 6,6%).

Ceny towarów i usług w zakresie edukacji oraz restauracji i hoteli były wyższe niż w grudniu 2013 r. o 1,3%. Spośród innych towarów i usług podniesiono m.in. ceny usług fryzjerskich, kosmetycznych i pielęgnacyjnych (o 1,6%), natomiast obniżono ceny ubezpieczeń (o 0,6%).

W grudniu 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych **w skali miesiąca** spadły o 0,3%. Niższe były ceny towarów i usług w zakresie transportu (o 2,4%), odzieży i obuwia

(o 1,1%) oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 0,1%). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem utrzymały się ceny żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług związanych z mieszkaniem, zdrowiem, łącznością, rekreacją i kulturą oraz edukacją. Wzrosły natomiast ceny w zakresie restauracji i hoteli (o 0,1%).

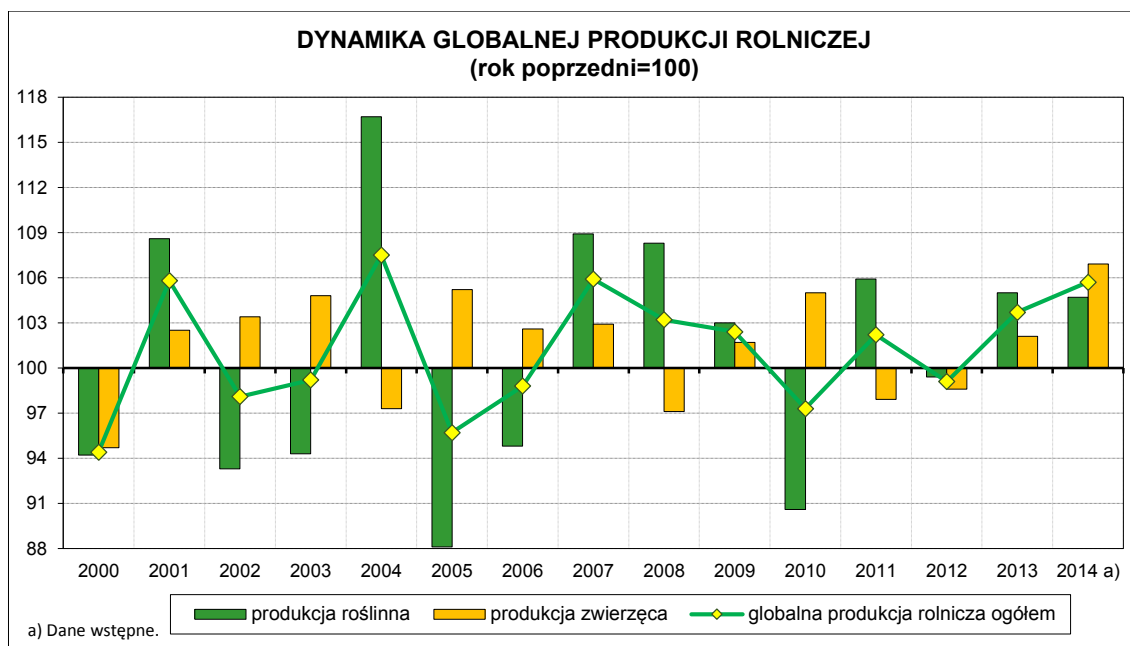
W 2014 r., w wyniku wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (o 3,7%), przy cenach towarów i usług konsumpcyjnych kształtujących się na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem, odnotowano wzrost siły nabywczej płac. W większym stopniu zwiększyła się ona w odniesieniu do towarów (których ceny spadły o 0,8%) niż do usług (wzrost cen o 1,3%). Relatywnie tańsza niż przed rokiem była większość towarów żywnościowych – m.in. cukru, jaj, warzyw, ryżu, owoców, mąki pszennej, mięsa, olejów i tłuszczów, pieczywa, ryb i owoców morza, serów i twarogów, a także napojów bezalkoholowych. Zmniejszyła się natomiast siła nabywcza wynagrodzeń w stosunku do mleka oraz śmietany. Nie zmieniła się siła nabywcza w stosunku do napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Relatywnie tańsze niż przed rokiem były pozostałe grupy towarów i usług, w tym – odzież i obuwie, towary i usługi związane z edukacją, transportem, zdrowiem, łącznością, rekreacją i kulturą, mieszkaniem oraz w zakresie restauracji i hoteli.

Wzrost cen według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁸ obliczonego metodą średniej ruchomej w okresie styczeń – grudzień 2014 r. w stosunku do analogicznego okresu 2013 r. wyniósł 0,1% (wobec 0,8% odpowiednio w 2013 r.).

⁸ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2014 r. - struktura spożycia z 2012 r. w cenach grudnia 2013 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP). Poczynając od ostatecznych danych za styczeń 2014 r., w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych zastosowano klasyfikację COICOP o większej szczegółowości.

Rolnictwo

Według wstępnych szacunków, **globalna produkcja rolnicza** w 2014 r. w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 5,7%. Wzrost odnotowano zarówno w **produkcji roślinnej** (o 4,7%), jak i **zwierzęcej** (o 6,9%).

Na wzrost **produkcji roślinnej** w 2014 r. wpłynęły większe niż w roku poprzednim zbiory większości podstawowych gatunków roślin: zbóż ogółem – o 12,3%, rzepaku i rzepiku – o 20,5%, ziemniaków – o 8,1%, buraków cukrowych – o 2,7%, warzyw gruntowych – o 15,2%, owoców z drzew – o 3,0%. Niższe od ubiegłorocznych były jedynie zbiory owoców jagodowych – o 6,4%.

Wzrost **produkcji zwierzęcej** związany był ze zwiększeniem produkcji wszystkich podstawowych produktów zwierzęcych: żywca drobiowego – o 11,0%, wieprzowego – o 10,8%, wołowego łącznie z cielęcym – o 10,1%, mleka – o 2,1% i jaj kurzych – o 1,6%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) globalnej produkcji rolniczej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ^a	2013	2014 ^a
	rok poprzedni=100										struktura w %	
O g ó ł e m	95,7	98,8	105,9	103,2	102,4	97,3	102,2	99,1	103,7	105,7	100,0	100,0
Produkcja roślinna	88,1	94,8	108,9	108,3	103,0	90,6	105,9	99,4	105,0	104,7	53,8	50,7
Produkcja zwierzęca.	105,2	102,6	102,9	97,1	101,7	105,0	97,9	98,6	102,1	106,9	46,2	49,3

^a Dane wstępne.

W 2014 r., przy zwiększonej podaży produktów rolnych, odnotowano spadek cen większości podstawowych surowców roślinnych i zwierzęcych. W skali roku spadek cen

skupu **zbóż** wynosił od 4,0% – dla żyta do 14,5% – dla pszenicy. Wzrost wykazały jedynie ceny skupu owsa (o 21,9%). W obrocie targowiskowym przeciętne ceny pszenicy i żyta również obniżyły się w porównaniu z 2013 r. Za **ziemniaki** w skupie należało zapłacić o 16,7% mniej, a w obrocie targowiskowym tyle samo co w 2013 r. Obniżyły się ceny żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego. Największy spadek dotyczył cen **żywca wieprzowego**, które w skupie obniżyły się o 9,5%, a na targowiskach – o 7,8%. Tempo spadku cen **żywca wołowego** było wolniejsze i wynosiło 4,6% w skupie oraz 2,0% w obrocie targowiskowym. Przeciętne ceny skupu **drobiu rzeźnego** obniżyły się w skali roku o 3,1%. W 2014 r. średnia cena skupu **mleka** była o 2,3% wyższa niż przed rokiem, przy czym tempo wzrostu było znacznie słabsze niż w 2013 r. (11,8%). Ceny **krów dojnych** i **jałówek** w obrocie targowiskowym również były wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o 3,8% i o 0,8%).

W 2014 r. utrzymał się wzrost cen detalicznych niektórych towarów i usług zakupywanych na bieżącą produkcję rolniczą oraz przeznaczonych na cele inwestycyjne. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się ceny obsługi maszynowej produkcji rolniczej i ogrodniczej, nawozów wapniowych, środków ochrony roślin, usług weterynaryjnych, maszyn i narzędzi rolniczych oraz nieznacznie – materiałów budowlanych. Tempo wzrostu tych cen, z wyjątkiem cen obsługi maszynowej i usług weterynaryjnych, było wolniejsze niż w 2013 r. Obniżyły się natomiast ceny paliw, olejów i smarów technicznych, zwierząt hodowlanych i ptactwa, pasz, nawozów mineralnych i chemicznych oraz nasion siewnych, drzewek, sadzonek i innych.

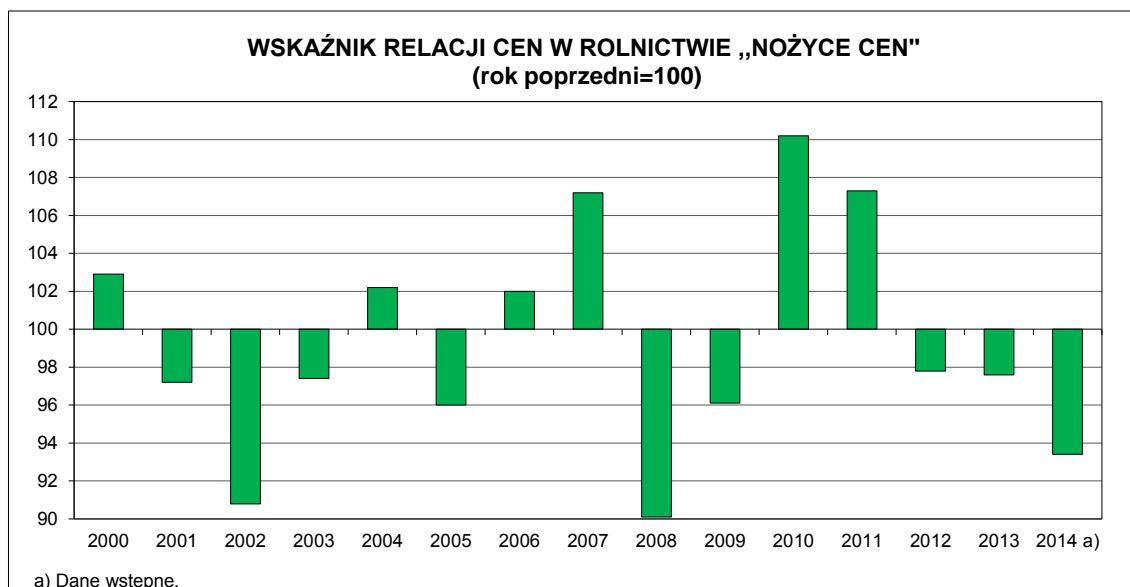
Dynamika cen detalicznych środków do produkcji rolnej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ^a
	rok poprzedni = 100									
Nasiona siewne, drzewka, sadzonki i inne	95,4	110,1	132,8	103,0	89,9	102,9	132,1	96,9	98,9	99,6
Nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe.....	107,9	100,4	106,6	138,4	107,1	89,4	119,6	109,6	101,0	95,7
tym:										
azotowe	108,9	100,4	108,4	128,9	102,7	91,4	128,7	109,5	101,4	95,7
fosforowe	101,8	98,4	106,4	155,9	110,8	82,9	107,4	109,5	101,4	92,7
wapniowe	103,7	101,9	103,2	108,8	105,5	101,6	105,6	104,4	103,7	103,4
Środki ochrony roślin	101,7	100,8	101,1	109,9	107,0	100,8	100,8	102,3	102,2	102,0
Zwierzęta hodowlane i ptactwo	107,6	102,9	102,3	104,1	103,5	104,8	103,5	108,6	104,4	96,3
Pasze.....	90,4	99,1	116,2	114,5	94,0	100,4	122,9	107,6	104,0	96,4
Maszyny i narzędzia rolnicze.....	110,6	102,2	103,1	102,9	102,1	101,4	103,0	103,3	102,4	101,0
Materiały budowlane.....	104,9	100,9	113,0	105,0	98,1	99,2	104,8	102,4	99,3	100,1
Paliwa, oleje i smary techniczne (łącznie z węglem).....	107,7	99,6	104,2	107,2	97,4	108,8	112,5	110,4	96,9	96,3
Obsługa maszynowa produkcji rolniczej i ogrodniczej.....	105,1	104,0	103,9	111,4	106,2	103,5	106,9	106,4	102,9	103,5
Usługi weterynaryjne	102,3	101,4	101,2	103,1	102,9	101,6	102,8	102,3	101,5	101,8

a Dane wstępne.

W 2014 r., podobnie jak w dwóch poprzednich latach, rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nie były korzystne dla producentów rolnych. Szacuje się, że przy głębokim spadku cen produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne – o 8,3% i jednoczesnym spadku przeciętnych cen towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i na cele inwestycyjne – o 1,8%, **wskaźnik relacji cen („nożyce cen”)** był niekorzystny (gorszy od notowanego w latach 2012-2013) i wyniósł 93,4.

Dynamika cen produktów rolnych sprzedawanych przez rolników, cen towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne oraz wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ^a
	rok poprzedni=100									
Ceny produktów rolnych sprzedawanych	97,9	102,6	114,5	101,2	97,9	112,1	118,8	104,2	98,8	91,7
Ceny towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i inwestycje	102,0	100,5	106,8	112,3	101,9	101,7	110,7	106,5	101,2	98,2
Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) produktów rolnych sprzedawanych do towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i inwestycje.....	96,0	102,0	107,2	90,1	96,1	110,2	107,3	97,8	97,6	93,4

^a Dane wstępne.

W 2014 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, pogorszyły się relacje cen większości wybranych środków produkcji do cen skupu pszenicy i żywca wieprzowego. Relacje środków produkcji do cen skupu żyta i żywca wołowego kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego w 2013 r. Wyraźną poprawę odnotowano jedynie w relacji cen środków produkcji do cen skupu mleka.

Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

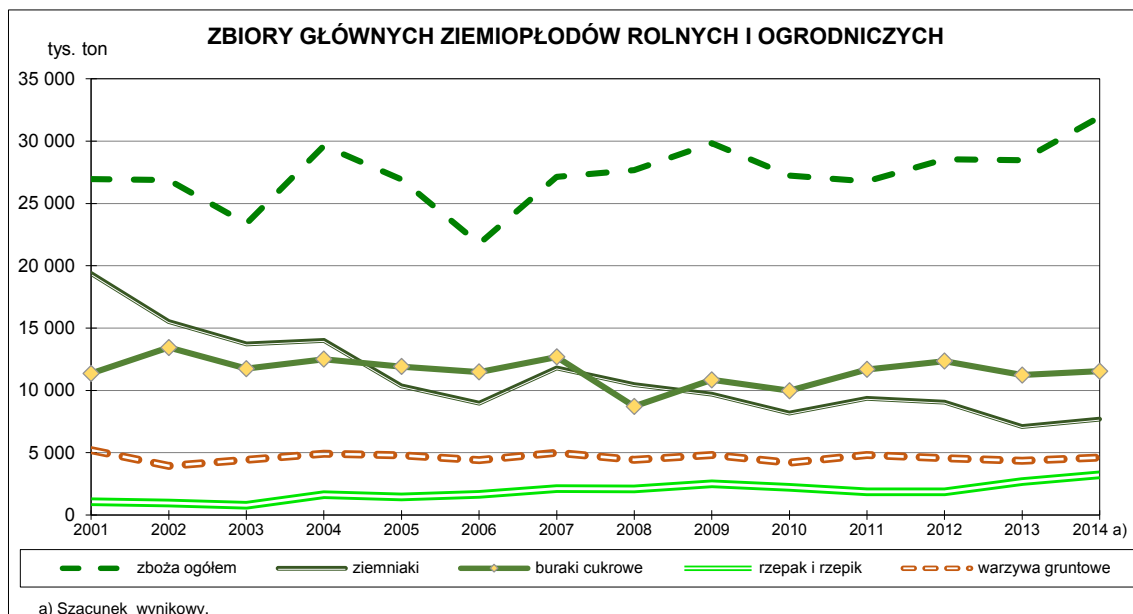
Wyszczególnienie	lata	Ceny środków produkcji wyrażone w:				
		dt				hl mleka
		pszenicy	żyta	żywca		
				wieprzowego	wołowego	
Ciągnik rolniczy – 1szt.....	2013	1892	2679	282	242	1139
	2014	2196	2769	310	252	1104
Saletra amonowa – 1 dt	2013	1,8	2,6	0,27	0,24	1,1
	2014	2,1	2,6	0,30	0,24	1,1
Mieszanka paszowa dla tuczników – 1 dt	2013	1,9	2,7	0,28	0,24	1,2
	2014	3,1	2,6	0,29	0,24	1,0
Olej napędowy– 1 hl.....	2013	6,9	9,8	1,0	0,88	4,1
	2014	7,7	9,7	1,1	0,90	3,9

Ogólna powierzchnia zasiewów pod zbiory 2014 r. wyniosła 10,4 mln ha i była o 1,0% większa od notowanej przed rokiem. Utrzymał się wzrost powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku (o 2,3%). Zwiększyła się również powierzchnia uprawy warzyw gruntowych (o 11,8%), strączkowych jadalnych (o 34,4%) i roślin pastewnych (o 1,1%). W porównaniu z 2013 r. nie zmienił się areał uprawy zbóż ogółem (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, kukurydzy, gryki, prosa i innych zbożowych) i wyniósł ok. 7,5 mln ha. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła blisko 6,7 mln ha i była o 0,8% mniejsza niż przed rokiem, przy czym wyraźnie ograniczona została powierzchnia uprawy żyta (o 24,5%) i mieszanek zbożowych (o 13,0%). Nadal zmniejszała się powierzchnia upraw ziemniaków – o 17,8% i buraków cukrowych – o 1,2%.

Plony i zbiory głównych ziemioplodów w 2014 r. kształtowały się następująco^a:

Wyszczególnienie	Zbiory			Plony		
	w mln ton	2013=100	2006-2010 ^b = =100	z 1 ha w dt	2013=100	2006-2010 ^b = =100
Zboża ogółem.....	31,9	112,3	119,5	42,7	112,4	132,6
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	27,3	112,6	109,6	40,8	113,6	129,9
pszenica.....	11,6	122,7	132,7	49,7	111,9	125,2
żyto.....	2,8	83,0	88,5	31,5	110,1	129,6
jęczmień	3,3	111,6	90,1	40,5	113,1	129,0
owies	1,5	122,6	109,0	30,5	111,3	126,6
pszenżyto.....	5,2	122,8	121,4	40,2	110,7	122,6
mieszanki zbożowe.....	2,9	96,7	78,8	33,2	111,4	124,3
Rzepak i rzepik.....	3,2	120,5	152,0	34,3	117,9	127,5
Ziemniaki ^c	7,7	108,1	77,8	278	131,8	147,9
Buraki cukrowe.....	11,5	102,7	107,4	603	104,0	123,8
Warzywa gruntowe	4,6	115,2	101,1	.	x	x
Owoce z drzew	3,6	103,0	144,2	.	x	x
Owoce jagodowe.....	0,6	93,6	110,9	.	x	x

^a Według wynikowego szacunku przeprowadzonego w listopadzie 2014 r. ^b Przeciętne roczne. ^c Łącznie z działkami.

Szacuje się, że **zbiory** głównych ziemioplodów rolnych w 2014 r. były dużo wyższe niż przed rokiem i od średnich zbiorów z lat 2006-2010. Wzrost produkcji spowodowany był przede wszystkim zwiększonym plonowaniem. Wyższe od notowanych w 2013 r. były zbiory: zbóż ogółem – o 12,3%, rzepaku i rzepiku – o 20,5%, ziemniaków – o 8,1%, buraków cukrowych – o 2,7%, warzyw gruntowych – o 15,2% i owoców z drzew – o 3,0%. Niższe były jedynie zbiory owoców jagodowych – o 6,4%.

Na wysokość plonów wpłynęły korzystne warunki agrometeorologiczne w okresie wegetacji oraz utrzymujący się wysoki poziom zużycia nawozów mineralnych i wzrost zużycia nawozów wapniowych. **Zużycie nawozów mineralnych (NPK)** w roku gospodarczym 2013/14 w czystym składniku w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosło 132,9 kg i kształtowało się na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim roku gospodarczym; nawozów azotowych zużyto 75,5 kg/ha (o 6,4% mniej niż przed rokiem), fosforowych – 23,4 kg/ha (o 8,6% mniej), a potasowych 34,1 kg/ha (o 27,7% więcej). **Zużycie nawozów wapniowych (CaO)** na 1 ha użytków rolnych było wyższe niż w poprzednim roku gospodarczym o 10,4% i wyniosło 47,9 kg. Pomimo wzrostu, poziom nawożenia wapniowego jest nadal bardzo niski i niewystarczający w stosunku do skali zakwaszenia krajowych gleb.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2014– XII 2014		XII 2014		
	w tys. t	VII 2013– XII 2013=100	w tys. t	XII 2013=100	XI 2014=100
Ziarno zbóż^b	5602,3	121,5	592,4	127,5	105,3
w tym:					
pszenica.....	3769,6	130,0	472,4	147,2	112,3
żyto	475,0	65,6	30,6	39,2	71,1

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) ze zbiorów w okresie lipiec–grudzień 2014 r. wyniósł 5602,3 tys. ton i był większy o 21,5% niż przed rokiem. Zwiększyły się dostawy pszenicy (o 30,0%), natomiast żyta – obniżyły się (o 34,4%). W grudniu 2014 r. skupiono 592,4 tys. ton zbóż podstawowych, tj. o 27,5% więcej niż przed rokiem, w tym pszenicy skupiono więcej o 47,2%, a żyta – o 60,8% mniej.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–XII 2014		XII 2014		
	w tys. t	I–XII 2013=100	w tys. t	XII 2013=100	XI 2014=100
Żywiec rzeźny ^b	3204,7	114,7	234,3	120,6	103,2
w tym:					
bydło (z cielętami)	257,5	112,7	14,2	115,9	97,3
trzoda chlewna	1352,3	118,9	92,9	129,8	106,3
drób	1588,7	111,7	126,9	115,2	101,7
Mleko ^c	10273,6	107,2	814,5	103,6	104,6

a W okresie lipiec–grudzień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. c W milionach litrów.

W 2014 r. producenci dostarczyli do skupu 3204,7 tys. ton **żywca rzeźnego** ogółem (w wadze poubojowej ciepłej), tj. o 14,7% więcej niż w 2013 r. Wzrost ten wynikał ze zwiększonej podaży żywca wieprzowego (o 18,9%), wołowego (o 12,7%) oraz drobiowego (o 11,7%). W grudniu 2014 r., w wyniku zwiększonych dostaw do skupu wszystkich podstawowych gatunków żywca rzeźnego (wieprzowego – o 29,8%, wołowego – o 15,9% i drobiowego – o 15,2%), podaż żywca rzeźnego ogółem była o 20,6% wyższa niż przed rokiem.

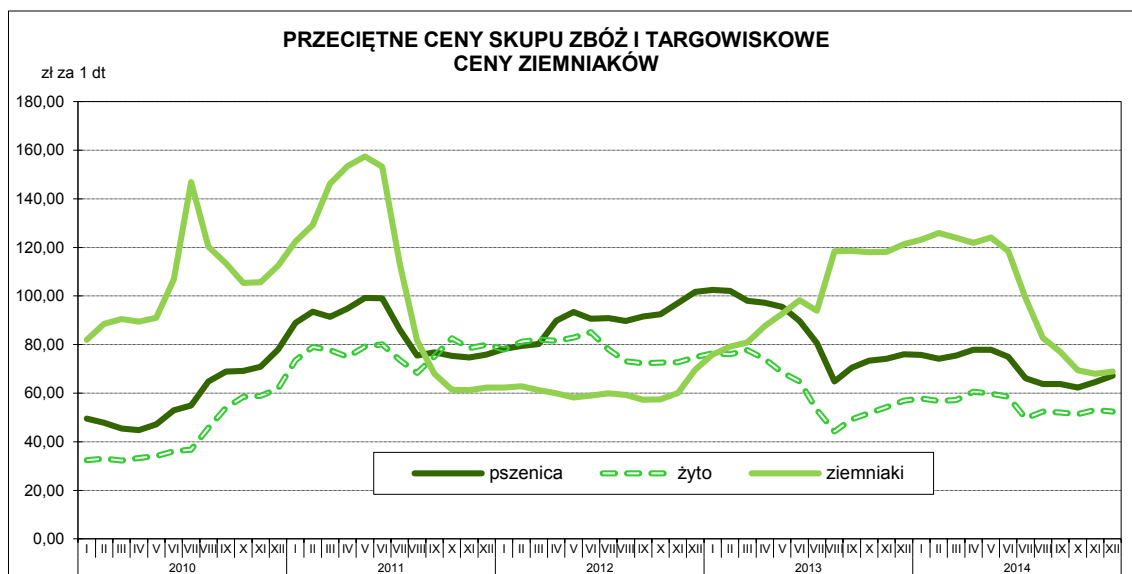
Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	XII 2014			I–XII 2014 ^a		XII 2014			I–XII 2014	
	zł	XII 2013= =100	XI 2014= =100	zł	I–XII 2013= =100	zł	XII 2013= =100	XI 2014= =100	zł	I–XII 2013= =100
Pszenica za 1 dt ^b	67,23	88,4	104,2	68,71	85,5	75,95	84,9	99,9	84,97	87,1
Żyto za 1 dt ^b	52,36	92,1	98,6	54,49	96,0	57,09	84,1	97,2	63,91	87,7
Ziemiaki ^c za 1 dt	35,72	70,9	133,2	39,48	83,3	68,93	56,8	101,4	100,19	100,0
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło ^d (bez cieląt)	5,75	94,3	101,7	5,99	95,4	6,45	97,7	103,0	6,49	98,0
trzoda chlewna	4,16	78,7	94,2	4,87	90,5	4,68	86,2	99,6	4,94	92,2
drób	3,99	100,0	99,2	4,11	96,9	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt	.	x	x	.	x	154,26	91,0	97,1	164,52	97,0
Mleko za 1 hl	123,48	80,2	99,2	136,63	102,3	.	x	x	.	x

a Dane nieostateczne. b W skupie bez ziarna siewnego. c Na targowiskach – jadalne późne. d Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W 2014 r. **cenę zbóż** w skali roku na obu rynkach wykazywały tendencję spadkową. Przeciętne ceny skupu **pszenicy** i **żyta** w 2014 r. obniżyły się w porównaniu z poprzednim rokiem odpowiednio o 14,5% i o 4,0%. W obrocie targowiskowym przeciętne ceny ziarna

były wyższe niż w skupie. W porównaniu z 2013 r. ceny pszenicy były niższe o 12,9%, a żyta – spadły o 12,3%. W grudniu 2014 r. za 1 dt pszenicy w skupie płacono o 4,2% więcej niż przed miesiącem i o 11,6% mniej niż przed rokiem. Obniżyły się ceny skupu żyta, zarówno w skali miesiąca, jak i roku (odpowiednio o 1,4% i o 7,9%). W obrocie targowiskowym pszenica i żyto były tańsze w porównaniu z poprzednim miesiącem (stosownie o 0,1% i o 2,8%) i w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku (odpowiednio o 15,1% i o 15,9%).

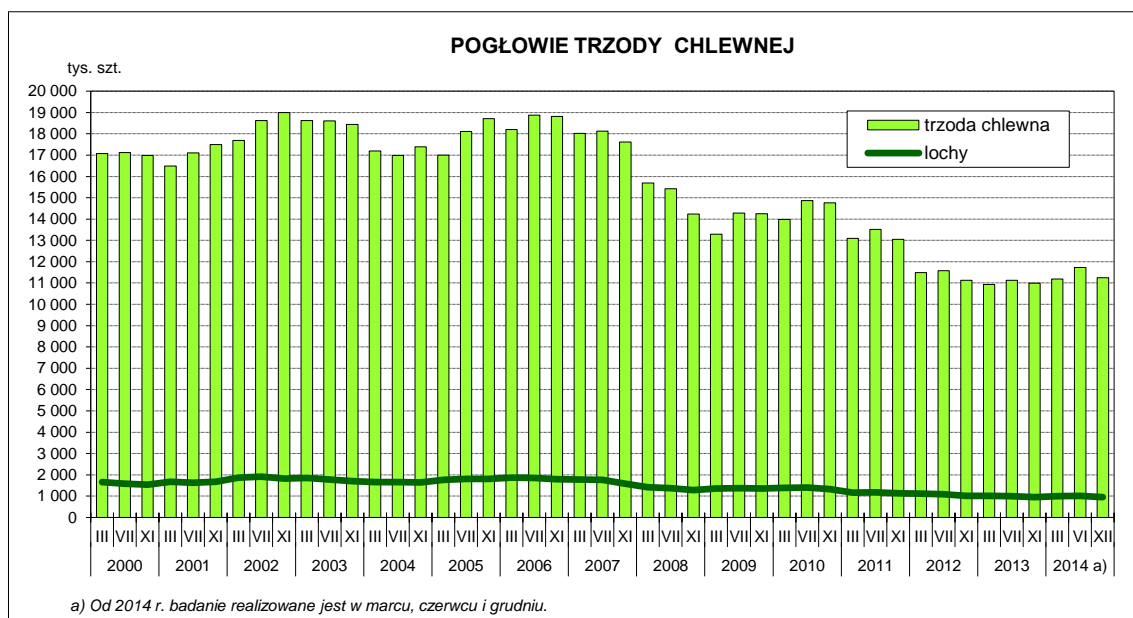

W 2014 r. przeciętne **ceny ziemniaków** w skupie obniżyły się o 16,7%, natomiast na targowiskach pozostały na poziomie sprzed roku. W grudniu 2014 r. zahamowany został sezonowy spadek cen ziemniaków utrzymujący się na obu rynkach od połowy roku. W porównaniu z grudniem 2013 r. za 1 dt ziemniaków w skupie płacono mniej o 29,1%, a w obrocie targowiskowym – o 43,2% mniej.

W 2014 r., przy zwiększonych w skali roku dostawach do skupu **żywca wieprzowego** (o 18,9%), przeciętne ceny tego surowca w skupie i na targowiskach kształtowały się na poziomie niższym (odpowiednio o 9,5% i o 7,8%) niż przed rokiem. W grudniu 2014 r. za 1 kg żywca wieprzowego płacono w skupie mniej niż przed miesiącem (o 5,8%) i niż przed rokiem (o 21,3%). Na targowiskach przeciętna cena żywca wieprzowego, po sezonowym spadku (o 0,4%), była o 13,8% niższa niż w grudniu 2013 r. Niski poziom cen żywca wieprzowego, pomimo spadku cen zbóż, kształtował opłacalność tuczu na poziomie niekorzystnym dla producentów trzody. W grudniu 2014 r. relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach wynosiła 7,3 (wobec 7,5 przed miesiącem i 7,8 przed rokiem). Przeciętna cena 1 prosięcia (ok. 165 zł/szt.) w 2014 r. była niższa w skali roku o 3,0%. W grudniu 2014 r., po kolejnym sezonowym spadku cen prosiąt (o 2,9%), za 1 szt. płacono ok. 155 zł, tj. o 9,0% mniej niż przed rokiem.

Wyniki reprezentacyjnego badania **trzody chlewnej** (przeprowadzonego 1 grudnia 2014 r.) wskazują na utrzymanie trendu wzrostowego w pogłowie świń. Na początku grudnia 2014 r. **pogłowie trzody chlewnej** liczyło **11240,2** tys. sztuk i było o 2,2% większe niż przed rokiem. W skali roku zwiększyła się liczebność trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 6,8%) i warchlaków (o 2,0%). Zmniejszyło się natomiast pogłowie prosiąt (o 2,7%) i loch (o 1,2%), przy czym wielkość stada loch prośnych była zbliżona do stanu z listopada 2013 r.

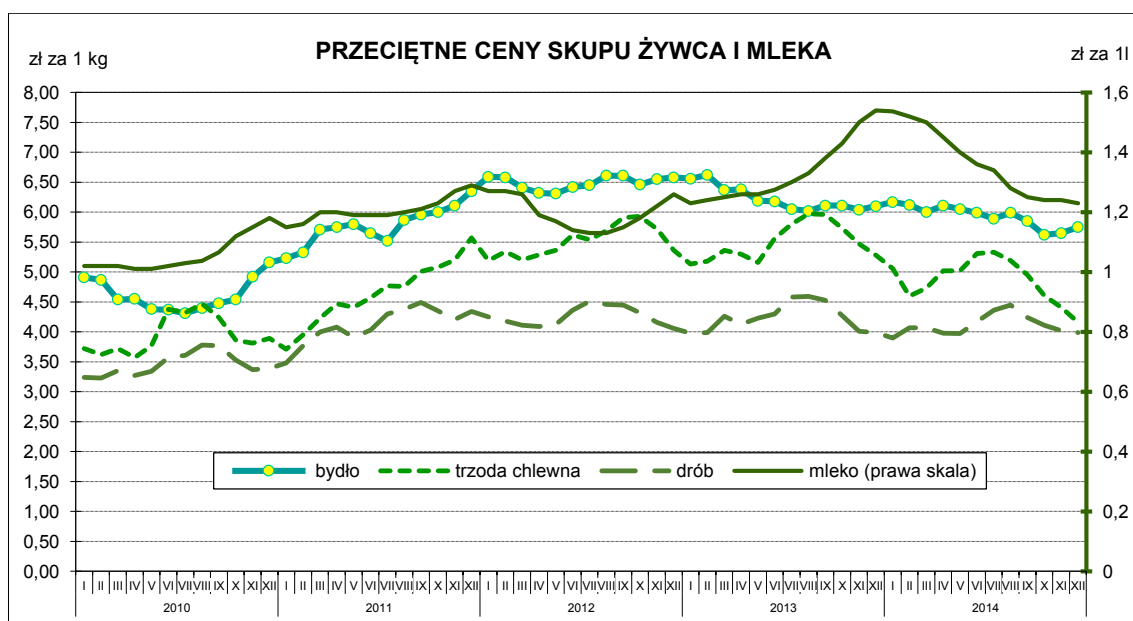

Pogłowie trzody chlewnej^a kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	III 2014	VI 2014	XII 2014 ^b	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys. szt.
Ogółem	102,3	105,0	102,2	11240,2
prosięta do 20 kg	91,5	103,8	97,3	2815,6
warchlaki od 20 do 50 kg	102,8	104,2	102,0	3146,9
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:				
na ubój	111,4	107,7	106,8	4316,2
na chów	99,3	101,1	98,4	961,6
w tym lochy	99,4	101,1	98,8	943,5
w tym prośne	100,5	103,2	100,2	634,8

^a W 2014 r. według stanu na dzień: 1 III, 1 VI, 1 XII. ^b Dane wstępne.

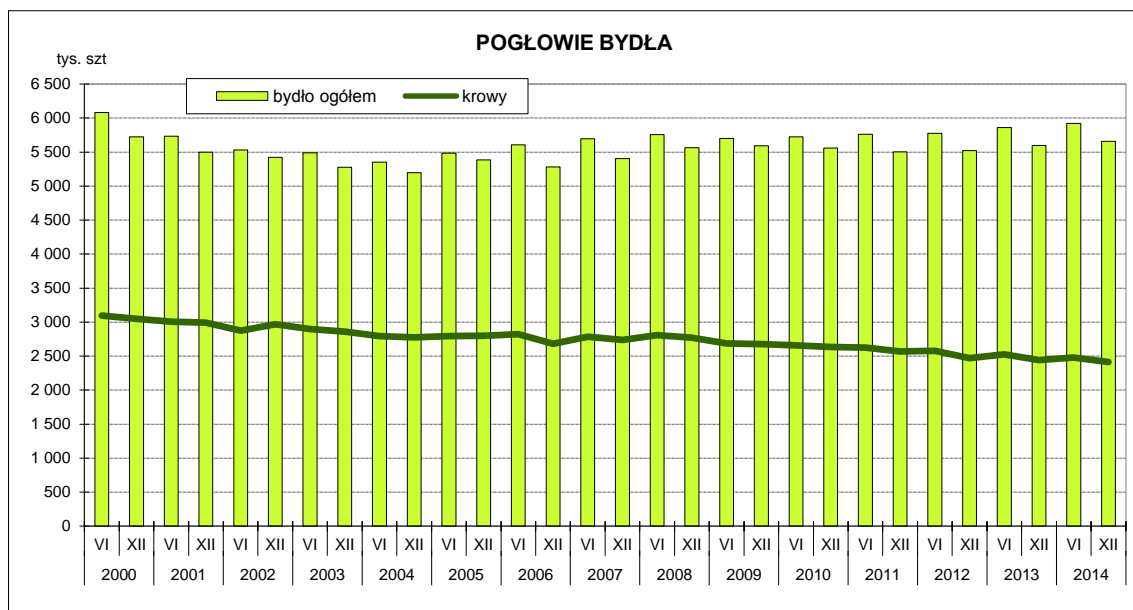
Przy dalszym rozwoju produkcji drobiarskiej i wysokim poziomie krajowej podaży **żywca drobiowego**, przeciętna cena tego surowca w 2014 r. była o 3,1% niższa od notowanej przed rokiem. W grudniu 2014 r. cena 1 kg żywca drobiowego wyniosła 3,99 zł, tj. kształtowała się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem i rokiem.

Na rynku wołowiny w 2014 r., przy zwiększonych dostawach do skupu, przeciętne ceny żywca kształtowały na poziomie niższym niż w ostatnich dwóch latach. Przeciętne ceny skupu **żywca wołowego** (5,99 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (6,21 zł/kg) były niższe w porównaniu z 2013 r. (odpowiednio o 4,6% i o 4,3%). W obrocie targowiskowym w 2014 r. za 1 kg żywca wołowego (6,49 zł) i młodego bydła rzeźnego (6,85 zł) płacono również mniej niż przed rokiem (odpowiednio o 2,0% i o 1,2%). W grudniu 2014 r. przeciętne ceny skupu 1 kg żywca wołowego (5,75 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego

(6,06 zł/kg), po niewielkim sezonowym wzroście (stosownie o 1,7% i 0,7%), były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 5,7% i o 4,2%.

W grudniu 2014 r. **pogłowie bydła ogółem** liczyło **5659,3** tys. szt. i było większe o 69,8 tys. szt. (o 1,2%) niż przed rokiem. Zwiększenie liczebności stada było wynikiem wzrostu pogłowia cieląt – o 1,8% oraz młodego bydła w wieku 1-2 lat – o 3,7%. Wyniki badania wykazały również, że pogłowie krów zmniejszyło się o 1,2% w skali roku.

Pogłowie bydła kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	XII 2013	VI 2014	XII 2014 ^a	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys. szt.
Ogółem	101,3	101,0	101,2	5659,3
Cielęta poniżej 1 roku	101,5	101,4	101,8	1434,2
Młode bydło od 1 do 2 lat	103,6	100,8	103,7	1421,9
Bydło 2-letnie i starsze	100,0	101,0	99,8	2803,2
w tym krowy	98,9	98,0	98,8	2411,7

^a Dane wstępne.

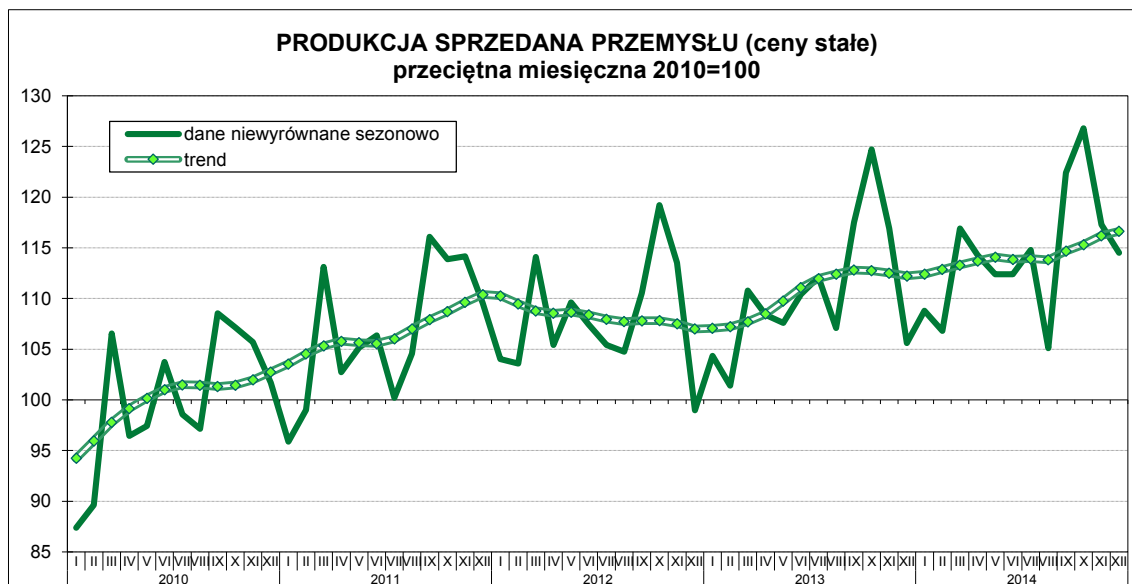
W 2014 r. skup **mleka** (10273,6 mln l) był większy niż przed rokiem o 7,2%. Przeciętne ceny tego surowca (ok. 137 zł/hl), pomimo utrzymującej się od początku roku spadkowej tendencji w skali roku, w 2014 r. wzrosły o 2,3% w porównaniu z rokiem poprzednim. W grudniu 2014 r., przy zwiększonej podaży mleka, jego średnia cena była niższa niż przed miesiącem i przed rokiem (odpowiednio o 0,8% i o 19,8%) i wyniosła ok. 123 zł/hl.

W 2014 r. w obrocie targowiskowym średnie **ceny krowy dojnej** (ok. 3169 zł) i **jałówki jednorocznej** (ok. 1981 zł) były wyższe od notowanych przed rokiem (odpowiednio o 3,8% i o 0,8%).

Przemysł

Według wstępnych szacunków, **produkcja sprzedana przemysłu**⁹ ogółem w 2014 r. była wyższa niż przed rokiem o 3,2% (w 2013 r. notowano wzrost o 1,8%).

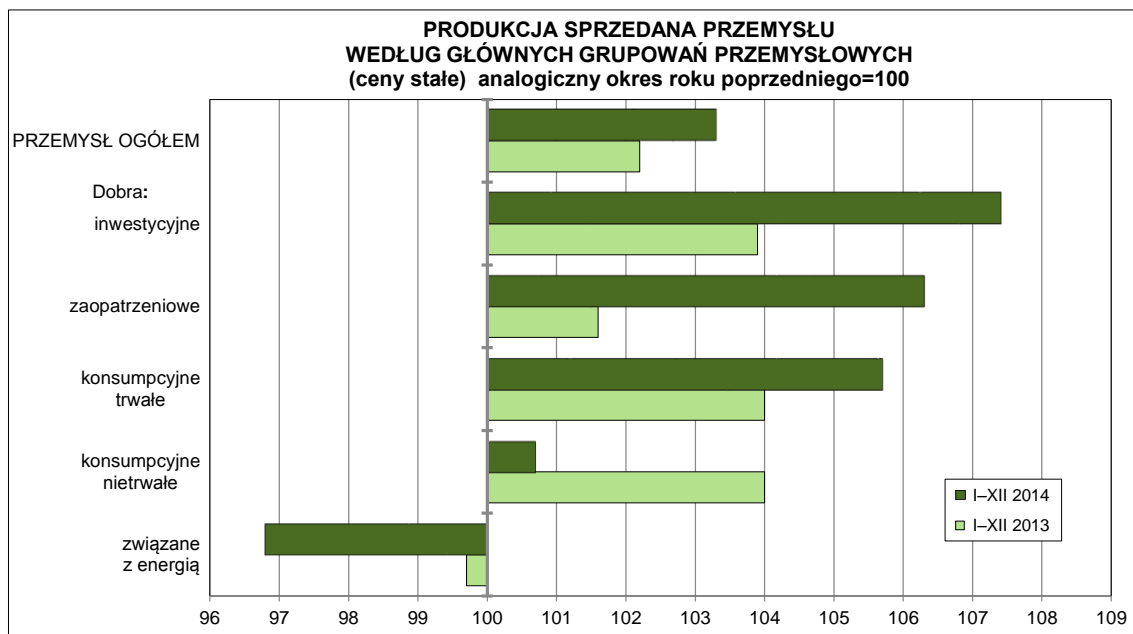
Produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2014 r. zwiększyła się o 3,3%, tj. więcej niż przed rokiem, kiedy wzrost wyniósł 2,2%.

Wyższa niż w 2013 r. była produkcja w przetwórstwie przemysłowym – o 4,6% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,0%. Spadek produkcji odnotowano natomiast w górnictwie i wydobywaniu – o 4,2% oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 4,1%.

Po niewielkim wzroście w listopadzie, w grudniu 2014 r. produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w skali roku o 8,4% (wobec wzrostu o 6,7% w grudniu 2013 r.). W porównaniu z poprzednim miesiącem produkcja była niższa o 2,3%. Wzrost produkcji sprzedanej w skali roku obserwowano we wszystkich sekcjach przemysłu, w tym największy w przetwórstwie przemysłowym (o 9,1%) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 7,6%). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja sprzedana przemysłu w grudniu 2014 r. była wyższa niż przed rokiem o 5,3%, natomiast w stosunku do poprzedniego miesiąca zwiększyła się o 2,3%.

Wśród **głównych grupowań przemysłowych** w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. notowano wzrost produkcji w zakresie dóbr inwestycyjnych – o 7,4%, zaopatrzeniowych – o 6,3%, konsumpcyjnych trwałych – o 5,7% oraz konsumpcyjnych nietrwałych – o 0,7%. Zmniejszyła się natomiast sprzedaż dóbr związanych z energią – o 3,2%.

⁹ W cenach stałych; łącznie z przedsiębiorstwami o liczbie pracujących do 9 osób.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w 2014 r. była wyższa niż przed rokiem o 2,2%, przy większym o 1,1% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 3,2%.

W 2014 r. wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano w 24 (spośród 34) działach przemysłu, których udział stanowił 56,7% wartości produkcji przemysłowej ogółem. Zwiększenie sprzedaży obserwowano m.in. w produkcji:

- mebli – o 15,6%,
- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 12,0% (w tym elektronicznych elementów i obwodów drukowanych – o 29,4%),
- maszyn i urządzeń – o 9,5% (m.in. maszyn ogólnego przeznaczenia – o 19,8%),
- wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 8,3% (w tym wyrobów z betonu, cementu i gipsu – o 13,0%),
- wyrobów z metali – o 7,3% (m.in. metalowych elementów konstrukcyjnych – o 14,0%),
- wyrobów z drewna, korka oraz słomy i wikliny – o 7,1% (w tym wyrobów tartacznych – o 15,6%),

W 2014 r. utrzymał się obserwowany przed rokiem spadek sprzedaży w produkcji:

- chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,9%),
- koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 0,4%).

Po wzroście notowanym w 2013 r., obniżyła się sprzedaż w produkcji m.in.:

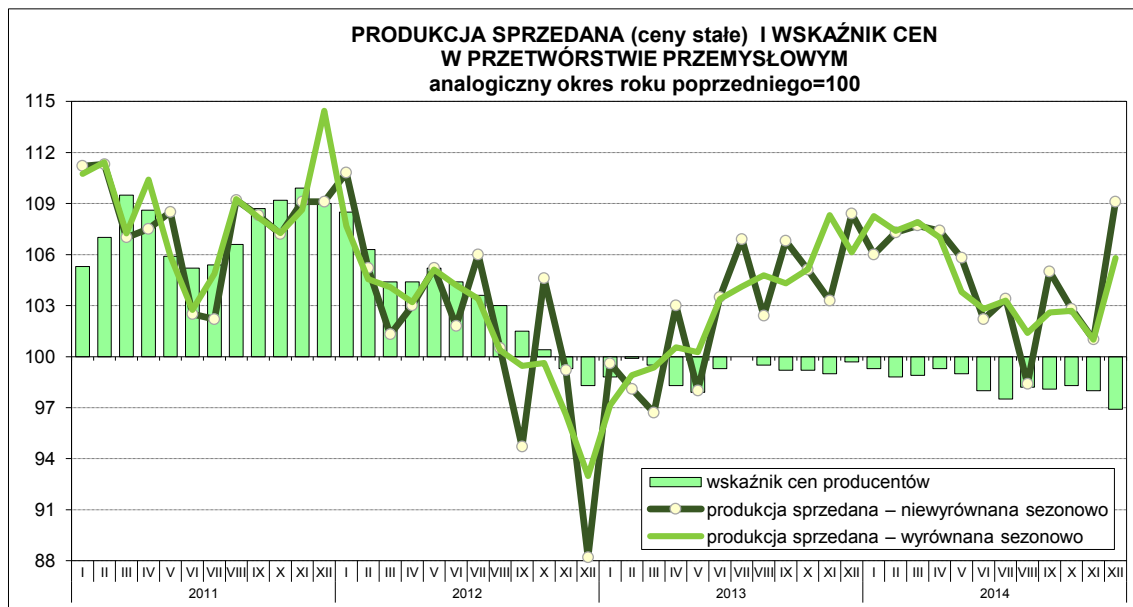
- pozostałego sprzętu transportowego – o 5,4%,
- odzieży – o 1,1%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowały się następująco:

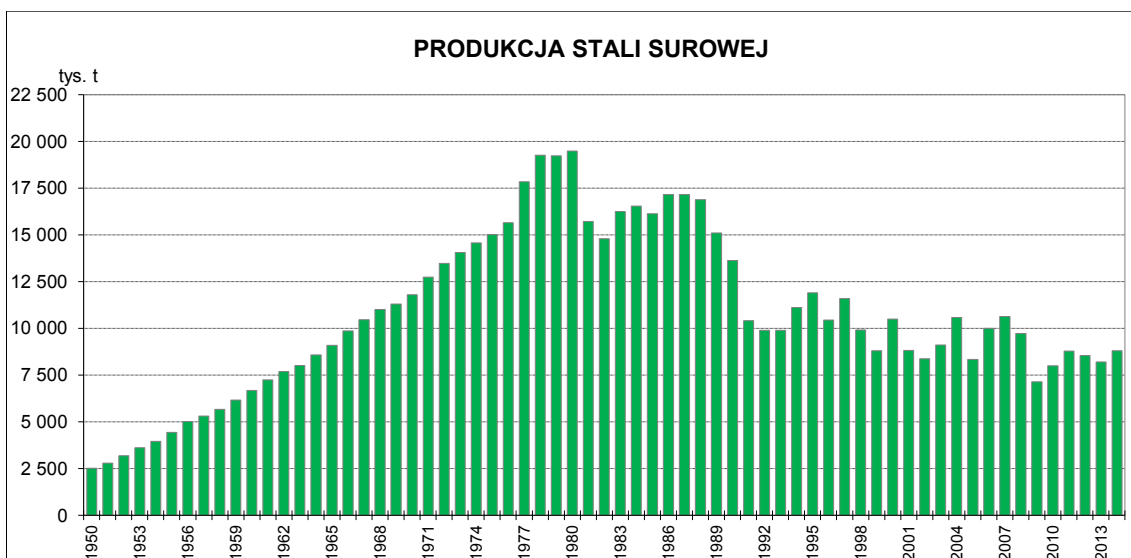
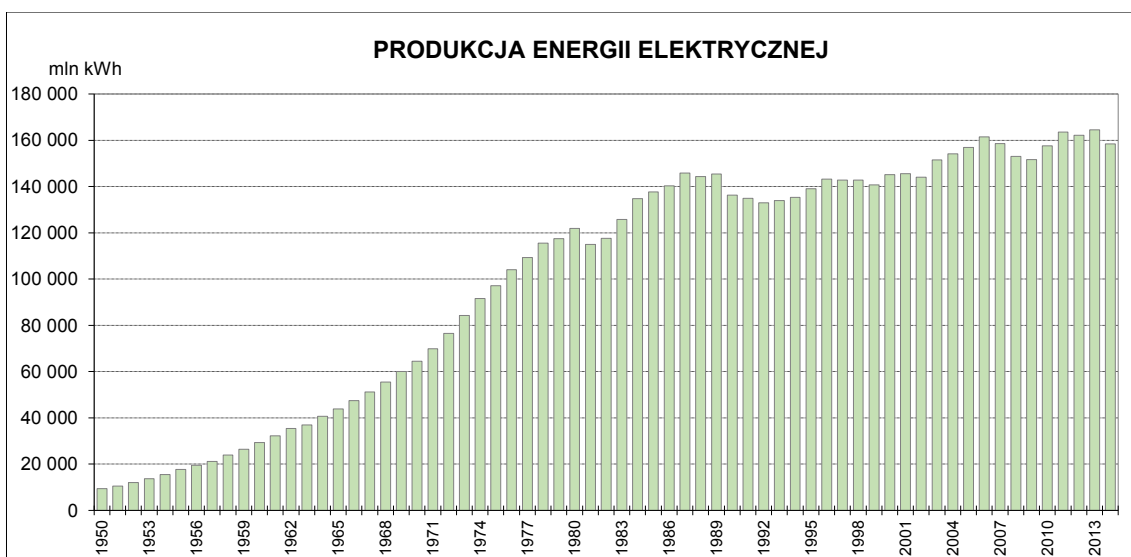
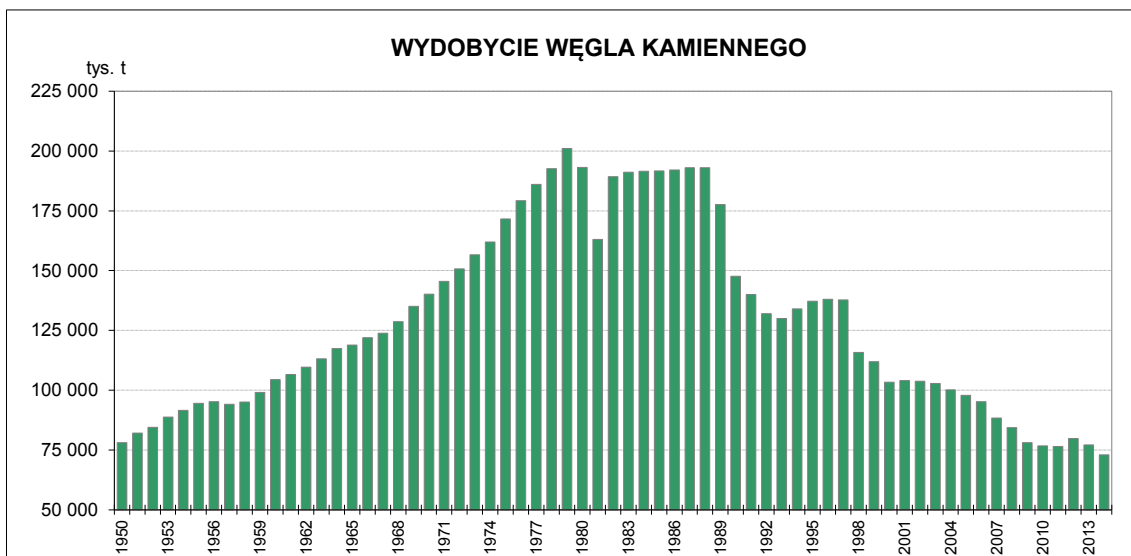
Wyszczególnienie	2013						2014						2013	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XII	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XII	I-XII	struktura w %	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100													
Przemysł	98,0	101,2	105,0	104,5	106,7	102,2	104,9	103,7	101,8	103,1	108,4	103,3	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	102,0	100,3	103,3	108,9	121,4	103,7	92,9	94,1	96,8	99,0	107,6	95,8	4,1	4,6
przetwórstwo przemysłowe	98,0	100,8	105,1	105,3	108,4	102,3	106,9	105,3	102,4	103,9	109,1	104,6	85,3	84,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	96,3	104,1	105,5	94,4	90,2	99,4	94,6	93,9	97,2	98,0	104,9	95,9	8,3	8,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	101,7	104,8	103,4	107,2	107,7	104,3	103,5	101,0	105,4	102,3	101,6	103,0	2,3	2,2
Z przemysłu ogółem – działy:														
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	102,2	104,4	105,1	104,2	103,2	104,0	91,6	83,2	91,6	100,2	122,0	91,9	1,9	2,2
produkcja artykułów spożywczych	103,2	99,6	104,6	102,7	105,9	102,5	100,6	104,7	96,0	98,7	102,7	99,9	16,1	16,7
produkcja napojów	99,5	99,1	92,8	108,8	105,1	99,5	103,2	97,7	102,2	96,8	103,0	99,9	1,7	1,7
produkcja odzieży	96,3	107,3	104,5	103,2	113,2	102,8	104,8	97,2	96,8	97,5	97,6	98,9	0,6	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	100,8	107,5	110,1	108,6	112,5	106,8	112,4	109,9	102,6	103,6	107,7	107,1	2,6	2,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	101,5	107,3	109,5	107,3	114,6	106,4	108,8	101,7	103,3	107,2	111,6	105,2	2,9	2,8
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	98,4	91,8	103,9	100,5	99,8	98,7	102,1	101,9	98,0	97,3	104,8	99,6	6,9	7,5
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	95,5	98,3	97,4	97,1	100,5	97,1	101,1	95,3	97,8	98,2	98,1	98,1	4,7	4,9
produkcja wyrobów farmaceutycznych	102,1	95,9	116,9	100,4	114,2	103,2	106,0	100,8	115,3	96,4	87,1	104,4	1,1	1,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	99,4	107,3	109,3	108,1	113,7	106,1	112,9	106,6	102,9	103,4	108,2	106,2	6,0	5,8
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	89,5	93,6	104,6	107,3	122,3	99,2	122,5	110,0	101,1	104,9	109,2	108,3	3,8	3,6
produkcja metali	89,4	92,7	101,0	105,8	96,3	96,8	106,6	109,7	105,4	102,9	112,1	106,2	3,8	3,7
produkcja wyrobów z metali	97,7	98,4	103,4	109,8	111,7	102,4	108,1	110,1	105,2	106,1	112,6	107,3	6,3	6,1
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	88,9	91,4	94,3	94,9	96,5	92,4	100,8	109,8	114,3	121,2	130,0	112,0	2,9	2,7
produkcja urządzeń elektrycznych	103,1	111,0	109,3	109,5	109,5	108,3	111,3	102,1	105,6	109,1	120,1	107,0	4,1	3,9
produkcja maszyn i urządzeń	89,4	91,9	98,2	96,5	101,6	94,0	111,9	107,5	104,4	114,5	127,9	109,5	3,2	2,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	93,5	108,8	111,9	113,0	115,9	106,3	107,9	104,8	102,5	105,1	115,9	105,1	9,7	9,5
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	115,4	91,9	110,1	114,6	114,6	107,3	100,7	98,7	91,2	89,7	84,1	94,6	1,3	1,4
produkcja mebli	100,0	108,8	108,1	108,7	111,7	106,4	117,6	112,8	117,5	114,6	119,0	115,6	2,8	2,5

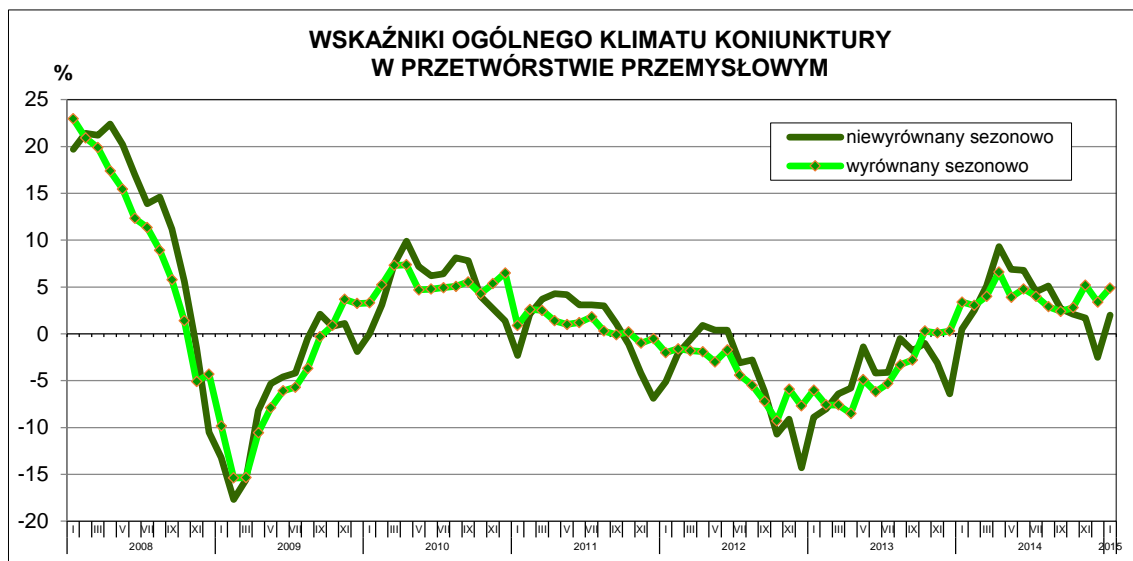
Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ponad 16% produkcji sprzedanej przemysłu) w 2014 r. była o 0,1% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,5%). Zmniejszyła się sprzedaż w produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 5,3%, wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 1,7%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 1,6%, a także produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 1,1%. Zwiększyła się natomiast sprzedaż w produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 6,5%, gotowych

pasz i karmy dla zwierząt – o 6,3%, przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 3,7%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 2,6% oraz w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 1,7%.

Z obserwowanych w 2014 r. 239 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 153 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. siarki, produktów uboju bydła i cieląt, produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego, wędlin, masła, serów podpuszczkowych dojrzewających, serów niedojrzewających i twarogu, cukru, win owocowych, piwa, papierosów, obuwia, tarcicy iglastej, płyt pilśniowych, koksu, olejów opałowych, nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych i fosforowych, mydła, cementu, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), rur stalowych, miedzi rafinowanej, odbiorników telewizyjnych, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów, chłodziarek i zamrażarek, zmywarek do naczyń, pralek automatycznych, odkurzaczy, kuchni elektrycznych, ciągników rolniczych, pojazdów do transportu publicznego, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep oraz rowerów. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 85 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego, węgla brunatnego, gazu ziemnego, margaryny oraz produktów do smarowania, mleka, wódki czystej, tarcicy liściastej, benzyny silnikowej, olejów napędowych, włókien chemicznych, opon, komputerów, kuchni gazowych z piekarnikiem, samochodów osobowych, wagonów kolejowych oraz energii elektrycznej.

Ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym w styczniu br. oceniany jest pozytywnie (lepiej niż przed miesiącem). Bardziej pozytywnie niż przed miesiącem oceniana jest bieżąca sytuacja gospodarcza. Oceny portfela zamówień i produkcji są niekorzystne, zbliżone do zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Prognozy w powyższych obszarach są pozytywne wobec negatywnych przed miesiącem. Nadal niekorzystnie oceniana jest bieżąca sytuacja finansowa, ale jej przewidywania są mniej pesymistyczne niż w grudniu 2014 r. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być niewielkie, mniejsze niż oczekiwano przed miesiącem. Możliwe jest niewielkie ograniczenie skali spadku cen wyrobów przemysłowych.

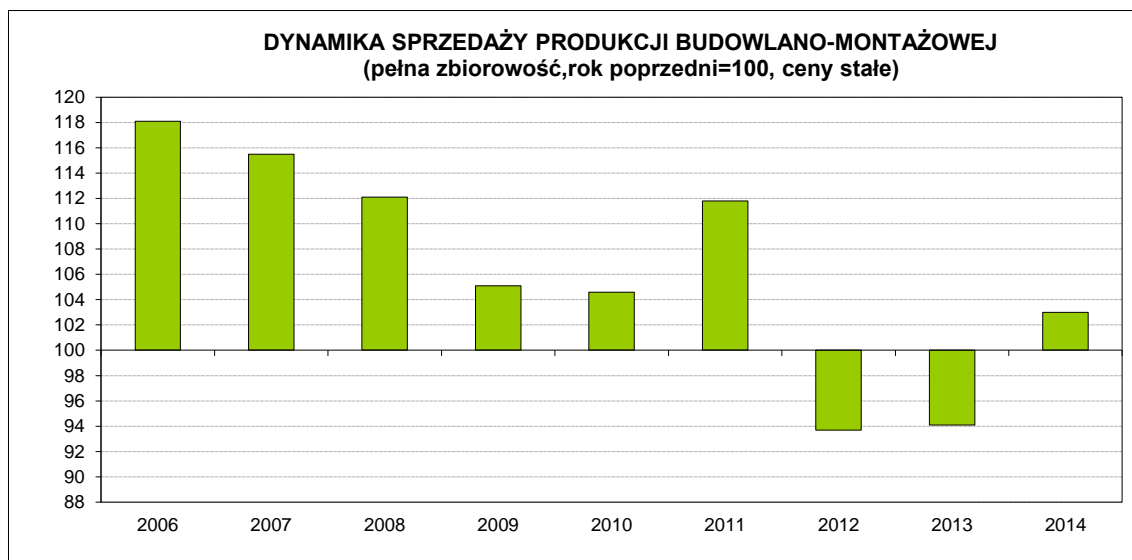
Utrzymuje się nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych. Wzrost nadwyżek zapasów w ujęciu miesięcznym sygnalizowany jest m.in. przez producentów metali, skór i wyrobów skórzanых, wyrobów z drewna, korka oraz słomy i wikliny. Spadek zapasów zgłaszają natomiast m.in. producenci pozostałego sprzętu transportowego oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym wynosi w styczniu br. 77,4% (75,4% przed rokiem). W skali roku zwiększyło się wykorzystanie mocy produkcyjnych m.in. w produkcji papieru i wyrobów z papieru oraz metali.

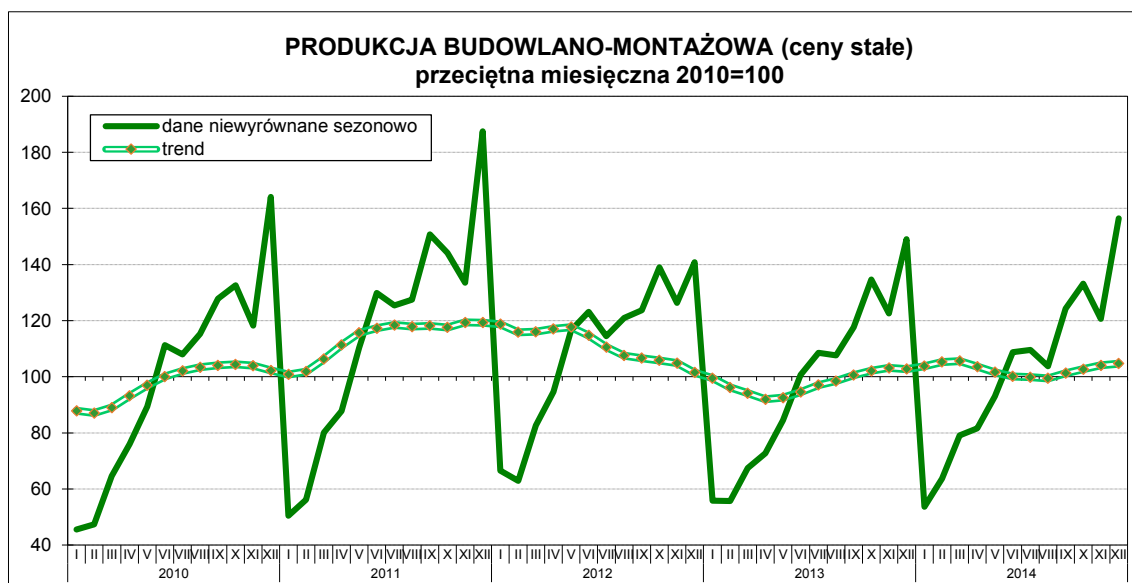
Wśród barier ograniczających bieżącą działalność przedsiębiorstw w styczniu br. najbardziej uciążliwymi pozostają: koszty zatrudnienia, niedostateczny popyt na rynku krajowym, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. Dotkliwość większości barier jest mniejsza niż przed rokiem, w tym najbardziej zmniejszyła się odczuwalność problemów finansowych (np. niewypłacalności, trudności w uzyskaniu kredytów), niedostatecznego popytu na rynku krajowym oraz niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej. Podobna jak przed rokiem jest uciążliwość niedostatecznego popytu na rynku zagranicznym.

Budownictwo

Szacuje się, że **produkcja budowlano-montażowa ogółem**¹⁰ zrealizowana na terenie kraju w 2014 r. była o ok. 3,0 % wyższa niż w poprzednim roku (wobec spadku o 5,9% w 2013 r.).

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2014 r. wzrosła w skali roku o 3,6% (po spadku w 2013 r. o 12,0%), na co wpłynął głównie wysoki jej wzrost w dwóch pierwszych kwartałach.

¹⁰ W cenach stałych; łącznie z jednostkami o liczbie pracujących do 9 osób;.

W grudniu 2014 r., po raz pierwszy od września, odnotowano zwiększenie produkcji budowlano-montażowej w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku (o 5,0% wobec wzrostu o 5,8% przed rokiem i spadku o 1,6% w listopadzie 2014 r.), na co częściowo wpływały korzystne warunki meteorologiczne.

Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym, produkcja budowlano-montażowa w grudniu 2014 r. wzrosła o 5,4% w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku i o 1,0% w porównaniu z listopadem 2014 r.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014					2013	
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100										struktura w %	
Ogółem.....	84,9	78,5	84,4	88,0	105,8	110,6	109,8	105,5	103,6	105,0	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:												
inwestycyjnym....	84,1	79,4	85,0	88,0	108,9	114,1	108,2	103,2	101,8	99,0	64,0	65,1
remontowym.....	86,7	76,6	83,1	88,0	100,7	103,7	113,1	110,3	106,9	116,0	36,0	34,9
Budowa budynków	87,3	79,1	84,9	87,8	101,0	105,5	99,9	95,8	96,0	96,2	34,1	37,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	79,9	72,3	79,5	84,7	111,2	110,5	117,0	112,4	108,6	107,1	39,3	37,6
Roboty budowlane specjalistyczne.....	87,2	86,1	91,0	93,8	103,7	118,1	116,2	111,0	107,5	113,4	26,6	25,4

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana przez przedsiębiorstwa zajmujące się głównie budową budynków w 2014 r. była o 4,0% niższa niż w poprzednim roku, przy czym w podmiotach specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieskalnych odnotowano jej spadek o 5,6%, a w przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest realizacja projektów związanych ze wznoszeniem budynków – wzrost o 24,9%. W jednostkach o głównej działalności związanej z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej produkcja budowlano-montażowa wzrosła o 8,6%, zaś w podmiotach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi – zwiększyła się o 7,5%.

We wszystkich grupach podmiotów zaklasyfikowanych do działu robót związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej w 2014 r. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku. Największy wzrost odnotowały przedsiębiorstwa z grupy „Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej” (o 13,8%). W grupie o największym udziale w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej działu, tj. „Roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych”, obserwowano wzrost o 8,6%, a w grupie „Roboty związane z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych” – o 6,0%.

Również wśród przedsiębiorstw zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi we wszystkich grupach rodzaju działalności notowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w porównaniu z 2013 r. Największy był wzrost w jednostkach zajmujących się głównie realizacją pozostałych specjalistycznych robót budowlanych

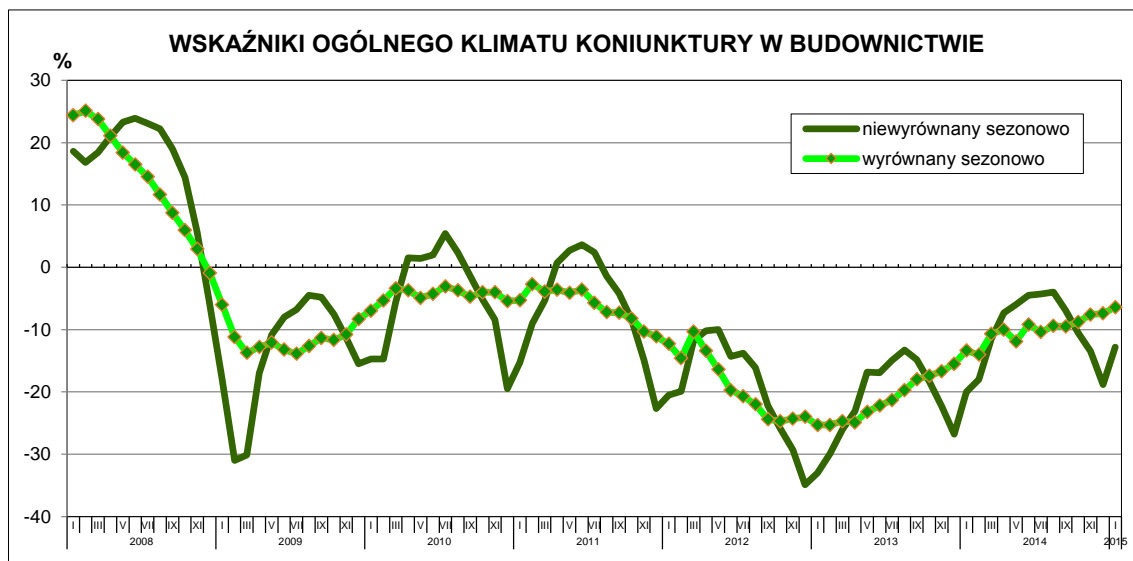

(o 10,0%), a nieco wolniejszy w grupie mającej największy udział w sprzedaży robót, tj. „Wykonywanie instalacji elektrycznych, wodnokanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych” (8,6%). W jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane wykończeniowe obserwowano wzrost o 1,9%, a w zajmujących się rozbiórką i przygotowaniem terenu pod budowę – o 0,7%.

Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych przedstawia się następująco:

Rodzaje obiektów	Struktura (w %)	
	2013	2014
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	48,0	46,0
Budynki mieszkalne	13,1	12,6
w tym:		
mieszkalne jednorodzinne	1,4	1,3
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	10,2	10,3
Budynki niemieszkalne	34,9	33,4
w tym:		
biurowe	4,0	3,6
handlowo-usługowe	7,4	7,0
przemysłowe i magazynowe	12,1	12,6
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	7,9	7,2
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	52,0	54,0
w tym:		
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	18,1	17,1
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	4,4	5,7
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	2,9	2,6
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe ..	7,0	6,7
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	8,9	9,5
oczyszczalnie wód i ścieków	1,3	1,9
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	5,6	6,8
obiekty pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	2,1	1,8

W strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych w 2014 r. zmniejszył się w porównaniu z 2013 r. udział budynków niemieszkalnych (o 1,5 p.proc. do 33,4%) i budynków mieszkalnych (o 0,5 p.proc. do 12,6%). Zwiększył się natomiast udział obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 2,0 p.proc. do 54,0%), w tym głównie dróg szynowych, dróg kolei napowietrznych lub podwieszanych (o 1,3 p.proc. do 5,7%) oraz kompleksowych budowli na terenach przemysłowych (o 1,2 p.proc. do 6,8%). Udział autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych (tj. grupy o największym udziale w robotach realizowanych na obiektach inżynierii lądowej i wodnej) zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 1,0 p.proc. do 17,1%).

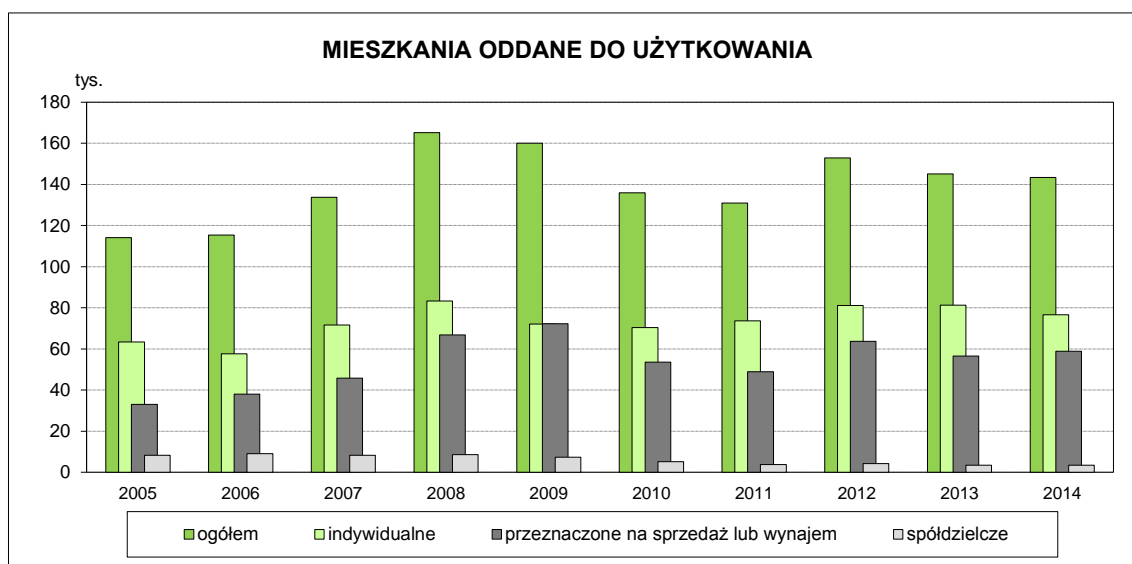

W styczniu br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie oceniany jest mniej pesymistycznie niż przed miesiącem i mniej niekorzystnie niż w analogicznym miesiącu sześciu poprzednich lat. Poprawiły się negatywne prognozy przedsiębiorstw dotyczące portfela zamówień krajowych oraz produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym, przy dalszym pogorszeniu pesymistycznych ocen. Nadal przewidywane są redukcje zatrudnienia, ale mniejsze od prognozowanych przed miesiącem. Oczekuje się zbliżonego do zapowiadanego w grudniu 2014 r. spadku cen realizacji robót budowlano-montażowych.

Jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej w styczniu br., podobnie jak we wszystkich miesiącach poprzedniego roku, przedsiębiorcy wskazują koszty zatrudnienia oraz konkurencję na rynku. W porównaniu do wskazań sprzed roku, nieco rzadziej wymieniane są jako bariery utrudnienia związane z niedostatecznym popytem oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej. W ocenie przedsiębiorców moce produkcyjne przedsiębiorstw budowlanych wykorzystywane są aktualnie w 72,5%, co oznacza, że poziom ich wykorzystania jest niższy niż w grudniu 2014 r. (o 4,0 p.proc.), ale nieco wyższy niż w styczniu 2014 r. (o 2,0 p.proc.).

Budownictwo mieszkaniowe

W 2014 r. oddano do użytkowania nieco mniej mieszkań niż w poprzednim roku. Większa była natomiast liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Według wstępnych danych¹¹ w 2014 r. **oddano do użytkowania** 143,4 tys. mieszkań, tj. o 1,2% mniej niż przed rokiem (w 2013 r. notowano spadek o 5,1%, a w 2012 r. – wzrost o 16,9%). Spadek wystąpił w budownictwie indywidualnym (o 5,7% do 76,6 tys. mieszkań wobec wzrostu o 0,2% rok wcześniej). Zmniejszyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie spółdzielczym (z 3,5 tys. przed rokiem do 3,4 tys.), a liczba mieszkań oddanych w budownictwie komunalnym była zbliżona do notowanej w 2013 r. (2,2 tys.). Wzrost wystąpił natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 4,3% do 58,9 tys. mieszkań wobec spadku o 11,2% przed rokiem). Więcej mieszkań przekazano do eksploatacji także w budownictwie społecznym czynszowym (1,7 tys. wobec 1,3 tys. w 2013 r.) oraz zakładowym (0,6 tys. wobec 0,4 tys. w 2013 r.).

W strukturze liczby mieszkań oddanych do użytkowania w 2014 r. zmniejszył się (po wzroście przed rokiem) udział budownictwa indywidualnego (o 2,6 p.proc. do 53,4%). Zwiększył się natomiast (po spadku przed rokiem) udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (o 2,2 p.proc. do 41,1%).

W 2014 r. w siedmiu województwach odnotowano mniejszą niż przed rokiem liczbę mieszkań oddanych do użytkowania, a w dziewięciu województwach – większą. Największe procentowe spadki wystąpiły w województwach lubelskim (o 18,2% do 5,7 tys.)

¹¹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

oraz dolnośląskim (o 15,0% do 14,0 tys.), a największe wzrosty – w świętokrzyskim (o 21,5% do 3,5 tys.) i opolskim (o 11,9% do 2,0 tys.). W województwie mazowieckim, mającym największy udział w efektach budownictwa mieszkaniowego w kraju, oddano do eksploatacji 30,8 tys. mieszkań, tj. o 5,2% więcej niż w 2013 r.

W grudniu 2014 r. **oddano do użytkowania** 15,8 tys. mieszkań, tj. o 1,4% mniej niż przed rokiem (w grudniu 2013 r. notowano spadek o 6,5%). Mniej mieszkań przekazano do eksploatacji w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (spadek o 9,5% do 6,5 tys.) i komunalnym (275 mieszkań wobec 462 w grudniu 2013 r.). W budownictwie indywidualnym oddano 8,5 tys. mieszkań, tj. o 5,0% więcej w skali roku. Wzrost odnotowano także w budownictwie spółdzielczym (oddano 269 mieszkań wobec 126 przed rokiem), zakładowym (135 mieszkań wobec 99 przed rokiem) oraz społecznym czynszowym (134 mieszkania wobec 80 przed rokiem).

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I – XII 2013				I – XII 2014			
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²
Ogółem	145 136	100,0	94,9	104,6	143 373	100,0	98,8	101,2
Indywidualne	81 228	56,0	100,2	139,7	76 632	53,4	94,3	137,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	56 447	38,9	88,8	60,9	58 882	41,1	104,3	60,3
Spółdzielcze	3 493	2,4	83,3	58,1	3 374	2,4	96,6	57,2
Spółeczne czynszowe	1 308	0,9	114,1	48,8	1 718	1,2	131,3	50,7
Komunalne	2 218	1,5	92,8	42,4	2 182	1,5	98,4	42,8
Zakładowe	442	0,3	82,0	69,9	585	0,4	132,4	57,6

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2014 r. wyniosła 101,2 m² i była mniejsza niż przed rokiem o 3,4 m². Zmniejszenie się przeciętnej powierzchni w porównaniu z 2013 r. odnotowano we wszystkich formach budownictwa, za wyjątkiem budownictwa społecznego czynszowego i komunalnego.

W 2014 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia** (o 13,0% do 156,8 tys.), po spadku w dwóch poprzednich latach (o 16,0% w 2013 r. i o 10,3% w 2012 r.). W grudniu 2014 r. liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia była nieco mniejsza niż przed rokiem (o 0,3%), podczas gdy w poprzednich miesiącach (poczynając od marca) notowano jej wzrost.

Liczba mieszkań, których **budowę rozpoczęto** w 2014 r. także zwiększyła się w skali roku (o 16,3% do 148,1 tys.), po dwóch latach spadku (o 10,2% w 2013 r. i o 12,6% w 2012 r.). Wzrost liczby rozpoczętych mieszkań, w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, odnotowano także w grudniu 2014 r. (o 34,9%) i był to ósmy z rzędu miesiąc wzrostu w skali roku.

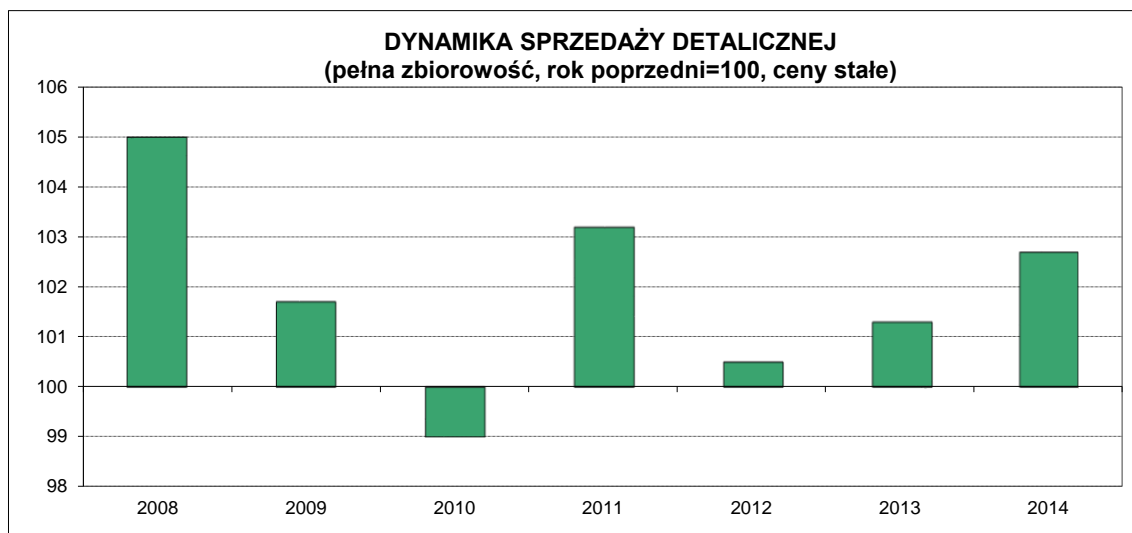
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto w 2014 r. kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-XII 2014					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego= 100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego= 100
Ogółem	156 752	100,0	113,0	148 122	100,0	116,3
Indywidualne	75 917	48,4	97,3	74 368	50,2	102,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	77 489	49,4	138,3	69 723	47,1	135,8
Spółdzielcze	1 351	0,9	126,6	1 362	0,9	98,1
Spółeczne czynszowe	367	0,2	43,4	1 274	0,9	293,5
Komunalne	1 344	0,9	54,7	1 159	0,8	93,7
Zakładowe	284	0,2	135,2	236	0,1	75,2

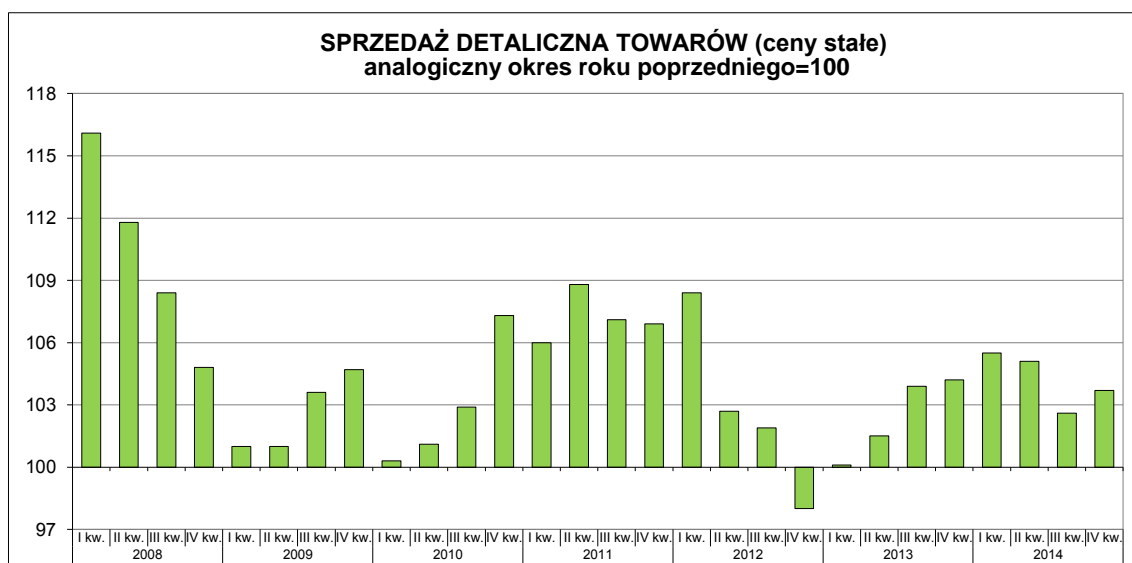
Na koniec grudnia 2014 r. **w budowie** było 699,7 tys. mieszkań – nieco więcej (o 0,7%) niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

Według wstępnych szacunków, **sprzedaż detaliczna ogółem**¹² w 2014 r. była o 2,7% wyższa niż w roku poprzednim (kiedy obserwowano wzrost o 1,3%).

W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż detaliczna w 2014 r. wzrosła bardziej niż przed rokiem (4,1% wobec 2,5% w 2013 r.). Największy wzrost wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży ogółem obserwowano w przedsiębiorstwach prowadzących pozostałą sprzedaż detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,5%). W jednostkach zajmujących się handlem żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi sprzedaż zwiększyła się o 4,8%, a w grupie pozostałe – o 4,2%. Rok 2014 jest drugim z kolei rokiem, w którym notowano spadek sprzedaży w firmach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 3,4%).

¹² W cenach stałych; zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe łącznie z przedsiębiorstwami o liczbie pracujących do 9 osób.

W grudniu 2014 r. sprzedaż detaliczna (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) rosła w skali roku szybciej niż w poprzednich miesiącach (4,0% wobec 1,4% w listopadzie 2014 r.). Wzrost sprzedaży utrzymał się w większości grup, w tym znaczący w żywności, napojach i wyrobach tytoniowych. Obniżyła się natomiast sprzedaż w grupach paliwa stałe, ciekłe, gazowe (o 4,8%), meble, rtv, agd (o 2,7%) oraz pozostałe (o 1,2%).

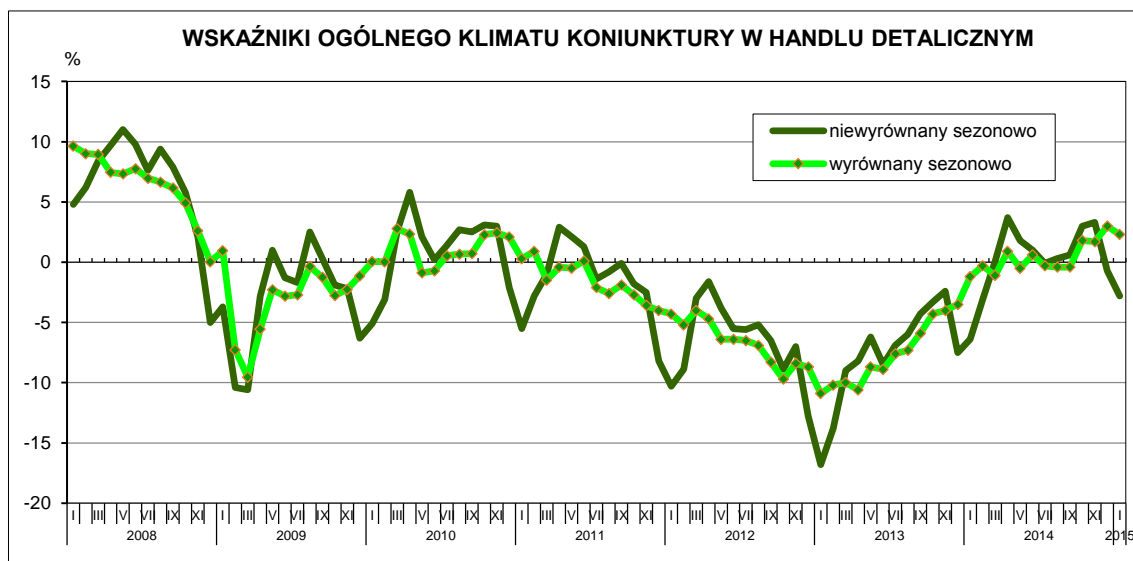
Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013						2014						2013	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100												struktura w %	
Ogółem	100,0	101,5	103,9	104,2	102,5	105,9	105,5	105,1	102,6	103,7	104,1	104,0	100,0	100,0
w tym:														
pojazdy samochodowe, motocykle, części.....	100,1	108,2	113,2	122,5	110,9	128,8	115,9	101,4	100,8	97,5	103,5	100,1	9,2	9,3
paliwa stałe, ciekłe i gazowe.....	95,3	95,3	99,1	96,6	96,5	96,9	98,6	98,9	93,7	95,8	96,6	95,2	17,3	18,6
żywność, napoje i wyroby tytoniowe.....	100,9	99,2	101,2	99,7	100,3	101,1	99,9	106,7	105,0	107,6	104,8	108,0	25,8	25,4
pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach.....	113,0	108,3	110,9	110,6	110,7	108,1	105,4	108,9	107,9	107,9	107,5	106,6	10,8	10,5
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny.....	109,5	109,2	108,8	106,7	108,5	106,0	107,3	108,0	113,1	113,6	110,6	115,2	5,5	5,1
włókno, odzież, obuwie.....	104,2	117,4	112,0	116,3	112,9	113,5	125,3	117,4	113,8	114,7	117,2	116,4	5,5	5,1
meble, rtv, agd.....	101,0	109,3	104,6	108,3	106,0	111,4	105,2	100,2	102,9	99,9	101,9	97,3	7,5	7,7
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizo- wanych sklepach.....	92,3	97,2	105,5	103,7	99,9	104,3	103,9	103,7	102,1	106,5	104,1	104,4	4,6	4,6
pozostałe.....	91,9	94,9	100,0	98,1	96,5	104,1	113,2	106,7	99,5	99,8	104,2	98,8	13,0	13,0

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹³ w przedsiębiorstwach handlowych w 2014 r. była o 0,7% wyższa niż w ub. roku, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 0,4% (wobec wzrostu odpowiednio o 3,5% i 1,3% przed rokiem). Największy wzrost sprzedaży obserwowano w grupie niewyspecjalizowane (o 9,5% wobec spadku o 1,7% przed rokiem). W grupach narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej oraz kosmetyki i wyroby farmaceutyczne wzrost sprzedaży wyniósł odpowiednio 6,9% oraz 5,9%. W grudniu 2014 r. w przedsiębiorstwach handlowych sprzedaż hurtowa wzrosła w skali roku o 0,5% (wobec spadku notowanego w poprzednich czterech miesiącach), w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 1,8%.

¹³ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

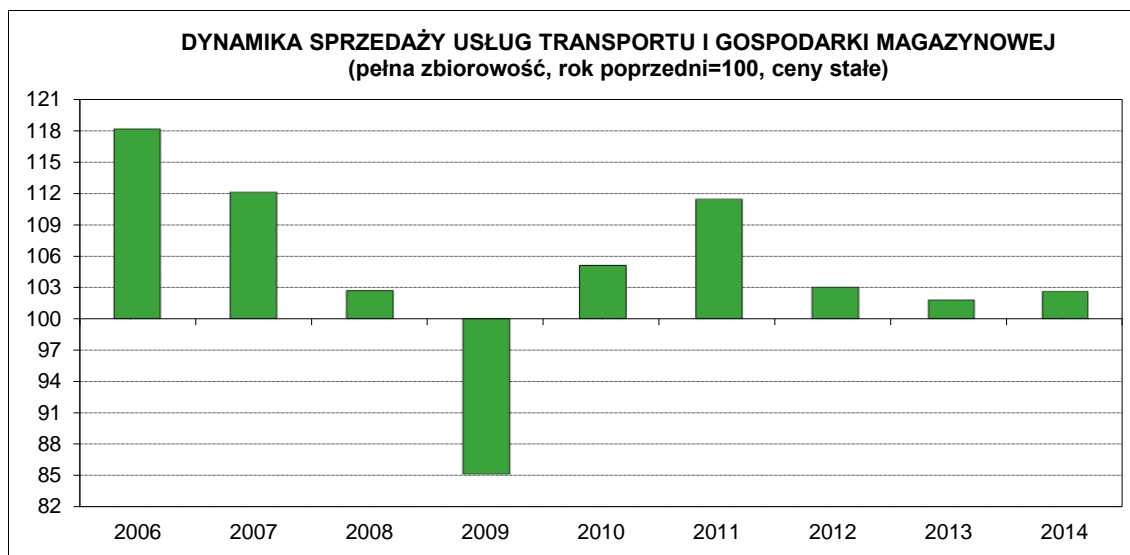
W styczniu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest negatywnie, gorzej niż przed miesiącem. Pesymistyczne oceny, zbliżone do zgłaszanych w grudniu 2014 r., formułowane są przez jednostki małe i mikro. Pogorszyły się optymistyczne oceny jednostek dużych. Pesymistyczne (wobec korzystnych w grudniu 2014 r.) są oceny przedsiębiorstw z branży artykuły gospodarstwa domowego ogółem. Negatywnie i gorzej niż przed miesiącem oceniają klimat koniunktury jednostki z branży żywność. Mniej korzystne są oceny przedsiębiorstw z branży włókno, odzież, obuwie. Nieznacznie pozytywne wobec negatywnych w grudniu 2014 r. są wskazania firm z branży pojazdy samochodowe. Lepiej niż przed miesiącem oceniana jest bieżąca ogólna sytuacja gospodarcza oraz sprzedaż, przy bardziej negatywnych przewidywaniach w tym zakresie. Pogorszyły się pesymistyczne diagnozy i prognozy dotyczące sytuacji finansowej. Poziom zapasów towarów nadal jest uważany za nadmierny. Znacznie gorsze niż przed miesiącem są pesymistycznie wskazania dotyczące przyszłego popytu na towary. Skala spodziewanej redukcji zatrudnienia może być nieznaczna, zbliżona do przewidywań sprzed miesiąca. Przedsiębiorcy sygnalizują możliwość ograniczenia spadku cen.

Wśród barier utrudniających działalność badanych przedsiębiorstw w styczniu br., podobnie jak w całym 2014 r., najbardziej dotkliwe pozostają: konkurencja na rynku, koszty zatrudnienia, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niedostateczny popyt. W porównaniu z sytuacją sprzed roku najbardziej zwiększyła się uciążliwość dotycząca konkurencji na rynku, a obniżyło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem.

Transport

Szacuje się, że w 2014 r. **sprzedaż usług**¹⁴ w jednostkach transportu ogółem¹⁵ była o 2,6% wyższa niż przed rokiem.

W jednostkach transportu o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2014 r. sprzedaż w cenach stałych była o 4,4% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,8% w 2013 r.). Sprzedaż usług transportowych zrealizowana w grudniu 2014 r. była o 3,6% wyższa niż przed rokiem.

W 2014 r., spośród grup o największym udziale w transporcie ogółem, wzrost sprzedaży usług obserwowano w transporcie samochodowym (o 5,1%) oraz magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 4,0%). Utrzymał się spadek sprzedaży w transporcie kolejowym (o 1,1% wobec 4,7% przed rokiem).

Przewozy ładunków ogółem (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w 2014 r. wyniosły 477,2 mln ton, tj. o 3,1% więcej niż w przed rokiem. Wzrost przewozów obserwowano w transporcie samochodowym i śródlądowym wodnym; natomiast spadek – w transporcie morskim, kolejowym i rurociągowym. W grudniu 2014 r. przewieziono 38,6 mln ton ładunków, tj. o 2,6% więcej niż przed rokiem.

Transportem kolejowym w 2014 r. przewieziono 227,7 mln ton ładunków (o 2,1% mniej niż przed rokiem). W komunikacji międzynarodowej skala przewozu ładunków ogółem nie zmieniła się istotnie w porównaniu z 2013 r. (przy czym notowano zwiększenie

¹⁴ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹⁵ W cenach stałych; łącznie z przedsiębiorstwami transportowymi o liczbie pracujących do 9 osób.

przewozów ładunków importowanych o ok. 8%, przy spadku przewozów ładunków tranzytowych o ok. 18% oraz eksportowanych – o ok. 5%). Niższe niż w 2013 r. były przewozy w komunikacji wewnętrznej – o ok. 3%. W grudniu 2014 r. transportem kolejowym przewieziono 18,3 mln ton ładunków (spadek o 6,0% w skali roku). Średniodobowe przewozy ładunków w grudniu 2014 r. były o 11,0% mniejsze niż przed miesiącem.

Transportem samochodowym zarobkowym w 2014 r. przewieziono 188,1 mln ton ładunków, tj. o 12,1% więcej niż w roku poprzednim. W grudniu 2014 r. przewieziono 15,0 mln ton ładunków (wzrost o 15,6% w skali roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się o 11,8% w stosunku do grudnia 2013 r.

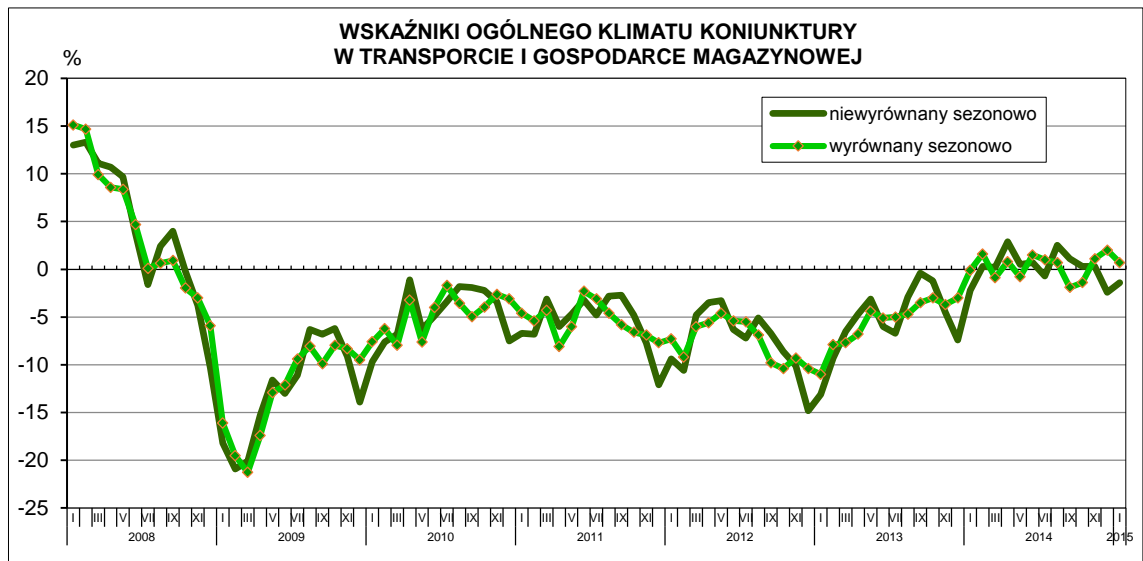
Transportem rurociągowym w 2014 r. przetłoczono 49,9 mln ton ropy i produktów naftowych (o 1,5% mniej niż w 2013 r.), w tym w grudniu – 4,4 mln ton (o 1,1% więcej w skali roku).

Przewozy ładunków **transportem morskim** w 2014 r. wyniosły 6,4 mln ton, tj. o 6,9% mniej niż przed rokiem (w grudniu 2014 r. – 0,4 mln ton, tj. spadek w skali roku o 10,6%).

W **portach morskich** w 2014 r. przeładowano 68,9 mln ton ładunków, tj. o 7,2% więcej niż rok wcześniej. Wpłynął na to wzrost w skali roku przeładunków kontenerów (o 18,3%), przeładunków w grupie ładunków masowych ciekłych (o 12,0%) oraz ładunków tocznych (o 11,6%). Obniżyły się natomiast przeładunki w grupie ładunków masowych suchych (o 0,8%) oraz pozostałych ładunków drobnicowych (o 0,1%). W grudniu 2014 r. w portach morskich przeładowano 6,1 mln ton ładunków (wzrost o 16,2% w skali roku).

W 2014 r. w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosły przeładunki we wszystkich portach: w Policach (o 19,5% do 1,8 mln ton), Gdyni (o 12,8% do 17,0 mln ton), Gdańsku (o 5,5% do 28,8 mln ton), w Świnoujściu (o 4,5% do 12,6 mln ton) oraz Szczecinie (o 3,4% do 8,2 mln ton).

Środkami komunikacji publicznej w 2014 r. przewieziono 668,7 mln pasażerów, tj. o 9,4% mniej niż rok wcześniej, co było związane ze zmniejszeniem przewozów w transporcie samochodowym (o 15,2% do 390,1 mln osób) oraz w transporcie kolejowym (o 0,9% do 267,5 mln osób). Wzrosła natomiast wielkość przewozów w transporcie lotniczym (o 28,3% do 9,8 mln osób).

W styczniu br. oceny **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa ponownie są negatywne, podobnie do obserwowanych przed miesiącem. Poprawiły się pesymistyczne prognozy w zakresie popytu, sprzedaży i sytuacji finansowej. Oceny bieżące w tych obszarach są gorsze od wskazań sprzed miesiąca. W najbliższych miesiącach przewidywane są mniejsze niż planowano w grudniu 2014 r. redukcje zatrudnienia oraz pogłębienie skali spadku cen usług transportowych

Łączność

Szacuje się, że w 2014 r. **sprzedaż usług łączności ogółem**¹⁶ (obejmująca wpływy za usługi pocztowe i kurierskie oraz telekomunikacyjne) wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,7%.

W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż usług była o 0,8% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,4%), przy czym w większym stopniu wzrosła sprzedaż usług pocztowych i kurierskich niż usług telekomunikacyjnych.

W końcu grudnia 2014 r. liczba abonentów i użytkowników (usługi z przedpłatą) **telefonii ruchomej (komórkowej)** wyniosła 57,6 mln (w tym ok. 52% stanowili użytkownicy) i była o 1,9% większa niż w końcu grudnia 2013 r. Na 100 mieszkańców przypadało 149,6 abonentów i użytkowników wobec 146,8 przed rokiem. W 2014 r. przybyło ok. 1 mln abonentów i użytkowników (wobec ponad 2 mln przed rokiem).

Utrzymał się zapoczątkowany w 2005 r. spadek liczby telefonicznych **łączy głównych**¹⁷ w sieci publicznej telefonii przewodowej. Na koniec grudnia 2014 r. ich liczba wyniosła ok. 5,6 mln i była o ok. 4% niższa niż przed rokiem. Wskaźnik gęstości abonenckiej, mierzony liczbą łączy głównych na 100 mieszkańców, w końcu grudnia 2014 r. wyniósł 14,5 (wobec 15,1 w końcu 2013 r.). Liczba łączy w dostęпах **ISDN**¹⁸ (w tym ok. 92% w miastach) w końcu grudnia 2014 r. ukształtowała się na poziomie 837 tys. i była ponad 8% mniejsza niż przed rokiem.

¹⁶ W cenach stałych; łącznie z jednostkami łączności o liczbie pracujących do 9 osób.

¹⁷ Standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

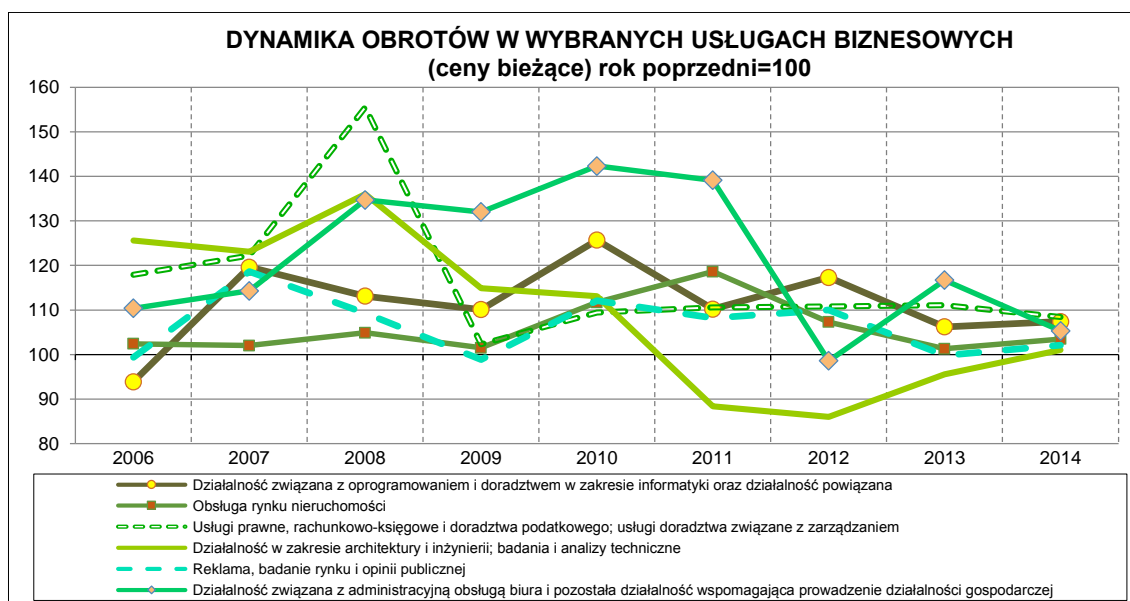
¹⁸ ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług, umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

Usługi biznesowe

W 2014 r. obserwowano wzrost obrotów¹⁹ w większości badanych grupowań z obszaru **usług biznesowych**²⁰.

Przyspieszenie tempa wzrostu obrotów w skali roku (do 20,8%) notowano w działalności związanej z zatrudnieniem. Znacząco, chociaż wolniej niż w 2013 r., wzrosły obroty w zakresie usług prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego; usług doradztwa związanych z zarządzaniem (8,4%) oraz w działalności związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałą działalnością wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej (5,3%). Szybsza niż przed rokiem była dynamika obrotów m.in. w działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (wzrost o 7,4%) oraz w działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (wzrost o 3,5%). Wolniej rosły obroty m.in. w działalności detektywistycznej i ochroniarskiej (wzrost o 3,0%).

Spadek obrotów (po wzroście w 2013 r.) obserwowano w działalności wydawniczej (o 4,0%) oraz działalności pozostałej, naukowej i technicznej (o 5,1%).

¹⁹ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

²⁰ Usługi biznesowe to usługi związane z obsługą działalności gospodarczej. Badaniem objęto wybrane grupowania Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007: z sekcji Informacja i komunikacja działały: działalność wydawnicza, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, działalność usługowa w zakresie informacji; sekcję Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; z sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: dział działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe, grupę doradztwo związane z zarządzaniem oraz działały: działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne; reklama, badanie rynku i opinii publicznej; pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; z sekcji Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca działały: działalność związana z zatrudnieniem; działalność detektywistyczna i ochroniarska, grupę sprzątanie obiektów oraz dział działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**²¹ w listopadzie 2014 r. wyniosło minus 268 mln EUR (wobec minus 584 mln EUR rok wcześniej). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie minus 96 mln EUR (wobec 206 mln EUR w listopadzie 2013 r.), przy czym eksport zwiększył się o 2,4% do 13556 mln EUR, a import o 4,7% do 13652 mln EUR. **Saldo usług** wyniosło 607 mln EUR i było niższe niż w poprzednim roku o 54 mln EUR. Wynikało ono z dodatnich sald: usług transportowych (373 mln EUR), podróży zagranicznych (131 mln EUR) oraz pozostałych usług (104 mln EUR). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 2868 mln EUR (spadek o 1,5%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 2261 mln EUR (wzrost o 0,4%). Ujemne **saldo dochodów pierwotnych** w listopadzie 2014 r. wyniosło 1149 mln EUR i poprawiło się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 358 mln EUR. Na wysokość salda dochodów pierwotnych w znacznym stopniu wpłynęło ujemne saldo dochodów z inwestycji (minus 1252 mln EUR), w ramach którego dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 984 mln EUR. **Saldo dochodów wtórnych** w listopadzie 2014 r. było dodatnie i wyniosło 370 mln EUR (wobec 56 mln EUR rok wcześniej), przy czym wartość przychodów zwiększyła się w porównaniu z listopadem 2013 r. o 348 mln EUR do 752 mln EUR, a wartość rozchodów wzrosła o 34 mln EUR do 382 mln EUR.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 245 mln EUR (wobec 215 mln EUR w listopadzie 2013 r.), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 304 mln EUR oraz 50 mln EUR (wobec 277 mln EUR oraz 62 mln EUR przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w listopadzie 2014 r. wyniosło minus 413 mln EUR (wobec minus 487 mln EUR rok wcześniej). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 1291 mln EUR, przy czym wartość pasywów inwestycji bezpośrednich wyniosła 266 mln EUR. **Polskie inwestycje za granicą** (łącznie z oficjalnymi aktywami rezerwowymi) wyniosły 878 mln EUR, w tym wartość aktywów inwestycji bezpośrednich ukształtowała się na poziomie 367 mln EUR. Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano zmniejszenie aktywów rezydentów w wysokości minus 73 mln EUR oraz napływ kapitału nierezydentów w kwocie 629 mln EUR. W pozostałych inwestycjach odnotowano zmniejszenie aktywów rezydentów w kwocie 471 mln EUR, a w przypadku nierezydentów zarejestrowano napływ kapitału do Polski w wysokości 396 mln EUR. Saldo

²¹ Opracowano na podstawie danych NBP.

pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 114 mln EUR. Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** w listopadzie 2014 r. wzrosła o 941 mln EUR do 80684 mln EUR.

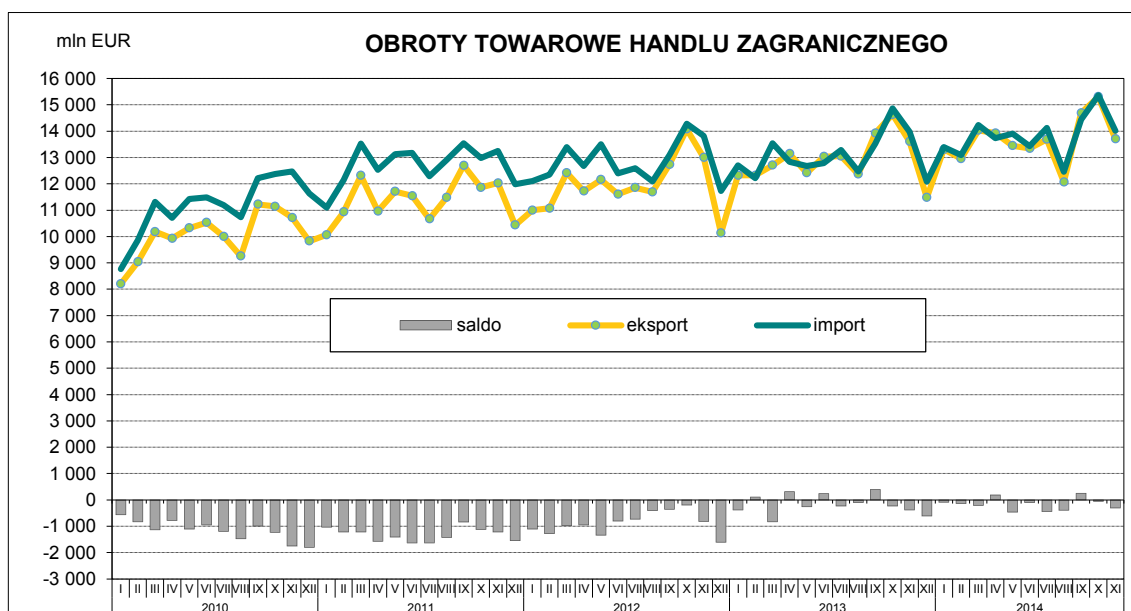
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2013	XI 2014	XII 2013-XI 2014 ^a
	w mln EUR		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-584	-268	-5395
Saldo obrotów towarowych	206	-96	248
Eksport.....	13245	13556	156862
Import.....	13039	13652	156614
Saldo usług	661	607	7138
Przychody.....	2913	2868	34390
Rozchody.....	2252	2261	27252
Saldo dochodów pierwotnych	-1507	-1149	-13093
Przychody.....	491	479	10483
Rozchody.....	1998	1628	23576
Saldo dochodów wtórnych	56	370	312
Przychody.....	404	752	6229
Rozchody.....	348	382	5917
RACHUNEK KAPITAŁOWY	215	254	8626
Przychody.....	277	304	9357
Rozchody.....	62	50	731
RACHUNEK FINANSOWY	-487	-413	-5377
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	44	367	3912
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	11	12	2262
Instrumenty dłużne.....	33	355	1650
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	-421	266	8934
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	582	641	6458
Instrumenty dłużne.....	-1003	-375	2476
Inwestycje portfelowe - aktywa	-390	-73	3061
Udziałowe papiery wartościowe.....	-428	-116	1135
Dłużne papiery wartościowe.....	38	43	1926
Inwestycje portfelowe - pasywa	704	629	3199
Udziałowe papiery wartościowe.....	-27	165	2448
Dłużne papiery wartościowe.....	731	464	751
Pozostałe inwestycje - aktywa	-176	-471	1382
NBP.....	0	0	1
Sektor rządowy.....	1	-4	6
Monetarne Instytucje Finansowe.....	-366	-398	693
Pozostałe sektory.....	189	-69	682
Pozostałe inwestycje - pasywa	1418	396	-134
NBP.....	1948	56	-1141
Sektor rządowy.....	100	578	1291
Monetarne Instytucje Finansowe.....	-365	-626	325
Pozostałe sektory.....	-265	388	-609
Pochodne instrumenty finansowe	-57	114	76
Oficjalne aktywa rezerwowe	1793	941	-1809
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-118	-399	-8608

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–listopad 2014 r. obroty towarowe handlu zagranicznego były większe niż rok wcześniej. W wyniku wyższego wzrostu importu niż eksportu pogłębiło się ujemne saldo wymiany ogółem. Wzrosła wartość wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) i krajami rozwijającymi się, natomiast obroty z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – zwłaszcza eksport – obniżyły się. Obroty w cenach stałych w okresie styczeń–październik 2014 r. były wyższe niż rok wcześniej. Przy spadku cen towarów importowanych, korzystniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego kształtowały się relacje cenowe (terms of trade).

Eksport wyrażony w złotych zwiększył się o 4,9% i wyniósł 629,0 mld zł, a import wzrósł o 5,1% do 636,2 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 7,2 mld zł (w okresie styczeń–listopad 2013 r. minus 5,7 mld zł). Obroty liczone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 4,8% do 150,5 mld EUR, a po stronie importu o 5,0% do 152,2 mld EUR. Ujemne saldo wyniosło 1,7 mld EUR (w analogicznym okresie roku poprzedniego minus 1,4 mld EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 203,0 mld USD i był o 6,5% wyższy niż przed rokiem, a import – 205,3 mld USD, tj. odpowiednio o 6,7% większy. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 2,3 mld USD (po jedenastu miesiącach 2013 r. minus 1,8 mld USD).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–październik 2014 r. był wyższy niż rok wcześniej o 4,9%, a import większy o 9,1%. Wzrósł wolumen eksportu do krajów UE o 8,9% i krajów rozwijających się – o 0,1%, natomiast do krajów Europy Środkowo-Wschodniej

obniżył się o 14,8%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE wzrósł o 7,4%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 2,6%, a z krajów rozwijających się o 20,2%.

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) były wyższe o 0,3%, a towarów importowanych – niższe o 3,3% w porównaniu z okresem styczeń–październik 2013 r. **Wskaźnik terms of trade** w obrotach ogółem kształtował się na poziomie 103,7 (wobec 102,2 rok wcześniej), a w wymianie z krajami UE – na poziomie 101,0 (wobec odpowiednio 99,3). W obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade wyniósł 104,8 (wobec 109,3 w okresie dziesięciu miesięcy 2013 r.), co spowodowane było szybszym spadkiem cen towarów importowanych (o 6,6%), niż eksportowanych (o 2,1%). W wymianie z krajami rozwijającymi się wskaźnik ukształtował się na poziomie 108,8 (wobec 108,2), na co wpłynął spadek cen towarów importowanych (o 3,4%) i wzrost cen towarów eksportowanych (o 5,1%).

Obroty towarowe handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–XI 2014						I–XI 2013	I–XI 2014
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–XI 2013=100				
				zł	EUR	USD	struktura w %	
EKSPORT	628980,4	150465,8	202992,4	104,9	104,8	106,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	527582,3	126209,8	170264,1	107,2	107,2	108,8	82,0	83,9
w tym Unia Europejska	484941,8	116011,4	156496,3	107,6	107,5	109,1	75,2	77,1
w tym strefa euro	337333,7	80698,4	108872,9	108,9	108,9	110,5	51,6	53,6
Kraje rozwijające się	54649,4	13070,9	17638,2	106,1	106,0	108,0	8,6	8,7
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	46748,7	11185,1	15090,1	83,0	83,1	84,6	9,4	7,4
IMPORT^a	636152,3	152189,4	205332,8	105,1	105,0	106,7	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	416108,4	99542,1	134281,3	104,1	104,1	105,7	66,0	65,4
w tym Unia Europejska	372607,9	89139,5	120270,2	105,1	105,1	106,7	58,5	58,6
w tym strefa euro	292906,4	70071,9	94547,3	105,6	105,6	107,1	45,8	46,0
Kraje rozwijające się	142447,5	34078,9	45935,1	115,2	115,1	116,9	20,4	22,4
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	77596,4	18568,4	25116,4	94,3	94,3	96,3	13,6	12,2
SALDO	-7171,9	-1723,6	-2340,4	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	111473,9	26667,7	35982,8	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	112333,9	26871,9	36226,1	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	44427,3	10626,5	14325,6	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-87798,1	-21008,0	-28296,9	x	x	x	x	x
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	-30847,7	-7383,3	-10026,3	x	x	x	x	x

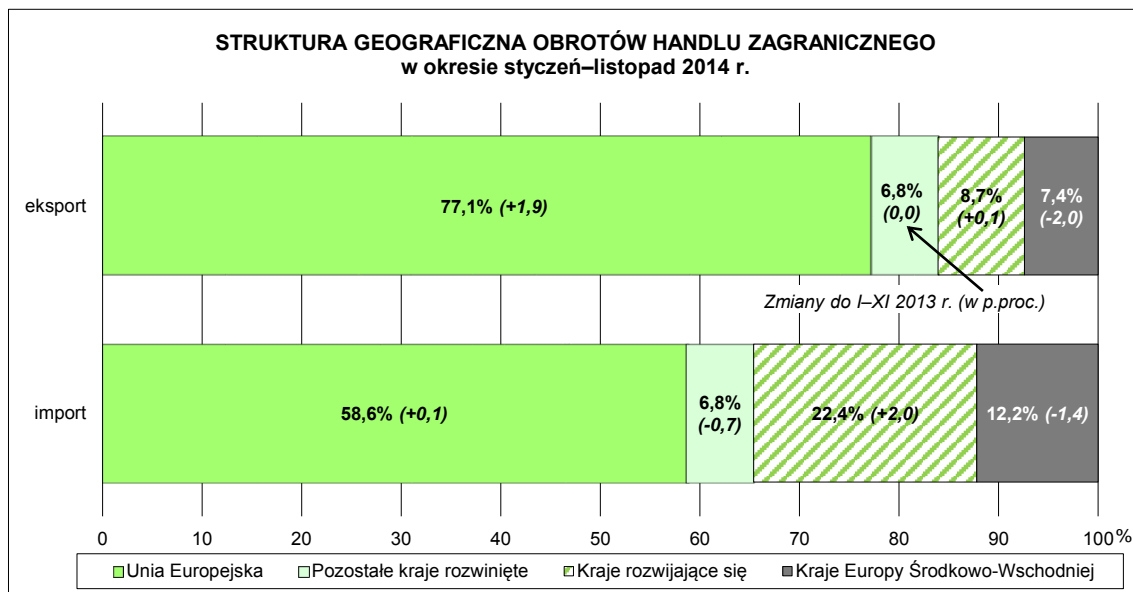
^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów I–XI 2014 r.* na stronie internetowej GUS:

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/27/1/obroty_handlu_zagranicznego_o_golem_i_wedlug_krajow.pdf

U w a g a: Dane o strukturze i dynamice dla obrotów Polski z krajami rozwiniętymi, w tym UE oraz krajami Europy Środkowo-Wschodniej podano w warunkach porównywalnych, tj. uwzględniono wartość obrotów handlu zagranicznego Chorwacji, która przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1.07.2013 r., a wcześniej była zaliczana do krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

W strukturze geograficznej obrotów udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) w eksporcie był wyższy w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2013 r., natomiast

w imporcie obniżył się (przy niewielkim wzroście udziału krajów UE). Wzrósł udział krajów rozwijających się (zwłaszcza w imporcie), a obniżył się – krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

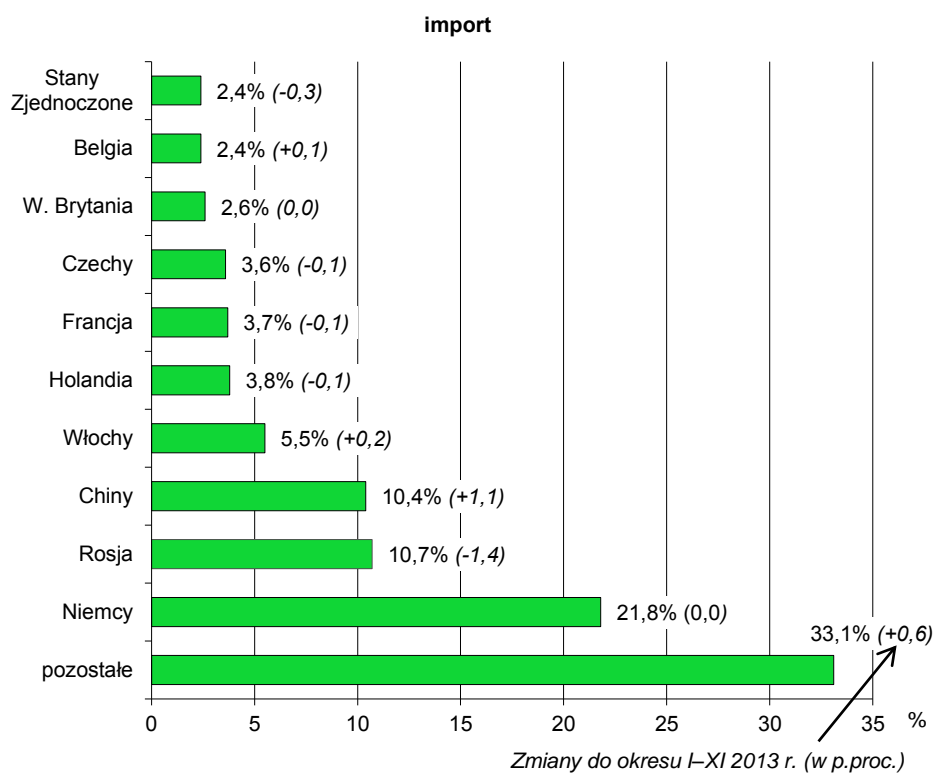
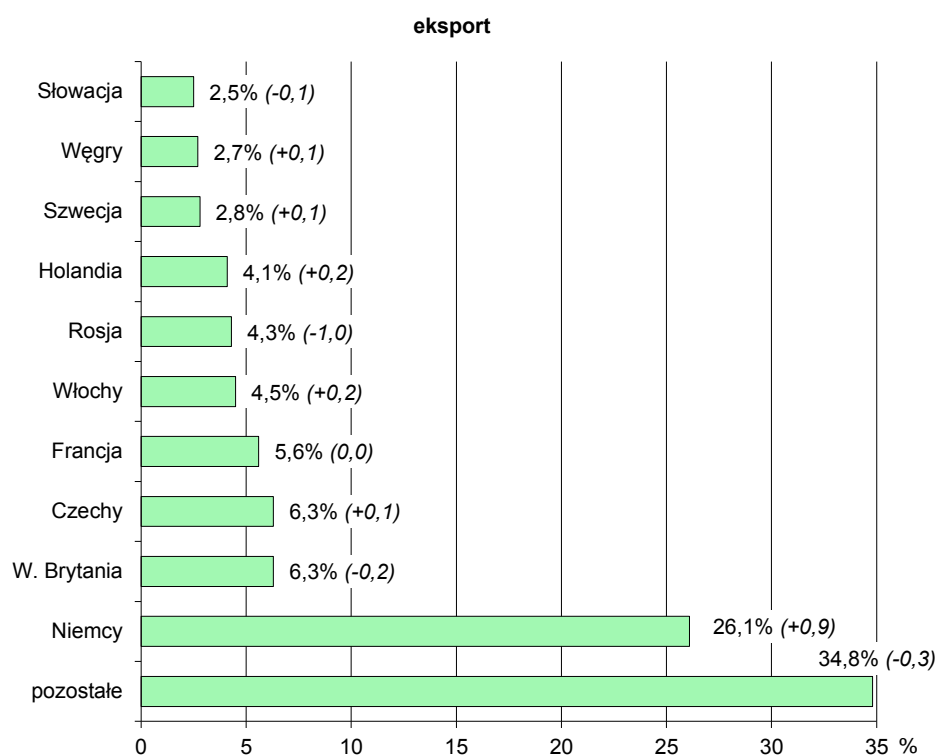

Obroty z krajami **Unii Europejskiej** wzrosły o 7,6% w eksporcie do 484,9 mld zł oraz o 5,1% w imporcie do 372,6 mld zł, w wyniku czego zwiększyło się dodatnie saldo wymiany i wyniosło 112,3 mld zł (w okresie styczeń–listopad 2013 r. 96,4 mld zł). Obroty wyrażone w euro w eksporcie wyniosły 116,0 mld EUR, tj. wzrosły w skali roku o 7,5%, a w imporcie 89,1 mld EUR i były odpowiednio o 5,1% wyższe. Dodatnie saldo osiągnęło poziom 26,9 mld EUR (wobec 23,1 mld EUR po jedenastu miesiącach 2013 r.). Ekspert i import w dolarach USA były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 9,1% i o 6,7%, a dodatnie saldo wyniosło 36,2 mld USD (wobec 30,7 mld USD w okresie styczeń–listopad 2013 r.). Udział krajów Unii Europejskiej w eksporcie ogółem wzrósł z 75,2% rok wcześniej do 77,1%, a w imporcie – z 58,5% do 58,6%.

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w eksporcie o 8,7% do 164,4 mld zł, a w imporcie o 5,4% do 138,9 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 25,5 mld zł (w okresie styczeń–listopad 2013 r. 19,5 mld zł). Ekspert wyrażony w euro wzrósł o 8,7%, a import o 5,4%. Dodatnie saldo wyniosło 6,1 mld EUR (wobec 4,7 mld EUR po jedenastu miesiącach 2013 r.). Udział Niemiec w obrotach ogółem zwiększył się w eksporcie z 25,2% do 26,1%, a w imporcie pozostał na poziomie 21,8%.

W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. mebli i ich części oraz części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych, a spadek – głównie miedzi. W imporcie znacznie wzrosła wartość dostaw samochodów osobowych, natomiast obniżyła się – m.in. spalinowych silników tłokowych i ich części.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–listopad 2014 r.**

Wśród naszych partnerów handlowych kolejne pozycje, po Niemczech, zajmowały: w eksporcie – W. Brytania i Czechy (po 6,3%), Francja (5,6%), Włochy (4,5%), Rosja (4,3%), Holandia (4,1%), Szwecja (2,8%), Węgry (2,7%) i Słowacja (2,5%), a w imporcie – Rosja (10,7%), Chiny (10,4%), Włochy (5,5%), Holandia (3,8%), Francja (3,7%), Czechy (3,6%), W. Brytania (2,6%), Belgia i Stany Zjednoczone (po 2,4%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2013 r. zmniejszyły się w eksporcie o 17,0% do 46,7 mld zł, a w imporcie – o 5,7% do 77,6 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 30,8 mld zł (wobec minus 25,9 mld zł po jedenastu miesiącach 2013 r.). Obroty wyrażone w euro w eksporcie wyniosły 11,2 mld EUR, tj. o 16,9% mniej niż przed rokiem, a w imporcie obniżyły się o 5,7% do 18,6 mld EUR. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 7,4 mld EUR (wobec minus 6,2 mld EUR w okresie styczeń–listopad 2013 r.). Eksport w dolarach USA obniżył się o 15,4%, a import – o 3,7%. Ujemne saldo wyniosło 10,0 mld USD (wobec minus 8,2 mld USD rok wcześniej). Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w obrotach ogółem zmniejszył się w stosunku do analogicznego okresu 2013 r. w eksporcie z 9,4% do 7,4%, a w imporcie – z 13,6% do 12,2%.

Po jedenastu miesiącach 2014 r. **Rosja** zajmowała szóste miejsce na liście naszych partnerów handlowych w eksporcie oraz drugie – w imporcie (w analogicznym okresie roku poprzedniego odpowiednio piąte i drugie miejsce). Eksport do Rosji w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2013 r. obniżył się o 13,6% do 27,3 mld zł, a import zmniejszył się o 7,3% do 68,1 mld zł. Ujemne saldo obrotów osiągnęło wartość 40,8 mld zł (wobec minus 41,9 mld zł po jedenastu miesiącach 2013 r.). Obroty z Rosją wyrażone w euro zmniejszyły się o 13,5% w eksporcie i o 7,3% w imporcie, a ujemne saldo wyniosło 9,8 mld EUR (w okresie styczeń–listopad 2013 r. minus 10,0 mld EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA spadła w eksporcie o 11,9%, a w imporcie o 5,3%. Ujemne saldo wyniosło 13,2 mld USD (po jedenastu miesiącach 2013 r. minus 13,3 mld USD). Udział Rosji obniżył się w eksporcie z 5,3% rok wcześniej do 4,3%, a w imporcie z 12,1% do 10,7%.

W obrotach z Rosją (wg grup SITC) niższy niż przed rokiem był eksport m.in. części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych, owoców i orzechów świeżych lub suszonych oraz import ropy naftowej.

W porównaniu z okresem styczeń–listopad 2013 r. **Ukraina** przesunęła się w eksporcie z ósmego miejsca na czternaste, a w imporcie pozostała na dwudziestej pierwszej pozycji. Eksport na Ukrainę zmniejszył się o 27,3% do 12,1 mld zł, natomiast import był wyższy o 5,3% i wyniósł 6,6 mld zł. Dodatkowo saldo obrotów obniżyło się z 10,3 mld zł po jedenastu miesiącach 2013 r. do 5,5 mld zł. Obroty z Ukrainą wyrażone w euro, podobnie jak w złotych, były niższe niż przed rokiem w eksporcie o 27,3%, a w imporcie wzrosły o 5,3%. Saldo wyniosło 1,3 mld EUR (w okresie styczeń–listopad 2013 r. 2,5 mld EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA spadła w eksporcie o 26,0%, a w imporcie zwiększyła się o 7,4%. Saldo ukształtowało się na poziomie

1,8 mld USD (po jedenastu miesiącach 2013 r. wyniosło 3,3 mld USD). Udział Ukrainy obniżył się w eksporcie ogółem z 2,8% w okresie styczeń–listopad 2013 r. do 1,9%, a w imporcie ogółem – z 1,0% do 0,9%.

W obrotach z Ukrainą (wg grup SITC) zmniejszył się eksport m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej oraz papieru, tektury i wyrobów z nich. W imporcie odnotowano wzrost wartości m.in. forniru, sklejk, płyt wiórowych i innych wyrobów z drewna; sztab, prętów, kątowników itp. z żeliwa lub stali oraz wyrobów walcowanych płaskich z żeliwa lub stali niestopowej nieplaterowanych, niepokrytych ani niepowleczonech.

W **obrotach ogółem wg nomenklatury SITC** w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2013 r. odnotowano wzrost we wszystkich sekcjach towarowych, z wyjątkiem paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. W strukturze towarowej zarówno eksportu, jak i importu wzrósł udział przede wszystkim różnych wyrobów przemysłowych, przy spadku znaczenia paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–XI 2014			I–XI 2013
	w mln zł	I–XI 2013=100	struktura w %	
EKSPORT	628980,4	104,9	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	67311,9	103,3	10,7	10,9
Napoje i tytoń	9754,1	122,3	1,6	1,3
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	15378,0	103,3	2,4	2,5
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	25685,1	93,2	4,1	4,6
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1823,2	100,3	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	57599,7	104,5	9,2	9,2
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	125774,8	103,1	20,0	20,3
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	238665,6	105,7	37,9	37,7
Różne wyroby przemysłowe	86148,2	110,7	13,7	13,0
IMPORT	636152,3	105,1	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	45327,4	103,9	7,1	7,2
Napoje i tytoń	4059,3	106,7	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	20504,4	102,1	3,2	3,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	68274,6	97,5	10,7	11,6
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	2436,1	96,9	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	92678,9	106,4	14,6	14,4
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	112173,2	106,1	17,6	17,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	213236,2	105,3	33,5	33,4
Różne wyroby przemysłowe	65672,6	119,0	10,3	9,1

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w okresie styczeń–listopad 2014 r. był wyższy niż rok wcześniej o 4,4% i wyniósł 81921,3 mln zł (19598,8 mln EUR), a import wzrósł o 3,6% do 56250,1 mln zł (13456,4 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 25671,2 mln zł (6142,4 mln EUR) wobec 24128,7 mln zł (5763,2 mln EUR) po jedenastu miesiącach 2013 r. Udział towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem był zbliżony do notowanego przed rokiem (13,0% wobec 13,1%), a w imporcie nieco niższy

(8,8% wobec 9,0%). Wzrost eksportu odnotowano w obrotach z krajami rozwiniętymi – o 4,5% (w tym z krajami UE o 4,8%) i krajami rozwijającymi się – o 37,5% (m.in. mleka w proszku i pszenicy), natomiast niższy (o 21,8%) był eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Import produktów rolno-spożywczych zwiększył się w obrotach ze wszystkimi grupami krajów: z krajami rozwiniętymi o 2,2% (w tym z krajami UE o 3,2%), z krajami rozwijającymi się o 6,5% oraz z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 19,0%, po głębokim spadku przed rokiem.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XI 2014							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-XI 2013= =100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-XI 2013= =100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze ..	81921,3	19598,8	104,4	100,0	56250,1	13456,4	103,6	100,0
przetwory spożywcze	37394,4	8946,3	106,8	45,6	22888,0	5475,0	105,8	40,7
zwierzęta żywe i produkty pochodzenia								
zwierzęcego	26175,2	6261,8	103,1	32,0	16876,0	4037,0	104,1	30,0
produkty pochodzenia								
roślinnego	16200,6	3876,0	101,8	19,8	13684,5	3274,0	101,4	24,3
oleje i tłuszcze	2151,1	514,7	100,9	2,6	2801,6	670,4	94,9	5,0

Eksport **zbóż** w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2013 r. zwiększył się o 34,1% i wyniósł 4865,6 tys. ton o wartości 3765,4 mln zł (900,2 mln EUR). Na rynki zagraniczne dostarczano głównie pszenicę, żyto i kukurydzę, a największym odbiorcą zbóż były Niemcy i kraje rozwijające się. Import zbóż zwiększył się o 11,7% i wyniósł 1162,3 tys. ton o wartości 1248,7 mln zł (299,0 mln EUR). W okresie jedenastu miesięcy 2014 r. najwięcej sprowadzano pszenicy, kukurydzy i jęczmienia. Dostawy zbóż pochodziły głównie ze Słowacji, Czech, Ukrainy, Niemiec.

W **strukturze rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych** w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2013 r. wzrósł udział towarów konsumpcyjnych (z 20,5% do 21,3%), natomiast zmniejszył się udział towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 63,8% do 63,3%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 15,7% do 15,4%). Odnotowano wzrost importu dóbr inwestycyjnych o 3,0%, towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie o 4,2% oraz towarów konsumpcyjnych – o 9,3%.

Pieniądz

W końcu grudnia 2014 r. **подаż pieniądza M3²²** wyniosła 1061072,9 mln zł, tj. o 8,4% więcej niż w końcu grudnia 2013 r. i o 2,7% więcej niż przed miesiącem.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013	2014			
	XII	XI	XII	zmiana w stosunku do	
				XI 2014	XII 2013
	w mln zł				
Podaż pieniądza (M3)	978908,2	1033417,8	1061072,9	27655,1	82164,7
pieniądz gotówkowy w obiegu	114403,2	127106,5	130026,1	2919,6	15622,9
depozyty i inne zobowiązania	845941,7	890552,3	914323,2	23770,8	68381,5
pozostałe składniki M3	18563,3	15759,0	16723,6	964,6	-1839,7
Aktywa zagraniczne netto	142994,5	160633,7	163741,4	3107,7	20746,8
Aktywa krajowe netto	835913,7	872784,1	897331,5	24547,4	61417,8
należności	937414,1	1005972,0	1005749,1	-222,9	68335,0
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	145336,6	150509,1	168748,9	18239,8	23412,3
saldo pozostałych pozycji netto	-246837,0	-283697,0	-277166,5	6530,5	-30329,5

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu grudnia 2014 r. wyniosły 130026,1 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem grudnia 2013 r. o 13,7%, a w stosunku do listopada 2014 r. wzrosły o 2,3%.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza (M3), w końcu grudnia 2014 r. wyniosły 914323,2 mln zł i wzrosły o 8,1% w stosunku do końca grudnia 2013 r. Zwiększyły się depozyty i inne zobowiązania wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 20,6%, przedsiębiorstw – o 9,4%, gospodarstw domowych – o 8,9% oraz wobec instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 4,8%. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec instytucji samorządowych – o 1,3% oraz niemonetarnych instytucji finansowych – o 0,2%.

W stosunku do poprzedniego miesiąca depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 2,7%, w tym wobec przedsiębiorstw – o 5,8%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 3,6%, gospodarstw domowych – o 2,7%. Zmniejszył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 39,2%, instytucji

²² Opracowano na podstawie danych NBP.

samorządowych – o 11,4% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 3,9%.

Pozostałe składniki M3 na koniec grudnia 2014 r. wyniosły 16723,6 mln zł. Wartość tej pozycji spadła w stosunku do końca grudnia 2013 r. – o 9,9%, a w porównaniu ze stanem na koniec listopada 2014 r. wzrosła o 6,1%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w końcu grudnia 2014 r. wyniosły 163741,4 mln zł. Ich wartość w stosunku do końca grudnia 2013 r. zwiększyła się o 14,5%, a w porównaniu z końcem listopada 2014 r. wzrosła o 1,9%.

Aktywa krajowe netto na koniec grudnia 2014 r. wyniosły 897331,5 mln zł i były wyższe o 7,3% w stosunku do końca grudnia 2013 r., a w porównaniu ze stanem na koniec listopada 2014 r. zwiększyły się o 2,8%.

Należności, stanowiące największą pozycję w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec grudnia 2014 r. ukształtowały się na poziomie 1005749,1 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem grudnia 2013 r. o 7,3%. Zwiększyły się należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 25,6%, przedsiębiorstw – o 8,8%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 7,3%, gospodarstw domowych – o 5,5% oraz instytucji samorządowych – o 3,5%. Na koniec grudnia 2014 r. odnotowano należności od funduszy ubezpieczeń społecznych w wysokości 0,2 mln zł (wobec również 0,2 mln zł w końcu grudnia 2013 r.).

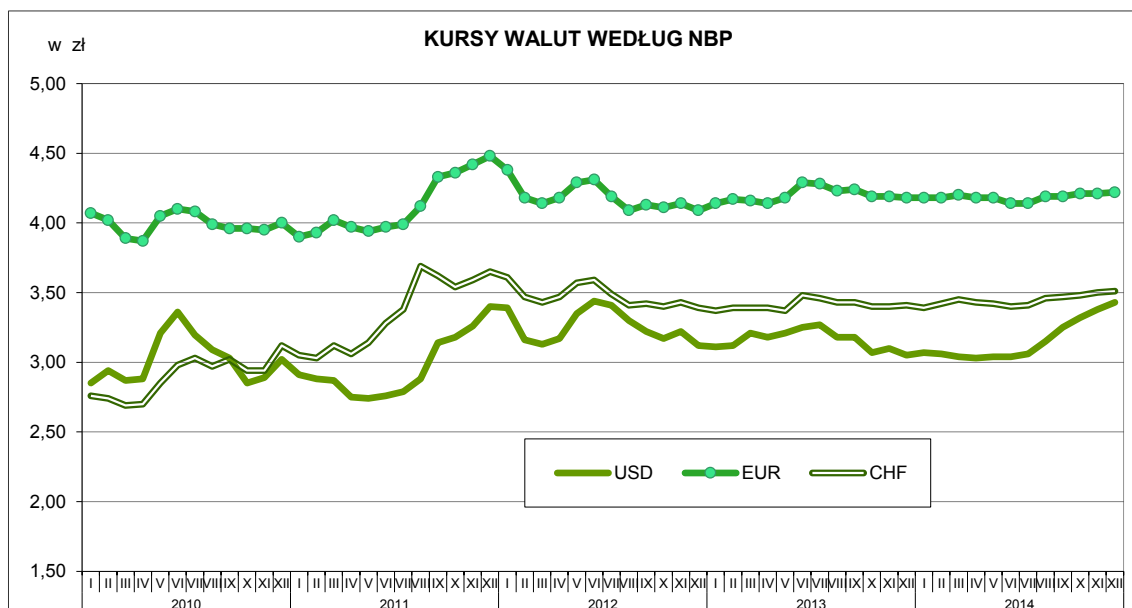
W stosunku do końca listopada 2014 r. należności nie uległy istotnej zmianie. Zwiększyły się należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 5,7%, instytucji samorządowych – o 2,4% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,3%. Zmniejszyły się należności od przedsiębiorstw – o 1,4% oraz gospodarstw domowych – o 0,1%. Należności od funduszy ubezpieczeń społecznych pozostały na poziomie sprzed miesiąca.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło na koniec grudnia 2014 r. 168748,9 mln zł. Zadłużenie to zwiększyło się o 16,1% w porównaniu z końcem grudnia 2013 r., a w stosunku do stanu na koniec listopada 2014 r. wzrosło o 12,1%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza na koniec grudnia 2014 r. było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 277166,5 mln zł, które pogłębiło się w relacji do stanu na koniec grudnia 2013 r. o 30329,5 mln zł, a w stosunku do końca listopada 2014 r. poprawiło się o 6530,5 mln zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego w grudniu 2014 r. nie uległy zmianie w stosunku do obowiązujących od 9 października 2014 r. i wyniosły odpowiednio: stopa lombardowa – 3,00%, stopa redyskonta weksli – 2,25%, stopa referencyjna – 2,00%, stopa depozytowa – 1,00%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w grudniu 2014 r. 342,87 zł/100 USD i był wyższy w stosunku do notowanego w grudniu 2013 r. o 12,5%, a w porównaniu z listopadem 2014 r. wzrósł o 1,5%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim w grudniu 2014 r. ukształtował się na poziomie 422,33 zł/100 EUR i wzrósł w porównaniu z grudniem 2013 r. o 1,1% oraz w stosunku do listopada 2014 r. – o 0,3%.

Średni miesięczny **kurs franka szwajcarskiego** w Narodowym Banku Polskim w grudniu 2014 r. wyniósł 351,23 zł/100 CHF, tj. więcej w stosunku do analogicznego miesiąca 2013 r. (o 3,0%) oraz w porównaniu z listopadem 2014 r. (o 0,3%).

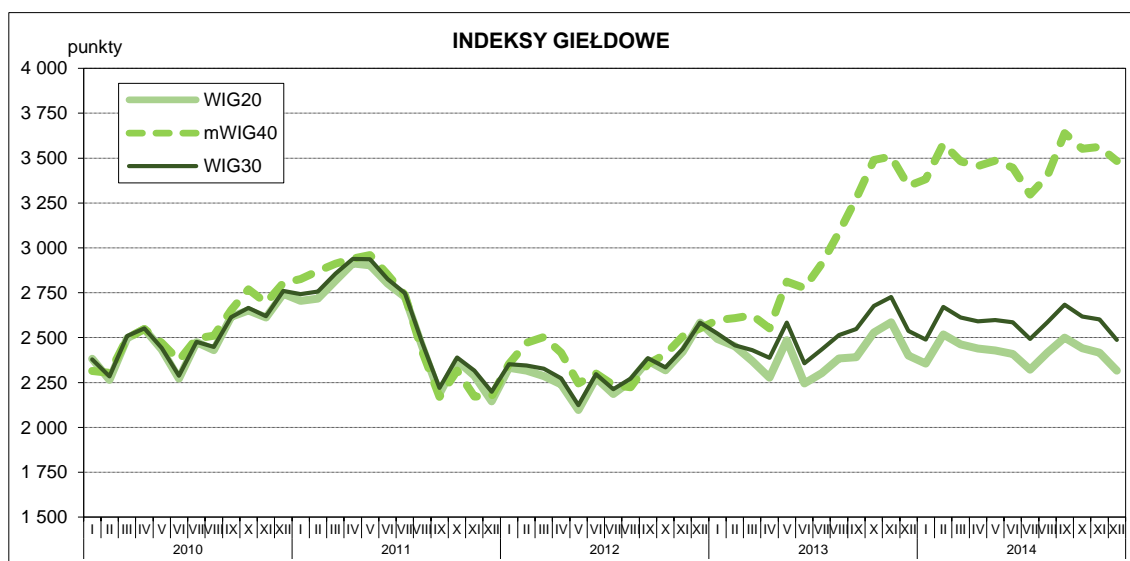
Giełdowy rynek papierów wartościowych

W 2014 r. na **Rynku Głównym** Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie debiutowało 28 spółek, wycofało się 8 i w rezultacie na koniec grudnia ub. roku notowanych było 471 spółek. **Kapitalizacja** na ostatniej sesji w grudniu 2014 r. wyniosła 1253,0 mld zł (wzrost o 412,2 mld zł, tj. o 49,0% w stosunku do ostatniej sesji w grudniu 2013 r.).

Obroty w segmencie kasowym Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014						2013= =100
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII		
	w mln zł											
Akcje												
Sesyjne	219901,9	55704,9	56058,5	53543,0	54595,5	60195,1	46765,9	50782,9	47439,6	205183,5	93,3	
Pozasesyjne	37973,9	15965,7	5332,1	8141,4	8534,7	2690,4	10506,5	15838,7	4783,6	33819,2	89,1	
Prawa do akcji												
Sesyjne	251,0	19,8	11,5	1,6	218,1	32,3	34,8	29,9	16,8	113,8	45,3	
Pozasesyjne	3,7	0,4	0,0	0,0	3,3	2,5	6,3	1,6	0,0	10,4	3-krotnie więcej	
Prawa poboru												
Sesyjne	3,6	0,0	0,0	0,0	3,6	0,0	0,0	0,6	67,4	68,0	19- krotnie więcej	
Pozasesyjne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	x	
Certyfikaty Inwestycyjne												
Sesyjne	47,1	12,8	9,9	11,4	13,0	13,4	18,2	19,5	21,0	72,1	153,1	
Pozasesyjne	6,3	0,5	4,9	0,0	0,9	1,1	0,6	0,0	0,8	2,5	39,7	
Produkty strukturyzowane												
Sesyjne	280,5	66,5	62,8	75,6	75,6	147,4	134,1	156,1	122,8	560,4	2-krotnie więcej	
Pozasesyjne	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x	
ETF												
Sesyjne	169,3	33,4	49,0	44,1	42,8	27,4	13,8	32,3	29,5	103,0	60,8	
Pozasesyjne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	x	

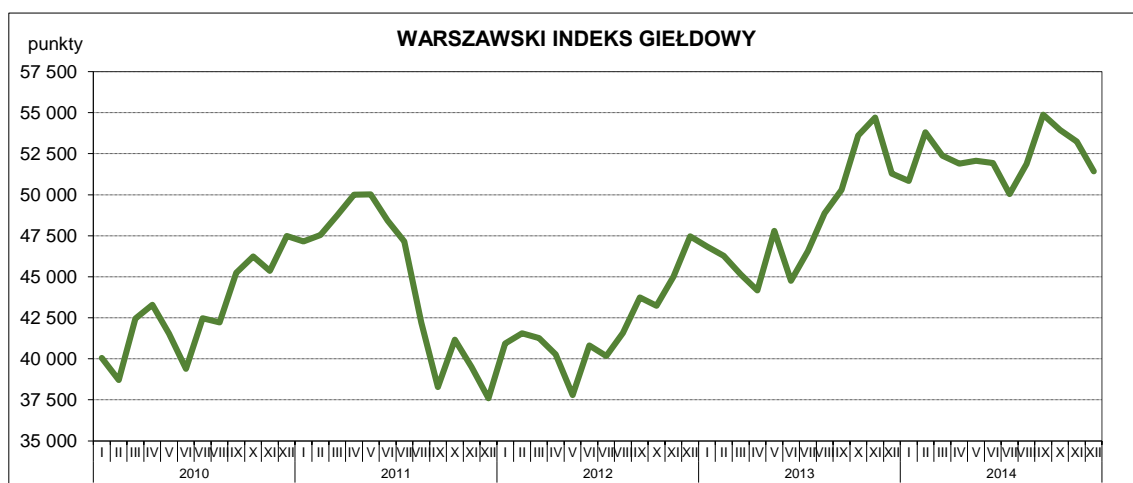
W 2014 r. łączna wartość obrotów **akcjami** wyniosła 239002,7 mln zł (spadek o 7,3% w stosunku do 2013 r.). W systemie transakcji sesyjnych obroty zmniejszyły się o 6,7%, a w systemie transakcji pakietowych o 10,9%. Wartość obrotów **prawami do akcji** na koniec 2014 r. wyniosła 124,2 mln zł (spadek o 51,2%). Obroty **prawami do akcji** w systemie transakcji sesyjnych wyniosły 113,8 mln zł (wobec 251,0 mln zł przed rokiem), a w transakcjach pozasesyjnych – 10,4 mln zł (wobec 3,7 mln zł). Notowano obroty **prawami poboru** w transakcjach sesyjnych w wysokości 68,0 mln zł (przed rokiem 3,6 mln zł). Obroty **certyfikatami inwestycyjnymi** w systemie transakcji sesyjnych ukształtowały się na poziomie 72,1 mln zł (wzrost o 53,1% w stosunku do wartości na koniec 2013 r.). Dwukrotnie zwiększyły się obroty w transakcjach sesyjnych **produktami strukturyzowanymi** – do 560,4 mln zł. Obroty **ETF-ami** w 2014 r. wyniosły w transakcjach sesyjnych 103,0 mln zł (spadek o 39,2%).

Na zamknięciu ostatniej sesji w grudniu 2014 r. odnotowano spadek większości indeksów giełdowych w relacji do stanu na ostatniej sesji przed rokiem; WIG i WIG-Poland pozostały poziomie zbliżonym do notowanego w końcu grudnia 2013 r. Największy wzrost obserwowano w sektorze energetycznym (o 23,6%) i medialnym (o 10,5%). Spadek wystąpił m.in. w sektorze spożywczym (o 24,0%), surowcowym (o 15,5%) i deweloperskim (o 9,8%). Zmniejszyły się indeksy w sektorze średnich spółek WIG50 (o 2,7%), dużych spółek WIG20 (o 3,5%) oraz małych spółek WIG250 (o 16,8%).

Wartość indeksów giełdowych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013				2014					2013= =100
	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII		
	w pkt									
WIG	45147,6	44747,8	50301,9	51284,3	52373,5	51934,9	54878,6	51416,1	100,3	
WIG-POLAND	45528,9	45442,5	51191,5	52377,6	53657,0	53234,0	56388,3	52805,5	100,8	
WIG-UKRAINE	621,3	521,1	575,8	493,9	347,0	364,8	281,0	244,3	49,5	
WIG-BANKI	6369,2	6598,4	7692,6	8014,2	8749,8	8125,8	8694,0	7961,0	99,3	
WIG-BUDOW	1677,2	1851,4	2010,1	2257,1	2297,2	2072,1	2225,9	2143,3	95,0	
WIG-CHEMIA	10595,4	11447,8	11595,8	11645,9	11009,6	12084,6	11760,7	11383,8	97,7	
WIG-DEWEL	1335,6	1476,1	1435,3	1486,7	1456,0	1500,7	1341,1	1340,5	90,2	
WIG-ENERG	3441,5	3207,6	3605,4	3453,7	3985,7	4353,4	4643,9	4268,1	123,6	
WIG-INFO	1091,1	1160,4	1344,5	1363,9	1312,1	1247,4	1322,8	1386,5	101,7	
WIG-MEDIA	2642,7	2875,1	3527,0	3476,8	3769,6	3693,7	4169,7	3840,3	110,5	
WIG-PALIWA	3693,7	3524,1	3571,0	3215,1	3155,3	3280,2	3209,1	3381,2	105,2	
WIG-SPOŻYW	3478,6	3103,4	3494,4	3249,3	2781,5	2743,8	2475,7	2468,7	76,0	
WIG-SUROWC	5156,6	3881,0	4345,1	4118,5	3821,0	4164,5	4156,2	3481,6	84,5	
WIG-TELKOM	691,7	797,0	887,0	1005,4	1038,6	1033,2	1203,6	924,5	92,0	
RESPECT	2399,3	2334,2	2599,9	2559,2	2634,1	2736,1	2867,4	2674,1	104,5	
WIG 30	2430,7	2357,0	2547,7	2537,5	2612,5	2585,6	2683,5	2487,5	98,0	
WIG-20	2370,1	2245,6	2391,5	2401,0	2462,5	2408,8	2500,3	2315,9	96,5	
mWIG40	2624,7	2776,9	3275,7	3345,3	3481,4	3446,0	3639,7	3483,5	104,1	
WIG50	2480,6	2553,3	3012,9	3204,3	3225,9	3083,7	3211,1	3119,3	97,3	
WIG250	1068,6	1109,6	1266,9	1379,8	1329,3	1242,9	1214,2	1147,6	83,2	
WIGdiv	986,4	962,6	1101,9	1131,4	1149,5	1144,5	1234,2	1151,7	101,8	

W 2014 r. wartość transakcji sesyjnych **kontraktami terminowymi** wyniosła 222703,0 mln zł (wzrost o 6,9%), a transakcje pozasesyjne tym instrumentem kształtowały się na poziomie 7445,6 mln zł (spadek o 28,9%). Zmniejszyły się obroty w systemie transakcji sesyjnych **opcjami indeksowymi** (o 45,6%) i **jednostkami indeksowymi** (o 50,0%).

Obroty w segmencie transakcji terminowych Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014					
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	2013= =100
	w mln zł										
Kontrakty terminowe											
Sesyjne	208310,0	53678,9	53899,3	50556,6	50175,2	58609,3	43570,0	59585,5	60938,2	222703,0	106,9
Pozasesyjne	10472,8	2500,3	2356,8	3035,3	2580,4	1716,2	2770,5	1632,0	1326,9	7445,6	71,1
Opcje indeksowe											
Sesyjne	237,8	41,6	59,5	94,1	42,6	42,2	22,2	35,6	29,5	129,5	54,4
Pozasesyjne	18,4	6,4	3,0	1,4	7,6	1,1	2,1	0,3	1,0	4,5	24,5
Jednostki indeksowe^a											
Sesyjne	2,1	0,5	0,6	0,5	0,5	0,3	0,1	0,3	0,4	1,1	50,0

a W latach 2013–2014 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W 2014 r. na **rynku NewConnect** debiutowały 22 spółki, wycofało się 36, a liczba spółek notowanych na koniec grudnia 2014 r. wyniosła 431. **Kapitalizacja** tego rynku na ostatniej sesji w 2014 r. ukształtowała się na poziomie 9122,4 mln zł (spadek o 17,3% w stosunku do ostatniej sesji w 2013 r.). Wartość obrotów **akcjami** w systemie transakcji sesyjnych wzrosła do 1210,8 mln zł (o 30,0%), natomiast obroty w transakcjach pozasesyjnych zmniejszyły się do 224,6 mln zł (o 23,0%). Wzrosły obroty **prawami do akcji**, które w 2014 r. wyniosły 9,0 mln zł (o 4,7% więcej niż w 2013 r.). W 2014 r.

nie odnotowano obrotów **prawami poboru**. Obniżył się indeks dochodowy NCIndex – do 290,4 pkt (wobec 366,0 pkt przed rokiem).

Obroty na Rynku NewConnect kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014					2013= =100
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	
	w mln zł										
Akcje											
Sesyjne	931,1	233,1	182,0	228,9	287,1	285,5	233,4	225,5	466,4	1210,8	130,0
Pozasesyjne	291,6	27,5	47,4	98,1	118,6	54,7	38,6	46,3	85,0	224,6	77,0
Prawa do akcji^a											
Sesyjne	8,6	5,0	1,3	0,2	2,1	1,5	0,0	5,4	2,1	9,0	104,7
Prawa poboru^a											
Sesyjne	0,4	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x

^a W latach 2013–2014 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W 2014 r. obroty **obligacjami Skarbu Państwa na GPW** w ramach rynku **Catalyst** wyniosły 612,0 mln zł (wzrost o 8,4% w stosunku do 2013 r.). Obroty obligacjami korporacyjnymi wyniosły 1344,9 mln zł (spadek o 21,2%), obroty obligacjami komunalnymi – 18,0 mln zł (spadek o 8,0%), a obroty obligacjami spółdzielczymi – 105,5 mln zł (spadek o 39,1%). Znacznie zmniejszyły się obroty listami zastawnymi – z 417,2 mln zł w 2013 r. do 5,2 mln zł w 2014 r.

W 2014 r. w ramach rynku **Catalyst** nie odnotowano obrotów obligacjami Skarbu Państwa oraz komunalnymi na **BondSpot**. Obroty obligacjami korporacyjnymi zmniejszyły się z 1089,2 mln zł do 1030,3 mln zł. Nie zanotowano obrotów listami zastawnymi (wobec 360,1 mln zł przed rokiem).

Obroty^a na Rynku Catalyst kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013					2014					
	I–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–XII	2013= =100
	w mln zł										
GPW											
Obligacje Skarbu Państwa	564,5	108,0	212,6	146,6	97,3	143,6	117,6	212,8	138,0	612,0	108,4
Obligacje Korporacyjne	1706,2	829,4	200,9	339,5	336,4	306,2	286,5	362,4	389,8	1344,9	78,8
Obligacje Komunalne	19,6	1,6	7,6	9,2	1,2	2,3	2,0	6,0	7,7	18,0	92,0
Obligacje Spółdzielcze	173,3	54,3	20,8	31,3	66,9	27,0	36,7	23,1	18,7	105,5	60,9
Listy zastawne	417,2	324,3	50,4	0,0	42,5	5,2	0,0	0,0	0,0	5,2	1,2
BondSpot ^b											
Obligacje Korporacyjne	1089,2	55,6	803,6	57,2	172,8	364,2	239,0	182,7	244,4	1030,3	94,6
Obligacje Spółdzielcze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	x
Listy zastawne	360,1	268,2	41,3	0,0	50,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x

^a Suma wartości obrotów dla rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotów. ^b W latach 2013–2014 nie odnotowano transakcji obligacjami Skarbu Państwa i komunalnymi.

Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen

Według danych Straży Granicznej, w 2014 r. dokonano 43,5 mln odpraw osób w ruchu granicznym między Polską a krajami spoza obszaru Schengen (o 1,6 mln więcej niż w 2013 r.). **Odprawy osobowego ruchu granicznego**²³ rejestrowano na 63 przejściach zlokalizowanych na granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą oraz na lotniskach i w portach morskich.

W 2014 r. **poza granicę strefy Schengen** różnymi drogami (lądową, powietrzną i morską) **wyjechało 7,0 mln Polaków**, tj. o 1,4% więcej niż rok wcześniej. Wyjeżdżając poza strefę Schengen Polacy najczęściej korzystali z transportu lotniczego – 3,8 mln osób (wzrost o 3,0%) i z przejść drogowych – 3,1 mln osób, gdzie liczba przekroczeń granicy pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego rok wcześniej. Mniej osób niż przed rokiem wyjechało do krajów spoza strefy Schengen drogą morską (spadek²⁴ o 20,0% do 36,7 tys. osób) oraz przez przejścia kolejowe (o 10,4% do 39,1 tys. osób). Najwięcej obywateli polskich w 2014 r. wyjechało przez lądowe przejścia graniczne z Rosją – 1,6 mln osób (o 10,9% więcej niż rok wcześniej). Przez przejścia z Ukrainą wyjechało 1,0 mln osób (tj. o 14,0% mniej niż przed rokiem), a w ruchu granicznym z Białorusią liczba wyjeżdżających Polaków pozostała na podobnym poziomie co przed rokiem – 0,5 mln osób.

W 2014 r. na granicy wschodniej oraz na lotniskach i w portach morskich zarejestrowano 14,9 mln **cudzoziemców wjeżdżających do Polski spoza strefy Schengen**, tj. o 5,2% więcej niż w roku poprzednim. Straż Graniczna zarejestrowała 7,9 mln przyjazdów obywateli Ukrainy (o 10,7% więcej niż rok wcześniej), 3,4 mln obywateli Białorusi (wzrost o 1,4%) oraz 2,0 mln obywateli Rosji (spadek o 4,0%). Obcokrajowcy przyjeżdżający do Polski korzystali głównie z przejść drogowych – 13,1 mln przyjazdów, tj. o 6,8% więcej niż przed rokiem. Wzrosła również liczba korzystających z transportu lotniczego o 7,8% do 1,4 mln osób. Obniżyła się natomiast liczba przyjeżdżających koleją (o 31,5% do 346,7 tys.). Mniej niż w 2013 r. przyjazdów cudzoziemców odnotowano również na przejściach morskich (35,4 tys. wobec 64,6 tys. rok wcześniej).

Na wschodniej granicy Polski (z wyłączeniem granicy z Litwą) w 2014 r. dokonano 33,1 mln odpraw, tj. o 4,2% więcej niż w roku poprzednim. Ruch lądowy na granicy wschodniej stanowił 76,0% rejestrowanych przyjazdów i wyjazdów

²³ Liczba przekroczeń granicy to suma wjazdów i wyjazdów z Polski. Jedna osoba wjeżdżająca do lub wyjeżdżająca z Polski jest ujmowana w danych Straży Granicznej tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

²⁴ Spadek ruchu granicznego osób na morskich przejściach granicznych związany jest głównie ze zmianą przepisów odnośnie zasad odprawy granicznej statków towarowych, które prowadzą żeglugę w obszarze portów Schengen, tj. wykonują połączenia towarowe (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 562/2006 z dnia 15 marca 2006 r. – kodeks graniczny Schengen). W rezultacie od 19 lipca 2013 r. nie przeprowadza się odprawy granicznej połączeń towarowych między portami strefy Schengen, a więc w statystyce ruchu granicznego nie uwzględnione są m.in. załogi statków towarowych.

(wobec 75,7% rok wcześniej). W porównaniu z 2013 r. liczba przyjeżdżających cudzoziemców na tej granicy zwiększyła się o 5,2%, a liczba wyjeżdżających Polaków obniżyła się o 0,3%. Najbardziej intensywny ruch graniczny odnotowano na przejściach lądowych z Ukrainą – 17,7 mln osób, przy czym odprawy cudzoziemców stanowiły 88,7% (przed rokiem odpowiednio 86,1%). Granicę z Białorusią przekroczyło, podobnie jak rok wcześniej, 8,8 mln osób, głównie cudzoziemców (88,7%). W ruchu granicznym z Rosją odprawiono 6,6 mln osób, z czego 50,5% stanowili cudzoziemcy (w 2013 r. 53,1%).

W 2014 r. na **granicy morskiej**, w ruchu pomiędzy portami polskimi a portami na terenie państw spoza strefy Schengen, odprawiono 171,8 tys. osób (227,6 tys. osób w roku poprzednim), natomiast na **polskich lotniskach** w ruchu pomiędzy Polską a krajami spoza obszaru Schengen odprawiono 10,3 mln osób (wobec 9,9 mln rok wcześniej).

Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach

Według najnowszych prognoz Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW)²⁵ wzrost globalnego **produktu krajowego brutto** w 2014 r. wyniesie 3,3% w skali roku. Na tempo wzrostu gospodarczego na świecie istotnie będzie oddziaływać wysoka dynamika PKB na rynkach wschodzących i w krajach rozwijających się. Znaczny wzrost produktu krajowego brutto utrzyma się w krajach azjatyckich (o 6,5%), przede wszystkim w Chinach (o 7,4%, ale tempo wzrostu będzie wolniejsze niż przed rokiem) oraz Indiach (o 5,8%). W Rosji, podobnie jak rok wcześniej, utrzyma się osłabienie dynamiki PKB w skali roku (wzrost o 0,6% w 2014 r. wobec 1,3% w 2013 r.). Dla krajów rozwiniętych gospodarczo MFW prognozuje w 2014 r. wzrost produktu krajowego brutto o 1,8% (wobec 1,3% w 2013 r.), w głównej mierze za sprawą Stanów Zjednoczonych, gdzie przewiduje się niewielkie przyspieszenie dynamiki gospodarczej (wzrost PKB o 2,4% wobec 2,2% rok wcześniej). Realny PKB Japonii w 2014 r. zwiększy się o 0,1% w skali roku (wobec 1,3% w 2013 r.).

Według prognoz Komisji Europejskiej²⁶ **produkt krajowy brutto** w 2014 r. w Unii Europejskiej ogółem zwiększy się w skali roku o 1,3% oraz o 0,8% w strefie euro (wobec odpowiednio 0,0% i spadku o 0,5% w 2013 r.).

Według danych Eurostatu, **produkt krajowy brutto** w Unii Europejskiej ogółem²⁷ w III kwartale 2014 r. wzrósł w skali roku, podobnie jak w okresie kwiecień–czerwiec 2014 r., o 1,3%. Spośród krajów członkowskich w największym stopniu w III kwartale 2014 r. PKB zwiększył się na Malcie (o 4,0%), w Luksemburgu (o 3,8%), Irlandii²⁸ (o 3,6%) oraz w Polsce (o 3,4%). Stosunkowo wysoką dynamiką charakteryzowały się również Rumunia²⁸, Słowenia i Węgry (po 3,1%). W Wielkiej Brytanii²⁸, Niemczech i we Francji wzrost PKB w III kwartale 2014 r. wyniósł odpowiednio 2,6%, 1,2% i 0,4%. W okresie lipiec–wrzesień 2014 r. spadek produktu krajowego brutto w skali roku obserwowano na Cyprze (o 1,8%), w Chorwacji (o 0,6%) oraz we Włoszech (o 0,5%), a w ostatnim z wymienionych krajów skala spadku była większa niż przed kwartałem.

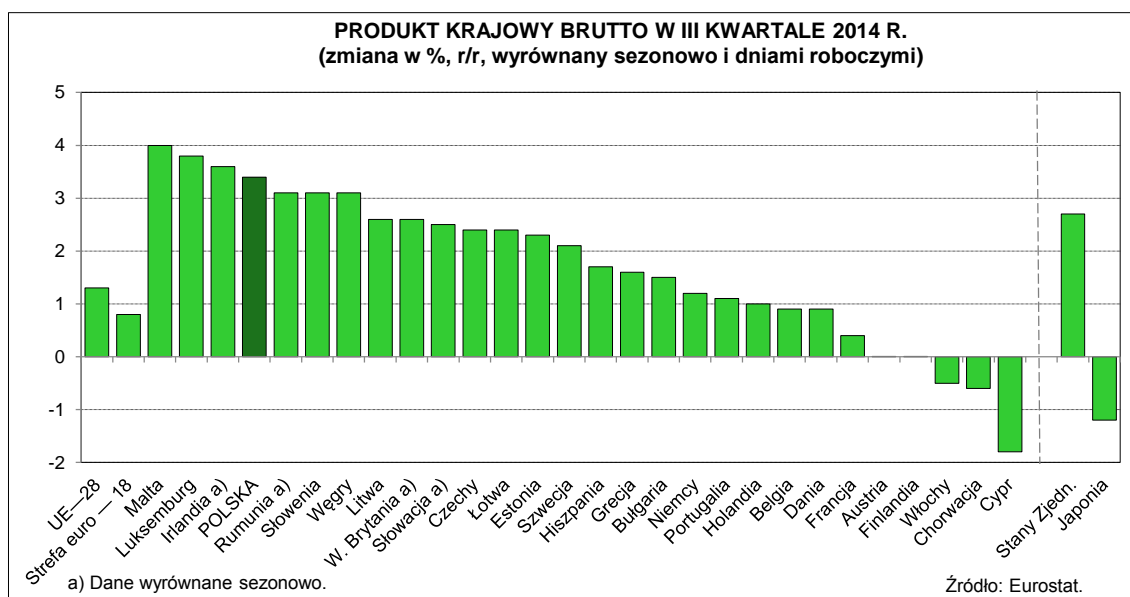
²⁵ World Economic Outlook, January 2015, IMF.

²⁶ „European Economic Forecast” – Autumn 2014.

²⁷ Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi.

²⁸ Dane wyrównane sezonowo.

W Stanach Zjednoczonych w III kwartale 2014 r. obserwowano przyspieszenie tempa wzrostu produktu krajowego brutto (wzrost w skali roku o 2,7% wobec 2,6% w II kwartale 2014 r.).

Zharmonizowana stopa bezrobocia²⁹ w Unii Europejskiej ogółem w listopadzie 2014 r. wyniosła 10,0% i była o 0,7 p.proc. niższa niż rok wcześniej. Podobnie jak w poprzednich miesiącach, najwyższą stopą bezrobocia charakteryzowały się Grecja (25,8%³⁰), Hiszpania (23,9%), Cypr (16,8%), Chorwacja (16,6%) oraz Portugalia (13,9%), przy czym w Hiszpanii odnotowano jej największy spadek w skali roku (o 1,9 p.proc.). Stosunkowo wysokie bezrobocie notowano również we Włoszech, na Słowacji, w Bułgarii, Irlandii oraz we Francji (w granicach od 13,4% do 10,3%). W Polsce od początku 2014 r. stopa bezrobocia sukcesywnie obniżała się i w listopadzie osiągnęła wartość 8,2%, tj. znacznie poniżej przeciętnej dla UE ogółem. Najniższą stopę bezrobocia w listopadzie 2014 r. obserwowano w Austrii (4,9%), Niemczech (5,0%) oraz na Malcie i w Czechach (po 5,8%).

W Stanach Zjednoczonych oraz w Japonii stopa bezrobocia w listopadzie 2014 r. była niższa niż przed rokiem i wynosiła odpowiednio 5,8% i 3,5%.

W Unii Europejskiej ogółem w listopadzie 2014 r. **produkcja przemysłowa**³¹ była nieznacznie niższa niż odpowiednio przed rokiem – o 0,1% (wobec wzrostu o 0,8% w październiku 2014 r. oraz 2,9% w listopadzie 2013 r.). W największym stopniu produkcja obniżyła się w skali roku w Szwecji (o 3,9%) oraz Holandii (o 3,5%). Podobnie jak

²⁹ Dane wyrównane sezonowo; brak danych za listopad 2014 r. dla: Estonii, Grecji, Łotwy, Węgier oraz Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

³⁰ Dane za październik 2014 r.

³¹ Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych dla Austrii, Belgii, Cypru oraz Portugalii przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

w październiku 2014 r., spadek w skali roku produkcji w przemyśle notowano m.in. we Francji, Włoszech i w Finlandii. W Niemczech produkcja w listopadzie 2014 r. (po wzroście w październiku) była nieco niższa niż przed rokiem. Wśród krajów członkowskich UE najbardziej zwiększyła się produkcja w Irlandii (wzrost w skali roku o 35,8% w listopadzie 2014 r.), głównie w wyniku bardzo wysokiej dynamiki w zakresie produkcji farmaceutyków i wyrobów chemicznych. Relatywnie wysoki wzrost notowano na Węgrzech, w Estonii oraz Czechach, gdzie produkcja przemysłowa zwiększyła się odpowiednio o 5,8%, 4,9% i 4,7%. W Polsce wzrost produkcji w przemyśle wyniósł w skali roku 0,3% (wobec 1,7% w październiku 2014 r. oraz 7,6% w listopadzie 2013 r.).

W okresie styczeń–październik 2014 r. wśród krajów Unii Europejskiej wartość **importu** była wyższa niż przed rokiem w 21 krajach, w tym największy wzrost notowano na Cyprze oraz w Irlandii (o 9,0% i o 7,8%). Relatywnie wysoką dynamikę wartości towarów sprowadzanych z zagranicy obserwowano w Rumunii, Polsce, Czechach oraz Hiszpanii (wzrost w granicach 6,3%–5,6%). Wartość importu była wyższa również m.in. w Wielkiej Brytanii oraz w Niemczech (odpowiednio o 3,9% i 2,0%). Najgłębszy spadek po stronie importu charakteryzował Łotwę (o 3,1%) oraz Włochy (o 1,8%). Obniżenie wartości towarów sprowadzanych z zagranicy odnotowano także we Francji, w Finlandii, Luksemburgu, Austrii oraz Estonii (w granicach 1,3%–0,7%). **Eksport** najbardziej wzrósł w Chorwacji (o 8,0%), a także w Czechach oraz Rumunii (odpowiednio o 7,2% i o 6,9%). Stosunkowo wysokim wzrostem eksportu charakteryzowały się Polska, Słowenia, Luksemburg, Niemcy i Węgry (w granicach 5,7%–2,7%). Spadek wartości towarów eksportowanych wystąpił w 10 krajach, w tym największy na Malcie, Cyprze oraz w Wielkiej Brytanii (odpowiednio o 23,6%, o 10,1% i o 9,2%). Najwyższym dodatnim **saldem** wymiany handlowej w okresie styczeń–październik 2014 r., charakteryzowały się Niemcy (183,6 mld EUR wobec 164,3 mld EUR w analogicznym okresie 2013 r.), wysokie obserwowano także w Holandii (50,6 mld EUR), we Włoszech (33,6 mld EUR) oraz w Irlandii (29,2 mld EUR). Największy deficyt wymiany handlowej zanotowano w Wielkiej Brytanii (znaczne pogłębienie w skali roku – z minus 66,9 mld EUR do minus 114,5 mld EUR) oraz we Francji (poprawa z minus 63,1 mld EUR do minus 60,5 mld EUR). W Polsce, przy relatywnie wysokiej dynamice zarówno importu jak i eksportu (wzrost odpowiednio o 6,0% i o 5,7%), obserwowano niewielkie pogorszenie ujemnego salda wymiany handlowej do poziomu minus 1,4 mld EUR (wobec minus 1,0 mld EUR w analogicznym okresie 2013 r.).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (HICP) w 2014 r. w Unii Europejskiej ogółem wzrosły o 0,6% w skali roku (wobec 1,5% w 2013 r.). Najwyższy wzrost cen notowano w Austrii i Wielkiej Brytanii (po 1,5%) oraz w Rumunii i Finlandii (odpowiednio o 1,4% i o 1,2%). Szybciej niż przeciętnie w Unii Europejskiej ogółem rosły także ceny towarów i usług konsumpcyjnych w Niemczech, na Malcie, Łotwie i w Luksemburgu (w granicach 0,8%–0,7%). W Polsce w 2014 r. wzrost cen kształtował się poniżej

przeciętnej dla UE (0,6%) i był wyraźnie wolniejszy niż przed rokiem (0,1% wobec 0,8% w 2013 r.). Spadek cen w skali roku notowano w 6 krajach Unii Europejskiej, w tym najgłębszy w Bułgarii i Grecji (odpowiednio o 1,6% i o 1,4%).

W 2014 r. **cen**y większości **podstawowych surowców** na rynkach światowych były niższe niż w 2013 r. Baryłka **ropy naftowej** kosztowała 96,2 USD, tj. o 7,5% mniej niż rok wcześniej. Cena **gazu ziemnego** kształtowała się na poziomie 10,5 USD za mln BTU (spadek o 6,5% w skali roku). Mniej niż w 2013 r. płacono również za **węgiel**, którego tona kosztowała 75,1 USD (spadek o 17,1% w skali roku). W porównaniu z 2013 r. odnotowano znaczny spadek cen **złota** i **srebra** – według danych Banku Światowego za uncję **złota** płacono przeciętnie 1265,6 USD (tj. o 10,3% mniej), natomiast za uncję **srebra** 19,1 USD (o 20,0% mniej). W skali roku podrożały niektóre spośród **podstawowych metali**³², w tym **cynk** (o 13,1%), **nikiel** (o 12,4%) oraz **aluminium** (o 1,1%). W porównaniu z 2013 r. odnotowano głęboki spadek cen **rud żelaza** (o 28,5%) oraz **uranu** (o 13,2%), a ceny **miedzi, ołowiu oraz cyny** obniżyły się odpowiednio o 6,4%, 2,1% oraz 1,7%. W 2014 r. obserwowano spadek cen na rynku zbóż – za **jęczmień** płacono o 29,2% mniej niż przed rokiem, za **kukurydzę** o 25,5%, za **ryż** o 17,8%, a za **pszenicę** o 8,8%. Cena **bawełny** spadła w skali roku o 8,1%.

Ceny wybranych surowców na rynkach światowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013	2014		XII 2013	2014		
					XI	XII	
	w USD		2013=100		w USD		XII 2013=100
Międzynarodowy Fundusz Walutowy – Primary Commodity Indices							
Ropa naftowa (APSP) [za baryłkę] ...	104,1	96,2	92,5	105,5	77,0	60,6	57,4
Gaz ziemny ^a [za mln BTU]	11,2	10,5	93,5	11,0	10,2	10,5	95,1
Węgiel eksportowany z Australii							
[za tonę]	90,6	75,1	82,9	90,4	67,0	66,7	73,8
Bawełna ^b [za funt]	90,4	83,1	91,9	87,5	67,5	68,3	78,1
Miedź [za tonę]	7331,5	6863,4	93,6	7214,9	6712,9	6446,5	89,3
Aluminium [za tonę]	1846,7	1867,4	101,1	1739,8	2055,6	1909,5	109,8
Rudy żelaza [za tonę]	135,4	96,8	71,5	135,8	73,1	68,8	50,7
Cyna [za tonę]	22281,6	21898,9	98,3	22762,1	20033,5	19829,7	87,1
Nikiel [za tonę]	15030,0	16893,4	112,4	13924,6	15807,1	15962,0	114,6
Cynk [za tonę]	1910,2	2161,0	113,1	1975,0	2253,2	2175,8	110,2
Ołów [za tonę]	2139,7	2095,5	97,9	2136,7	2030,2	1938,1	90,7
Uran [za funt]	38,6	33,5	86,8	34,6	40,6	36,9	106,8
Pszenica [za tonę]	312,2	284,9	91,2	291,6	258,7	269,6	92,5
Kukurydza [za tonę]	259,0	192,9	74,5	197,5	178,7	178,7	90,5
Ryż [za tonę]	518,8	426,5	82,2	447,5	419,0	411,0	91,8
Jęczmień [za tonę]	206,4	146,1	70,8	156,3	121,6	126,8	81,1
Bank Światowy – Commodity Price Data							
Złoto [za uncję]	1411,5	1265,6	89,7	1221,5	1175,3	1200,6	98,3
Srebro [za uncję]	23,8	19,1	80,0	19,7	16,0	16,3	82,8

^a W tysiącach USD za milion BTU [British Thermal Unit – brytyjska jednostka ciepła]. ^b W centach.

³² Miedź, aluminium, rudy żelaza, cyna, nikiel, cynk, ołów, uran.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

Wyszczególnienie a - 2013 b - 2014		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób.....		a 5507 b 5506	5497 5508	5489 5515	5478 5515	5479 5515	5488 5526	5489 5531	5494 5535	5495 5537	5500 5545	5501 5551	5491 5549
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu).....		a 2296 b 2261	2337 2256	2315 2182	2256 2079	2176 1987	2109 1913	2093 1879	2083 1853	2083 1822	2075 1785	2116 1800	2158 1825
Stopa bezrobocia (w %; stan w końcu okresu).....		a 14,2 b 13,9	14,4 13,9	14,3 13,5	14,0 13,0	13,6 12,5	13,2 12,0	13,1 11,8	13,0 11,7	13,0 11,5	13,0 11,3	13,2 11,4	13,4 11,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł).....		a 3680,30 b 3805,28	3709,99 3856,56	3832,81 4017,75	3830,89 3976,80	3699,67 3878,31	3808,63 3943,01	3830,07 3964,91	3760,45 3893,23	3770,91 3900,49	3834,17 3980,92	3897,88 4004,80	4221,50 4379,26
poprzedni miesiąc=100.....		a 89,5 b 90,1	100,8 101,3	103,3 104,2	99,9 99,0	96,6 97,5	102,9 101,7	100,6 100,6	98,2 98,2	100,3 100,2	101,7 102,1	101,7 100,6	108,3 109,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....		a 100,4 b 103,4	104,0 104,0	101,6 104,8	103,0 103,8	102,3 104,8	101,4 103,5	103,5 103,5	102,0 103,5	103,6 103,4	103,1 103,8	103,1 102,7	102,7 103,7
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....		a 98,7 b 103,0	102,8 103,3	100,6 104,2	102,2 103,5	101,8 104,6	101,1 103,2	102,4 103,6	100,9 103,7	102,6 103,7	102,3 104,3	102,5 103,2	102,1 104,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....		a 104,1 b 103,9	104,0 104,3	104,3 102,1	104,5 103,2	104,6 103,6	104,9 103,4	103,9 104,2	104,1 103,7	104,0 103,7	104,4 103,7	104,4 103,9	104,8 104,2
rolników indywidualnych analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....		a 106,7 b 103,7	107,2 103,8	104,7 100,8	104,8 101,0	105,3 101,2	105,6 101,3	104,3 101,7	104,5 101,9	104,5 101,9	104,7 102,0	105,0 102,4	105,0 102,9
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych: poprzedni miesiąc=100.....		a 100,1 b 100,1	100,0 100,1	100,2 100,1	100,4 100,0	99,9 99,9	100,0 100,0	100,3 99,8	99,7 99,6	100,1 100,0	100,2 100,0	99,8 99,8	100,1 99,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....		a 101,7 b 100,5	101,3 100,7	101,0 100,7	100,8 100,3	100,5 100,2	100,2 100,3	101,1 99,8	101,1 99,7	101,0 99,7	100,8 99,4	100,6 99,4	100,7 99,0
grudzień poprzedniego roku=100.....		a 100,1 b 100,1	100,0 100,2	100,2 100,3	100,6 100,2	100,5 100,1	100,5 100,1	100,8 99,9	100,5 99,5	100,5 99,4	100,7 99,5	100,5 99,2	100,7 99,0
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu: poprzedni miesiąc=100.....		a 100,0 b 100,0	100,3 99,9	99,7 99,8	99,3 99,8	100,1 99,8	100,7 99,9	100,2 99,9	99,7 100,3	100,1 100,0	99,3 99,6	99,7 99,5	99,9 99,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....		a 98,8 b 99,0	99,7 98,6	99,3 98,7	97,9 99,3	97,5 99,0	98,7 98,2	99,2 97,9	98,9 98,5	98,6 98,4	98,6 98,7	98,5 98,4	99,0 97,5
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej: poprzedni miesiąc=100.....		a 99,8 b 99,8	99,8 99,8	99,8 99,9	99,9 99,9	99,8 100,0	99,9 100,0	99,9 100,0	99,8 100,0	99,9 100,0	99,9 100,0	99,9 99,9	99,9 99,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....		a 98,6 b 98,3	98,4 98,4	98,2 98,5	98,1 98,5	98,0 98,6	98,0 98,7	98,1 98,8	98,1 99,1	98,2 99,2	98,2 99,3	98,3 99,4	98,3 99,2

¹ Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

Wyszczególnienie a - 2013 b - 2014		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
(dok.)													
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):													
poprzedni miesiąc=100.....	a	105,5	97,2	109,3	97,8	99,3	102,6	101,5	95,6	109,7	106,1	93,8	90,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	b	103,0	98,2	109,4	97,8	98,3	100,0	102,1	91,5	116,5	103,6	92,5	97,7
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):													
poprzedni miesiąc=100.....	a	100,4	97,9	97,1	102,8	98,2	102,8	106,3	102,2	106,3	104,6	102,9	106,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	b	104,2	105,3	105,5	105,5	104,4	101,8	102,4	98,1	104,2	101,7	100,3	108,4
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku).....													
poprzedni miesiąc=100.....	a	39,7	99,7	120,9	107,9	116,3	119,1	107,8	99,2	109,4	114,3	91,1	121,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	b	36,0	118,7	124,2	103,2	114,0	116,8	100,9	94,6	119,8	107,2	90,6	129,7
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):													
poprzedni miesiąc=100.....	a	83,9	88,6	81,5	76,9	72,5	81,7	94,8	88,9	95,2	96,8	97,1	105,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	b	96,1	114,4	117,4	112,2	110,0	108,0	101,1	96,4	105,6	99,0	98,4	105,0
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł).....													
Średnie kursy walut w zł – NBP:													
100 dolarów USA.....	a	14059	24999	37155	47771	57480	67962	80918	91380	102102	116540	129128	145136
100 euro.....	b	12565	24998	35597	47255	56149	66435	79704	88911	100198	114297	127595	143373
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
eksport.....	a	79,6	97,4	116,5	97,0	101,9	101,6	103,8	99,8	98,9	103,3	94,2	117,1
import.....	b	78,7	99,5	112,5	102,3	97,5	99,2	105,2	99,6	99,0	104,0	92,1	120,1
saldo.....		102,4	98,7	100,0	100,1	101,2	102,6	103,5	103,5	104,1	103,7	104,2	105,9
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł).....													
Średnie kursy walut w zł – NBP:													
100 dolarów USA.....	a	-8440,9	-21684,6	-24452,7	-31717,0	-30951,2	-25873,7	-25949,6	-26811,1	-29643,4	-39481,2	-38569,1	-42194,1
100 euro.....	b	-2601,1	-11718,2	-17491,0	-21179,9	-22362,6	-25298,6	-26403,2	-24603,5	-22444,6	-27233,2	-24790,7	-
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
eksport.....	a	311,45	311,97	320,58	318,25	321,49	325,12	326,88	317,67	317,50	307,04	309,98	304,81
import.....	b	306,50	306,13	303,78	302,93	304,15	304,25	305,98	314,82	324,75	331,52	337,77	342,87
saldo.....		413,69	417,34	415,81	414,09	417,59	428,65	427,56	422,95	423,76	419,08	418,82	417,57
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
eksport.....	a	417,76	417,86	419,72	418,41	417,90	413,69	414,47	419,32	419,01	420,50	421,15	422,33
import.....	b	336,79	339,24	339,08	339,46	336,53	347,75	345,82	342,76	343,49	340,33	339,96	340,88
saldo.....		339,35	342,05	344,71	343,17	342,44	339,65	341,14	346,02	346,95	348,14	350,11	351,23
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
eksport.....	a	50197,9	51233,0	52865,1	54595,6	51014,3	54495,8	55546,9	52051,9	59090,6	61895,0	56863,8	48028,9
import.....	b	55623,9	53969,9	58425,4	58573,1	56362,1	55884,5	56768,4	49902,7	61463,7	64141,5	57865,2	-
saldo.....		51777,2	50757,1	56339,0	53298,0	52109,8	53463,5	56547,3	52500,3	57405,5	62871,1	58468,3	50561,1
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
eksport.....	a	55975,4	54529,5	59274,6	57761,6	58299,0	56282,4	58581,5	51530,6	60384,1	64380,9	59152,7	-
import.....	b	-1579,3	475,9	-3473,9	1297,6	-1095,5	1032,3	-1000,4	-448,4	1685,1	-976,1	-1604,5	-2532,2
saldo.....		-351,5	-559,6	-849,2	811,5	-1936,9	-397,9	-1813,1	-1627,9	1079,6	-239,4	-1287,5	-

¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Średnie ceny bieżące z 2010 r. ³ Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. ⁴ W 2014 r. – dane wstępne.

Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych^a

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	
		w liczbach bezwzględnych	2013=100
Węgiel kamienny (z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych)	tys. t	73012	95,1
Węgiel brunatny (z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych)	tys. t	63877	97,0
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym	hm ³	5362	94,4
Produkty uboju ^b			
bydła i cieląt	tys. t	189	100,2
trzody chlewnej	tys. t	1164	104,0
Mięso drobiowe	tys. t	1962	106,2
Wędliny	tys. t	739	101,7
Konserwy mięsne wołowe i cielęce	tys. t	8	99,5
Mleko płynne przetworzone (z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji)	tys. hl	27506	93,9
Masło (łącznie pozostałymi tłuszczami do smarowania)	tys. t	181	105,8
Sery podpuszczkowe dojrzewające	tys. t	306	100,2
Sery świeże niedojrzewające i twaróg	tys. t	405	101,1
Cukier (w przeliczeniu na cukier biały) ^c	tys. t	2063	106,4
Wódka czysta w przeliczeniu na 100% (o objętościowej mocy alkoholu 45,4% i mniej)	tys. hl	879	76,2
Piwo otrzymywane ze słodu (o objętościowej mocy alkoholu 0,5% i więcej)	tys. hl	39871	100,8
Papierosy z tytoniu lub mieszanek tytoniu z jego namiastkami	mld szt.	155729	103,5
Obuwie (łącznie z gumowym)	mld par	36412	106,1
Tarcica iglasta	dam ³	2478	109,8
Tarcica liściasta	dam ³	252	97,3
Płyty wiórowe i podobne płyty z drewna lub pozostałych materiałów drewnopochodnych	dam ³	4790	100,4
Płyty pilśniowe z drewna lub innych materiałów drewnopochodnych	tys. m ²	620161	114,3
Papier gazetowy w zwojach lub arkuszach	tys. t	125	88,5
Tektura falista	tys. t	1713	106,7
Koks i półkoks z węgla kamiennego, lignitu lub torfu; węgiel retortowy	tys. t	9432	102,4
Benzyna silnikowa (łącznie z lotniczą)	tys. t	3848	95,3
Oleje napędowe ^d	tys. t	10606	97,9
Oleje opałowe ^e	tys. t	5408	101,1
Nawozy mineralne lub chemiczne ^f (łącznie z wieloskładnikowymi)			
azotowe	tys. t	1943	106,0
fosforowe	tys. t	408	111,4
Pestycydy	tys. t	31550	125,6
Mydło ^g	tys. t	144863	107,4
Włókna chemiczne	tys. t	41019	96,9
Opony ^h	tys. szt.	42898	96,4
Cegła wypalana z gliny	mln ceg.	89,9	124,2
Cement ⁱ	tys. t	15358	105,6
Społwa gipsowe ^k	tys. t	1060	88,2
Stal surowa ^l	tys. t	8797	107,3
Wyroby walcowane na gorąco gotowe (bez półwyrobów) ^l	tys. t	7855	103,5
Rury stalowe ^l	tys. t	634	107,5
Miedź rafinowana ^m	tys. t	588	100,6
Komputery ⁿ	tys. szt.	3796	83,4
Odbiorniki telewizyjne (w tym monitory ekranowe) ^o	tys. szt.	19630	105,0
Akumulatory kwasowo-ołowiowe	tys. szt.	6077	101,0
Chłodziarki i zamrażarki (typu domowego, łącznie z chłodziarko-zamrażarkami)	tys. szt.	3182	110,3
Pralki automatyczne (typu domowego) ^p	tys. szt.	6366	113,0
Odkurzacze (typu domowego)	tys. szt.	1002	105,7
Kuchnie gazowe z piekarnikiem (typu domowego)	tys. szt.	555	96,7
Samochody osobowe ^r	tys. szt.	473	99,5
Pojazdy do transportu publicznego ^s	szt.	5026	121,7
Samochody ciężarowe i ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep	szt.	115878	104,3
Energia elektryczna ^t	GWh	158496	96,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Dane mogą zawierać cukier z surowca z importu. ^d Do silników z zapłonem samoczynnym (Diesla), bez komponentów paliwowych. ^e Obejmuje oleje opałowe lekkie i ciężkie. ^f W przeliczeniu na czysty składnik. ^g Włączając produkty organiczne powierzchniowo czynne i preparaty stosowane jako mydło. ^h Bez opon rowerowych, motorowerowych, motocyklowych oraz bieżnikowanych. ⁱ Cement portlandzki, cement glinowy, cement żuźlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. ^k Włączając do stosowania w budownictwie, do klejenia tkanin lub wyrównywania powierzchni papieru, do stosowania w stomatologii. ^l Dane ze specjalistycznych badań Ministerstwa Gospodarki, obejmujących podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^m Nieobrobiona plastycznie, niestopowa, z wyłączeniem spiekanych wyrobów walcowanych, wytłaczanych, kutych; obejmuje głównie katody i części katod z miedzi rafinowanej. ⁿ Maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych z jednostkami wejścia i wyjścia (włączając komputery osobiste, laptopy, notebooki, palmtopy itp.). ^o Z wyjątkiem monitorów stosowanych do komputerów. ^p Włączając pralko-suszarki. ^r Z wyłączeniem samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa i podobnych. ^s Wyposażone w silniki spalinowe tłokowe, do przewozu 10 osób i więcej. ^t Dane dotyczą produkcji energii elektrycznej w elektrowniach zawodowych, niezależnych i przemysłowych; pochodzą ze specjalistycznych badań (obejmujących jednostki bez względu na liczbę pracujących) prowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki i Urząd Regulacji Energetyki.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB ^a				Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b				Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych				Produkcja przemysłowa ^c				Produkcja w budownictwie ^c			
	2013	2014 ^d		III kw.	eksport	I-X 2014		I-X 2013	XI 2013	2014		XII 2013	2014		XI 2013	2014		XI 2013	2014		X 2013	2014	
		II kw.	III kw.			import	saldo			X	XI		XI	XII		X	XI						
																			zmiana w % w skali roku			w mld euro	
UE-28	0,0	1,3	1,3	.	.	.	.	10,7	10,1	10,0	1,0	0,3	-0,1	2,9	0,8	-0,1	-1,1	0,7	2,5				
Strefa euro - 18.....	-0,5	0,8	0,8	.	.	.	.	11,9	11,5	11,5	0,8	0,3	-0,2	2,7	0,8	-0,4	-1,6	0,3	2,2				
Austria.....	0,2	0,5	0,0	0,5	-0,9	-3,2	-4,8	5,1	5,0	4,9	2,0	1,5	0,8	0,0	-0,1	.	-0,5	-5,9	.				
Belgia.....	0,3	1,0	0,9	0,5	0,3	11,9	11,3	8,5	8,6	8,5	1,2	0,1	-0,4	7,5	-0,5	.	-6,0	-2,0	.				
Bułgaria.....	1,1	1,8	1,5	-1,7	0,8	-3,3	-2,8	12,9	11,3	11,1	-0,9	-1,9	-2,0	4,4	0,6	0,9	-9,6	2,5	1,4				
Chorwacja.....	-0,9	-1,0	-0,6	8,0	2,3	-5,8	-6,1	17,3	16,6	16,6	0,5	0,3	-0,1	-0,7	2,8	2,8	-2,7 ^e	-7,3 ^f	-8,1 ^g				
Cypr.....	-5,4	-2,2	-1,8	-10,1	9,0	-3,1	-2,7	16,6	16,5	16,8	-1,3	0,0	-1,0	-12,4	-1,6	.	-29,4 ^e	-19,7 ^f	-25,6 ^f				
Czechy.....	-0,7	2,3	2,4	7,2	5,8	14,1	11,9	6,8	5,8	5,8	1,5	0,6	0,1	6,4	3,2	4,7	-9,3	2,4	4,7				
Dania.....	-0,5	1,2	0,9	1,1	3,1	7,8	9,0	6,8	6,4	6,4	0,4	0,2	0,1	0,1	-2,8	0,4	-2,6	0,2	.				
Estonia.....	1,6	2,4	2,3	-2,6	-0,7	-1,3	-1,1	8,9	6,9	.	2,0	0,0	0,1	3,1	2,6	4,9	4,5 ^e	-4,0 ^f	-8,0 ^g				
Finlandia.....	-1,2	0,1	0,0	-0,4	-1,2	-1,5	-1,9	8,3	8,9	8,9	1,9	1,1	0,6	-1,2	-0,6	-0,9	-1,8	0,8	.				
Francja.....	0,3	0,0	0,4	-0,8	-1,3	-60,5	-63,1	10,2	10,2	10,3	0,8	0,4	0,1	1,7	-1,1	-2,9	-1,5	-1,2	0,9				
Grecja.....	-3,9	0,4	1,6	-3,2	1,2	-17,4	-16,2	27,7	25,8	.	-1,8	-1,2	-2,5	-6,7	-0,5	2,3	-4,7 ^e	22,9 ^f	61,4 ^g				
Hiszpania.....	-1,2	1,3	1,7	1,6	5,6	-21,5	-12,8	25,8	24,0	23,9	0,3	-0,5	-1,1	2,3	1,4	0,4	2,0	8,5	15,9				
Holandia.....	-0,7	1,1	1,0	0,0	0,1	50,6	51,0	6,9	6,5	6,5	1,4	0,3	-0,1	2,2	-1,3	-3,5	0,9	6,0	5,4				
Irlandia.....	0,2	6,2 ^h	3,6 ^b	1,9	7,8	29,2	31,1	12,2	10,9	10,7	0,4	0,2	-0,3	1,6	42,0	35,8	20,0 ^e	10,4 ^f	10,0 ^g				
Litwa.....	3,3	3,3	2,6	-0,8	0,3	-1,5	-1,3	11,1	9,9	9,4	0,4	0,4	-0,1	-2,3	2,2	4,3	14,3 ^e	17,9 ^f	11,9 ^g				
Luksemburg.....	2,0	1,3	3,8	5,5	-1,1	-4,6	-5,4	6,0	5,9	5,9	1,5	0,2	-0,9	6,0	3,6	2,3	3,1	-1,0	.				
Łotwa.....	4,2	3,3	2,4	0,7	-3,1	-1,8	-2,2	11,7 ^e	10,8 ^f	10,7 ^g	-0,4	0,9	0,3	0,5	1,6	-0,9	11,6 ^e	15,8 ^f	0,6 ^g				
Malta.....	2,5	3,1	4,0	-23,6	3,3	-2,4	-1,7	6,5	5,8	5,8	1,0	0,6	0,4	-8,8	3,0	-2,5	-2,9 ^e	1,7 ^f	1,5 ^g				
Niemcy.....	0,1	1,4	1,2	3,7	2,0	183,6	164,3	5,1	5,0	5,0	1,2	0,5	0,1	4,1	1,3	-0,5	1,6	0,6	-0,6				
Polska	1,7	3,4	3,4	5,7	6,0	-1,4	-1,0	10,0	8,3	8,2	0,6	-0,3	-0,6	7,6	1,7	0,3	2,5	-1,5	-1,3				
Portugalia.....	-1,4	0,9	1,1	1,9	3,4	-8,8	-8,0	15,4	13,6	13,9	0,2	0,1	-0,3	3,6	0,0	.	-12,8	-5,6	-5,7				
Rumunia.....	3,4	2,2 ^h	3,1 ^b	6,9	6,3	-4,9	-4,8	7,1	6,7	6,5	1,3	1,5	1,0	9,4	3,8	2,6	-7,8	-11,5	2,7				
Słowacja.....	1,4	2,5 ^b	2,5 ^b	1,4	1,1	3,3	3,1	14,1	12,8	12,6	0,4	0,0	-0,1	12,9	2,7	-3,3	1,8	-4,2	-5,1				
Słowenia.....	-1,0	2,8	3,1	5,6	1,9	1,3	0,5	9,6	9,7	9,6	0,9	0,1	-0,1	0,9	4,1	3,1	31,4	-1,8	-11,2				
Szwecja.....	1,3	2,4	2,1	-1,8	1,3	2,4	5,6	8,0	8,1	7,8	0,4	0,3	0,3	-0,2	0,6	-3,9	0,4	10,9	12,5				
Węgry.....	1,5	3,6	3,1	2,7	4,3	3,9	4,8	9,3	7,4	.	0,6	0,1	-0,8	6,2	1,7	5,8	17,8	15,8	8,8				
Wielka Brytania.....	1,7	2,6 ^h	2,6 ^b	-9,2	3,9	-114,5	-66,9	7,1	.	.	2,0	1,0	0,5	1,9	0,6	0,9	1,7	1,0	2,8				
Włochy.....	-1,9	-0,4	-0,5	1,6	1,8	33,6	22,8	12,5	13,3	13,4	0,7	0,3	-0,1	0,9	-3,0	-1,8	-10,8	-4,4	-7,9				

a Dane na podstawie ESA 2010. b Dane wyrównane sezonowo. c Dane wyrównane dniami roboczymi. d Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi. e III kw. 2013 r. f II kw. 2014 r. g III kw. 2014 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a			Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)				Produkcja przemysłowa ^a				Produkcja w budownictwie ^a			
	2013	2014		eksport	import	saldo	I-X 2013	2014		XI 2013	2014		XI 2013	2014		XI 2013	2014		XI 2013	2014	
		II kw.	III kw.					X	XI		X	XI		X	XI						
	zmiana w % w skali roku				w mld USD			w %			zmiana w % w skali roku										
OECD	1,4	1,9	1,8	.	.	-534,0	7,7	7,2	7,2	1,6	1,5	.	2,8	2,2	.	1,6	5,0	.	.		
w tym:																					
Australia	2,0 ^b	2,7 ^b	2,7 ^b	-2,4	-1,3	13,4	5,8	6,2	6,3	2,2 ^c	3,0 ^d	2,3 ^e	1,2 ^c	4,4 ^d	3,7 ^e	-1,2 ^c	6,0 ^d	2,2 ^e	.		
Chile	4,1	2,1	0,8	-1,1	-9,5	7,2	6,1	6,3	.	3,0	5,7	4,6	0,8	0,9	.	-23,7	34,3	.	.		
Islandia	3,5 ^b	0,2 ^b	-0,3 ^b	2,0	14,4	-0,3	5,3	4,7	4,6	4,2	1,0	0,8	-10,8 ^f	-7,6 ^g	-1,7 ^d	14,0 ^f	12,9 ^g	17,8 ^d	.		
Izrael	3,4 ^b	2,6 ^b	1,8 ^b	2,3	1,0	-11,5	5,6	5,7	5,6	1,8	-0,1	-0,2	-3,7	-0,8	.	.	.	.	.		
Japonia	1,6	-0,3	-1,2	-2,9	-0,2	-108,5	3,9	3,5	3,5	1,6	2,4	.	6,1	-1,0	.	.	.	.	.		
Kanada	2,0 ^b	2,5 ^b	2,6 ^b	.	.	.	6,9	6,5	6,6	1,2	2,0	.	2,8	3,0	.	-0,1	0,8	.	.		
Korea Południowa	3,0 ^b	3,5 ^b	3,3 ^b	2,7	3,0	37,2	3,0	3,5	3,4	1,1	1,0	0,8	-0,6	-3,0	-1,8	.	.	.	.		
Meksyk	1,4 ^b	2,8 ^b	2,1 ^b	4,9	4,4	-1,8	4,7	4,7	4,7	4,0	4,2	4,1	.	.	.	-5,5	6,0	.	.		
Norwegia	0,7 ^b	2,0 ^b	2,0 ^b	-4,9	1,7	46,1	3,5	3,8	.	2,0	1,9	2,1	-1,9	10,7	.	.	.	.	.		
Nowa Zelandia	2,2 ^b	3,2 ^b	3,2 ^b	9,7	9,3	-0,5	6,1 ^c	5,6 ^d	5,4 ^e	1,6 ^h	1,0 ^e	0,8 ^f	0,5 ^c	1,3 ^d	4,0 ^e	9,2 ^c	14,2 ^d	11,5 ^e	.		
Stany Zjednoczone	2,2 ^b	2,6 ^b	2,7 ^b	2,9	3,4	-616,4	7,0	5,7	5,8	1,5	1,3	0,8	3,2	4,0	.	5,2	5,9	5,0	.		
Szwajcaria.....	1,9 ^b	1,6 ^b	1,9 ^b	6,7	4,8	26,4	4,7 ^c	4,4 ^d	4,8 ^e	0,1	-0,1	-0,3	0,2 ^c	3,0 ^d	-1,7 ^e	1,7 ^c	1,1 ^d	0,7 ^e	.		
Turcja	4,1	2,6	2,6	5,2	-3,8	-68,0	8,7 ^f	9,1 ^g	9,6 ^d	7,4	9,2	8,2	4,5	2,8	.	.	.	.	.		
Brazylia	2,5	-0,8	-0,2	-4,0	-3,6	-0,6	5,6 ^f	4,9 ^g	.	5,9	6,6	6,4	1,9	-3,2	.	.	.	.	.		
Chiny	7,7	7,5	7,3	5,1	2,0	282,6	.	.	.	2,5	1,4	1,5	.	.	.	.	.	.	.		
Indie	4,7	5,9	5,9	1,8	-2,9	-115,5	.	.	.	9,1	4,1	.	-1,1	-4,4	.	.	.	.	.		
Rep. Pd. Afryki	2,2 ^b	1,3 ^b	1,3 ^b	-6,7	-3,1	-15,8	24,9 ^f	24,9 ^g	25,0 ^d	5,3	5,8	5,3	.	.	.	-6,0	8,0	.	.		
Rosja.....	1,3	0,9	0,6	-1,3	-6,8	161,8	5,5 ^c	5,2 ^d	5,1 ^e	6,5	9,1	11,4	2,4	2,8	-0,3	.	.	.	.		

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane na podstawie SNA 2008. c III kw. 2013 r. d II kw. 2013 r. e III kw. 2014 r. f II kw. 2014 r. g I kw. 2014 r. h IV kw. 2013 r. i IV kw. 2014 r.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS. Źródła: EUROSTAT, OECD, GUS — dane pobrano w dn. 23.01.2015 r.